

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΟΥ *Κ. Μ. Μυρβ. 20*
 ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΕΙΤΑ ΣΕΡ- *Χλ. πορ. 20*
 ΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ ΦΩΤΙΟΥ, ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΟΣΙΝ *«Θ. ρ. 4. 1. 1»*
 ΕΙΣ ΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑ- *Αθ. 1. 1.*
 ΡΩΝ (1894) ΚΑΤΑΛΗΦΘΕΙΣΗΣ ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗΣ *64-*
 ΕΠΙ ΤΗΣ ΡΟΔΟΠΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ *127*
 ΤΗΣ ΠΕΤΡΙΤΣΟΝΙΤΙΣΣΗΣ (ΒΑΤΣΚΟΒΟΥ) ¹⁾

I

Ἐπιστολὴ Φωτίου πρὸς τὰ πατριαρχεῖα περὶ
 τῆς ἀπ' αὐτῶν ἀποστασίας τοῦ ἀρχιμανδρί-
 του Ἀκακίου²⁾, ἐκλεγέντος ἡγουμένου τῆς μο-
 νῆς, ἀπὸ 22 Ἀπριλίου 1894.

Ἀριθμ. 321.

«Παναγιώτατε Δεσποτά

Ὡσεὶ μὴ ἦρκει ὁ ἀπηνής καθ' ἡμῶν διωγμός τῶν Βουλγάρων καὶ ἡ

1) Ἐκ τῶν περιωθέντων ἀρχείων τῆς ἱεράς ἐλληνικῆς μητροπόλεως Φιλίπ-
 πουπόλεως κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Βουλγαρικοῦ ὄχλου καιάληψιν καὶ λεηλασίαν αὐτῆς
 τῷ 1903.

2) Ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἀκάκιος ἦτο Ἑλλήν Φιλίππουπολίτης ἔλκων τὴν κατα-
 γωγὴν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Ἀπεφοίτησε τῆς Ἑλληνικῆς σχολῆς Φιλίππουπό-
 λεως καὶ νέος ὢν ἐκάθη μόναχός ἐν τῇ μονῇ τῆς Πετριτσονιτίσσης, εἰς τὴν ἀδελ-
 φότητα τῆς ὁποίας δὲν ἐπαύσατο ἀνήκων καίπερ περιελθὼν διάφορα μέρη. Ὡς
 διάκονος τοῦ μητροπολίτου Φιλίππουπόλεως Νεοφύτου διετέλεσε καὶ δημοδιδάσκα-
 λος ἐν τοῖς δημοτικαῖς σχολαῖς Ἁγίου Παρασκευῆς καὶ Δημ. Γνιοιμουσεργεράνη,
 κατὰ δὲ τὰ ἔτη 1883—1884 ἀρχιερατικός ἐπίτροπος ἐν Κοβακλῇ προαχθεὶς εἰς
 ἀρχιμανδρίτην. Ἐν τῷ ἀπολυτηρίῳ γράμματι ἀπὸ 25 Ἰουνίου 1885 καὶ ἐπ' ὀριθ.
 453 δοθέντι αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Νεοφύτου ἐπὶ τῇ ἀποχωρήσει του ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας
 Κοβακλῆ μεταξὺ ἄλλων ἦτο καὶ τόδε: «Πιστοποιοῦμεν ὅτι οὗτος (ὁ Ἀκάκιος)
 καθ' ἅπαν τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπαρχίᾳ ἐπεδείξατο με-
 τριοφροσύνην, βίον ἀρμόζοντα εἰς ἱερέα, ἀκραν τιμιότητα καὶ ἡχεφροσύνην καὶ
 ὅτι πάντοτε διεκρίθη ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ἑαυτοῦ καθήκοντος». Εἰτα μέχρι τοῦ
 πραξικοπήματός του διετέλεσε προεστώς τῶν ἐν Φιλίππουπόλει ἐκκλησιῶν, τοῦ
 ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ ὕστερον τοῦ ἁγ. Δημητρίου ἀπολαύων σεβασμοῦ παρὰ τῶν
 ἐνοριτῶν του. Ἀπέθανεν ἐλεεινός ἐν τινι Βουλγαρικῇ μονῇ παρὰ τῷ Αἵμφ περι-
 πεσὼν εἰς ἀκατάσχετον μέθην ἐκ τύψεων συνειδήσεως ἐπὶ τῇ πράξει καὶ καθαιρέ-
 σει του. Ἰδὲ πλείονα ἐν τῇ ἐκθέσει περὶ τῆς μονῆς Βατοκόβου τοῦ Μ. Βαλοβά-
 νωφ, Θρησκευτ. τόμ. ΙΧ, ἔτ. 1938, σελ. 154 σημ. 1.

ἀκάθεκτος αὐτῶν ὁρμὴ πρὸς ἀρπαγὴν καὶ ληλασίαν τῶν ἡμετέρων ἱερῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων καὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν, παρεσχέθησαν αὐτοῖς πρὸς ἐξακολουθήσιν τῶν ληστρικῶν αὐτῶν σκοπῶν καὶ βέλη ἐξ οἰκείων. Ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος τῆς ἐν Φιλιππουπόλει ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἀρχιμανδρίτης Ἀκάκιος μεταβὰς εἰς τὴν μονὴν τοῦ Βατσκόβου τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, καθ' ἣν ἐν αὐτῇ τελεῖται ἐτησίως μικρὰ πανήγυρις, κατεργαδιούργησε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀδελφούς, κληρικούς τε καὶ λαϊκούς· τῇ τρίτῃ δὲ τῆς διακαινησίμου ἐξελέγη αὐτὸς ἡγούμενος. Φορέσας δὲ ἀλαζονικῶς τὸν ἀρχιερατικὸν μανδύαν καὶ λαβὼν εἰς χεῖρας τὴν ἡγουμενικὴν ράβδον ἐξεφώνησεν ἐν τῷ ναῷ λόγον ἀνταρτικὸν κατὰ τῶν πατριαρχείων καὶ ἐπέβαλεν εἰς τοὺς μοναχοὺς καὶ λαϊκοὺς ὑπηρετίας τῆς μονῆς ὅρκον ὅτι θ' ἀντιστῶσι μέχρις αἵματος κατὰ παντός, ἂν ἤθελον ἀποστείλει ἐκεῖ τὰ πατριαρχεῖα ὡς ἐξαρχον ἢ ὡς ἡγούμενον· τῇ τετάρτῃ δὲ τῆς αὐτῆς ἐβδομάδος κατελθὼν εἰς τὸ ἐν Στενιμάχῳ μετόχιον τῆς μονῆς, εἰς τὸ ὁποῖον κατέφυγεν ἡ οἰκογένεια τοῦ ἡγουμένου, ἤρξατο νὰ παύῃ καὶ νὰ διορίζῃ ἐπιτρόπους, δικαίους καὶ ὑπαλλήλους ὡς κυριάρχης, καθὼς ἔλεγεν, εἰσελθὼν δὲ βίβρα καὶ εἰς τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ εὗρίσκετο ἡ ρηθεῖσα οἰκογένεια, ἤρξατο νὰ ἐρευνᾷ τὰ ἐν αὐτῷ. Αἱ δυστυχεῖς γυναῖκες μὴ γνωρίζουσαι τί ἐξήτει καὶ νομίσασαι ὅτι εἰσῆλθε πρὸς κακὸν σκοπὸν ἤρξαντο ἐκβάλλουσαι φωνὰς γοεράς καὶ δια κωδωνοκρουσίας συνήχθησαν πάραυτα ἐκεῖ ὑπὲρ τοὺς χιλίους, διότι πρὸς στιγμήν ἐνομίσθη ὅτι πυρπολεῖται τὸ μετόχιον, καὶ ἐξέβαλον τὸν τε Ἀκάκιον καὶ τὸν πρῶτον δικαῖον¹⁾ Ἀνθιμον κακοὺς κακῶς. Ὁ Ἀκάκιος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καίπερ κλινήρης κηρύσσει καὶ ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ ὅτι δὲν θὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ οὐδενὸς μέσου, θεμιτοῦ καὶ ἀθεμίτου, ὅπως ἀποσπάσῃ τὴν μονὴν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου καὶ παραδώσῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἐξαρχίαν.

Φέρων ταῦτα μετὰ βαρυναλγούσης καρδίας εἰς γνώσιν τῆς μ. ἐκκλησίας ἀπεκδέχομαι ἐναγωνίως διὰ τὸ σοβαρὸν τῆς ἐποθέσεως τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν Αὐτῆς καὶ διατελῶ κτλ.

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος

Ἐν Φιλιππουπόλει τῇ 22^α Ἀπριλίου 1894».

II

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 3 Μαΐου 1894 πρὸς τὰ πατριαρχεῖα, δι' ἧς ἀγγέλλεται αὐτοῖς ὅτι ὑπέ-

1) Δικαῖος ἦτο ὁ τίτλος τοῦ ἐκ τῶν μοναχῶν τῆς μονῆς διαχειριστοῦ (ἐπιτρόπου) τῆς περιουσίας καὶ τῶν κτημάτων τῆς μονῆς. Ἦτο ὁ δεύτερος τῇ τάξει μετὰ τὸν ἡγούμενον.

βαλε τὸν ἀποστάτην κληρικὸν εἰς καθαιρέσιν κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἐκκλησίας ἅμα τῇ λήψει τῆς ὑπ' ἀρ. 2104 πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἀποφάσεως.

Ἀριθ. 340

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Κομισάμενοι τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 2104 πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἀπόφασιν, καθ' ἣν υποβάλλεται εἰς τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως ὁ ἀποστάτης κληρικὸς Ἀκάκιος, ἐχοροστάτησα εἰς τὸν ναὸν τῆς μητροπόλεώς μου καὶ ἀνέγων ὁ ἴδιος ἀπὸ τοῦ θρόνου τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἐπεμψα δὲ αὐτὴν δι' ἐπὶ τούτῳ ἱερέως πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ εἰς τοὺς ναοὺς Στενιμάχου. Τοιαύτην δὲ ἀλγεινὴν καὶ φοβερὰν ἐντύπωσιν, ἐνεποίησεν εἰς πάντας ἡ δικαία αὕτη τῆς ἐκκλησίας ἀπόφασις, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ τολμηρὸς ἀποστάτης κατέφυγεν εἰς ἐμὲ δι' ἐπιστολῆς του, ἣν ἐπισυνάπτω ὧδε ἐν ἀντιγράφῳ, ζητῶν τῆς ἐκκλησίας τὸ ἔλεος.

Ἐνῶ δὲ οὕτως ἐφαίνετο ὅτι ἀπεσοβήθη πρὸς ἀρπαγὴν τῆς μονῆς κίνδυνος, χθὲς τὸ μεσονύκτιον ὁ δήμαρχος τοῦ ὁμωνύμου χωρίου Βατοκόβου εἰσελθὼν μετὰ χωροφυλάκων εἰς αὐτὴν καὶ κλείσας ἐπιμελῶς πάσας τὰς θύρας ἠνάγκασεν τοὺς ἐν αὐτῇ καὶ ὑπέγραψαν πρακτικὸν ἀγνώστου περιεχομένου. Πληροφορεθεὶς ταῦτα ἀμέσως ἐνήργησα ὅ,τι ἠδυνάμην. Ταῦτα ἐν βίᾳ διατελῶ δε κτλ.

Ἐν Φιλιππουπόλει τῇ 8 Μαΐου 1894

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος.

III

Ἐπιστολὴ Φωτίου πρὸς τὸν τέως ἀρχιμαν. δρίτην Ἀκάκιον ἀπὸ 2 Μαΐου 1894 ἀγγέλλοντος αὐτῷ τὴν ὑπὸ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐπιβολὴν αὐτῷ τῆς ποινῆς τῆς καθαιρέσεως ἀπὸ τοῦ τῆς ἱερωσύνης βαθμοῦ.

Ἀριθ. 341.

«Ἀκάκιε,

Ἡ μήτηρ ἡμῶν μεγάλη τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία συνεπεία τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ πατριαρχικῇ μονῇ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου Βατοκόβου ἀσυγγνώστου τολμήματός σου ὑπέβαλέ σοι τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως ἀπὸ τοῦ ἑψηλοῦ τῆς ἱερωσύνης βαθμοῦ, ὃν τέως ἔφερες, διὰ πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθμὸν 2104, ἣτις σήμερον ἀνεγνώσθη εἰς τὰς ἐκκλησίας Φιλιππουπόλεως καὶ Στενιμάχου. Μετὰ θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας φέρων τοῦτο εἰς γνῶσίν σου διὰ τῆς παρούσης εὐχομαι ἀπὸ ψυχῆς ὅπως δι' εὐλικρινεῦς καὶ δεδοκιμασμένης ἐν τῷ μέλλοντι μεταμελείας, ἐφ'

οἷς ἡμαρτες, μετριάσης ἢ καὶ τέλεον ἄρης ἐκ μέσου τὴν ἐσχάτην ταύτην πλὴν δικαίαν ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν καὶ μετατρέψης τὴν ἤδη βαρύνουσαν σε ταύτην πνευματικὴν ταλαιπωρίαν εἰς χαράν, τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ ἄψευδές τοῦ Κυρίου λόγιον αἰσθάνονται ἐν οὐρανῷ οἱ ἄγγελοι ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. Εὐθε!

Τῇ 2 Μαΐου 1894

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος»

IV

Ἐπιστολὴ ἀπὸ 4 Μαΐου 1894 τοῦ καθαιρεθέντος Ἀκακίου πρὸς τὸν Φώτιον αἵτουμένου τὸ ἔλεος καὶ τὴν συγχώρησιν τῆς μ. ἐκκλησίας ἐπὶ τῷ ἁμαρτήματί του.

«Πανιερώτατε Δέσποτα,

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐκομισάμην τὴν ἀπὸ 2 ὀδυνόντος προσκνητὴν μοι ἐπιστολὴν τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος, δι' ἧς ἐκοινοποιεῖτό μοι ἡ ποινὴ, ἣν δικαίως ἐπέβαλέ μοι ἡ ἀγία τοῦ Χριστοῦ μ. ἐκκλησία, τόσον τετάρακται ἡ ψυχὴ μου διὰ τὸ δλίσθημα, εἰς ὃ ἡ ἀπερισκεψία μου μ' ἔρριψεν, ὥστε καὶ μέχρι τῆς ὥρας δὲν δύναμαι νὰ περισυλλέξω τὰς ιδέας μου, ἵνα πρῶτον εὐχαριστήσω τὴν ὑμ. Πανιερότητα διὰ τὰς συμβουλὰς καὶ παρηγόρους λέξεις, αἷς εἶχεν ἡ εἰρημένη Αὐτῆς ἐπιστολή, εἶτα δὲ νὰ παρακαλέσω θερμῶς καὶ εὐσεβάστως τὴν ὑμ. Πανιερότητα, ὅπως δεχθῇ νὰ μεσιτεύσῃ πρὸς τὴν μ. ἐκκλησίαν, ἵνα ἴλεως γένηταί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ δεχομένη ἔναντι τῆς μεγάλης πληγῆς, ἣν ὥρυξεν ἐν τῇ πλευρᾷ της ἡ ρομφαία τῆς ἀγνωσίας μου, τὰ δλίγα ταῦτα προσερχόμενα ἐξ εἰλικρινοῦς μετανοίας.

Τὸ πεπραγμένον μοι ἔχων ὑπ' ὄψιν, μεγάλη τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία, ὁ τάλας τρέμω τὴν δικαίαν σου ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ θαρρῶν εἰς τὸ ἔλεος τῆς εὐσπλαγχνίας σου βοῶ σοι ὡς ὁ ἄσωτος υἱός: «ἡμαρτον εἰς σὲ μήτερ, δέξαι με μετανοοῦντα καὶ ἐλέησόν με».

4 Μαΐου 1894

ὁ πλημμελής· Ἀκάκιος·

V

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 9 Μαΐου 1894 πρὸς τὰ πατριαρχεῖα περὶ τῆς παλινφθίας τοῦ καθαιρεθέντος Ἀκακίου καὶ περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐπάρ-

χοῦ Στενιμάχου ἀπαγορεύσεως τοῖς Ἑλλησι
τῆς εἰς τὴν μονὴν εἰσόδου.

Ἀριθμ. 343

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ὁ καθαιρεθεὶς Ἀκάκιος, ὅστις πρὸ πέντε μόλις ἡμερῶν ἐφάνη δεῖξας μεταμέλειαν ἐφ' οἷς ἥμαρτεν, ὥς γνωστὸν τοῦτο τῇ ἱ. θ. πατριαρχίᾳ ἐκ τῆς πρὸς με ἀπὸ 4 ὁδεύοντος ἐπιστολῆς του, ἐπέστρεψε πάλιν ὡς «κύων ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα» παραπεισθεὶς παρὰ τῆς τοπικῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ αἰσχροῦ καὶ μεθύσου πρῶτην δικαίου Ἀνθίμου καὶ χθὲς ἐν καταστάσει μέθης περιήρχετο τὰ καπηλεῖα Στενιμάχου ὑβρίζων καὶ μητροπολίτην καὶ πατριάρχην καὶ ἀπειλῶν τοὺς ὁμογενεῖς τῆς πόλεως ἐκείνης. Ὁ δὲ ἔσχατος Στενιμάχου ἐτοιχοκόλλησε προκηρύξεις καὶ διὰ κήρυκος εἰδοποίησε τοὺς Ἑλλήνας ὅτι δὲν δικαιοῦνται πλέον τὸ παράπαν ἀναμειγνύωνται εἰς τὰ τῆς μονῆς Βατοκόβου ἐπ' ἀπειλῇ αὐστηρᾶς τιμωρίας. Ταῦτα ἐμήνυσσε καὶ εἰς τὸν προσωρινῶς παρ' ἐμοῦ διορισθέντα ἡγούμενον ἀρχ. Ἀνθιμον, τὸν ὁποῖον σχεδὸν πολιορκοῦσιν ἐν τῷ μετοχίῳ· εἰς δὲ τὴν μονήν, ἣν φυλάσσουνσι χωροφύλακες, οὐδεὶς Ἑλλήνι ἐπιτρέπεται ἢ εἰσόδος. Ἄν δὲ καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιῶν εἶπε προχθὲς πρὸς τὸν κ. Ἀ. Μαυρίδην, πρὸς ὃν τηλεγραφικῶς ἔδωκα ἐντολὴν νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἐκθέσῃ τὰ ἐν Στενιμάχῳ κατ' αὐτὰς λαμβάνοντα χώραν, ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν κατάληψιν τῆς μονῆς, οὐδεμίαν δίδω πιστὴν εἰς τὰ ὅσα λέγει, διότι ἀείποτε κατεδείχθη ἀναிடῶς ψευδόμενος καὶ προστατεύων ὡς συνήγορος αὐτῶν τοὺς ἄρπαγας τῶν ἡμετέρων καθιδρυμάτων.

Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος· διατελῶ δὲ κτλ.

Ἐν Φιλιππουπόλει 9 Μαΐου 1894

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος.

VI

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 10 Μαΐου 1894 περὶ τῶν πρὸς τὸ νομαρχεῖον ἐνεργειῶν αὐτοῦ περὶ τῆς ἐν τῇ μονῇ ἀποκαταστάσεως τῆς τάξεως.

Ἀριθμ. 344

«Παναγιώτατε Δέσποτα

Χθὲς μετὰ πολύωρον ἐν τῇ μητροπόλει μου διάσκεψιν μετὰ τῆς ἐφοροδημογεροντίας ἀπέστειλα ἐκ μέρους μου εἰς τὸ νομαρχεῖον δύο ἔγγραφα καὶ διὰ μὲν τοῦ ἐνὸς ἐζήτουν προστασίαν, ὅπως μεταβῶ μετὰ τῶν ἐφόρων τῆς μονῆς εἰς αὐτήν καὶ διορθώσω τὰ ἐν αὐτῇ, ἅτινα ὡς ἐκ τῶν τελευταίων γεγονότων περιήλθον εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν, διὰ δὲ τοῦ

ἐτέρου ὅπως ἢ σεβ. κυβέρνησις διατάξῃ τὸν καθαιρεθέντα Ἀκάκιον ν' ἀπεκδυθῇ τὸ ἱερατικὸν αὐτοῦ ἔνδυμα. Σήμερον δὲ ἀπὸ πρωΐας διατάχθη ἐκ Σοφίας ὁ Νομάρχης Φιλιππουπόλεως νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν μητροπόλιν μου καὶ μὲ συμβουλευσῇ: «νὰ μὴ κινήσω ἀπὸ τὴν θέσιν μου μέχρι λύσεως τοῦ ζητήματος, διότι δὲν ἐγγυᾶται ἡ κυβέρνησις περὶ τῆς ζωῆς μου». Ὁ νομάρχης προσέθηκε καὶ ὅτι οἱ ἐν τῇ μονῇ ἀδελφοὶ ἐδήλωσαν ἐγγράφως εἰς τὸν Βούλγαρον μητροπολίτην Φιλιππουπόλεως ὅτι τοῦντεῦθεν ἀναγνωρίζουσιν ὡς πνευματικὴν αὐτῶν ἀρχὴν τὴν ἐξαρχίαν.

Ἡμεῖς ἐνταῦθα, π. Δέσποτα, ἀγωνιζόμεθα, ὅσον ἀνθρωπίνως εἶναι δυνατόν, παρακαλοῦμεν δὲ θερμῶς, ὅπως καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἐθνικὸν ἡμῶν κέντρον τὸ ἀπὸ μέρους αὐτοῦ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν καὶ ἐνεργήσῃ ταχέως καὶ δραστηρίως ὅπου δεῖ τὰ δέοντα, ὅπως μὴ εὐρεθῶμεν καὶ αὐθις πρὸ τετελεσμένου γεγονότος. Ἄνευ ἐτέρου διατελῶ κτλ.

10 Μαΐου 1894

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος.

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 19 Μαΐου 1894 πρὸς τὰ πατριαρχεῖα ἀγγέλλοντος τὴν ὑπὸ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν κώλυσιν τῆς μεταβάσεως εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἄρτι ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐπανελθόντος ἡγουμένου αὐτῆς ἀρχιμανδρίτου Μακαρίου.

Ἀριθμ. 346

«Παναγιώτατε Δέσποτα

Τῇ ιγ' ὑπερμεσοῦντος ἐπανῆλθεν εἰς Φιλιπούπολιν ὁ ἡγούμενος τοῦ Βατοκόβου ἀρχμ. Μακάριος καὶ ἠνεγκέ μοι ἐπιστολὴν, δι' ἧς ἡ ὑ. Θ. Π. συνοδικῇ διαγνώμῃ ἐδήλου ὅτι ἀποστέλλεται καὶ αὐθις ὀπίσω ὡς τοιοῦτος. Ἀμέσως συνέστησα τῷ ἐπανελθόντι, ὅπως μεταβῇ εἰς Στενίμαχον πρὶν ἢ λάβωσι γνῶσιν τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ αἱ τοπικαὶ ἀρχαί, καθ' ὅσον προέβλεπον ὅ,τι καὶ συνέβη. Ὄντως ὁ νομάρχης, πρὸς ὃν δυστυχῶς ἐναντίον τῶν συμβουλῶν μου μετέβη ὁ Μακάριος, ἐκώλυσεν αὐτὸν προσθεῖς ψευδόμενος ὅτι ἐκτὸς τοῦ πρὸ ἡμερῶν κανονικῶς κατὰ τὸ τυπικὸν τῆς μονῆς ἐκλεγέντος ἡγουμένου Ἀκακίου καὶ αὐτὸς ὁ μητροπολίτης Φώτιος συνέστησεν ἕτερον ἡγούμενον, ἐννοῶν ὡς τοιοῦτον τὸν ἀρχμ. Ἀνθιμον, ὃν τῇ ὑμετέρᾳ ἐντελῇ διώρισα προσωρινὸν τῆς μονῆς διαχειριστήν. Ὅπως ἄρῳ ἐκ μέσου τὴν ἀντίστασιν τοῦ νομάρχου παραλαβὼν τὸν Μακάριον μετέβην εἰς τὸ νομαρχεῖον, ὅπου ὁ νομάρχης διὰ μυρίων ὑπεκφυγῶν καὶ σοφισμάτων προσεπάθει ν' ἀναβληθῇ ἡ μετάβασις τοῦ ἡγουμένου εἰς τὴν

μονήν ἢ τὸ μετόχιον. Τὰς αὐτὰς ὑπεκφυγὰς καὶ τὰ αὐτὰ σοφίσματα ἐπανάλαβε μετὰ τὴν ἐκ τοῦ νομαρχείου ἀναχώρησίν μου καὶ γραπτῶς, ὡς φαίνεται ἐν τῷ ἐπισυνημμένῳ ᾧδε ἐγγράφῳ του, ἅπερ ἐν πρὸς ἐν ἀναιρέσας ἀπέστειλα τὸν Μακάριον εἰς Στενίμαχον. Μόλις ὅμως ἡ φέρουσα αὐτὸν ἄμαξα ἐθεάθη ἀπὸ μακρόθεν, ὁ ἑπαρχος μετὰ χωροφυλάκων σπεύσας ἀπέπεμψεν αὐτὸν διὰ τρόπου καὶ ὕβρεων βανανσοτάτων.

Ἐκ τοῦ πλησίον βλέποντες τὰ πράγματα καὶ γνωρίζοντες ἐκ πείρας τοὺς καταχθονίους σκοποὺς καὶ τὰ σατανικὰ τεχνάσματα τῶν Βουλγάρων πρὸς ἀρπαγὴν τῶν ἡμετέρων καθιδρυμάτων ἐν Βουλγαρίᾳ αἰσθανόμεθα, π. Δέσποτα, ὅτι ἡμεῖς ἐνταῦθα οὐδὲν πλέον δυνάμεθα νὰ πράξωμεν πρὸς διάσωσιν τῆς κινδυνευούσης μονῆς, καθ' ὅσον μάλιστα ἐξέρχεται ἡ ὑπόθεσις καὶ τῆς ἡμετέρας δικαιοδοσίας. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τῆς Βουλγαρικῆς κυβερνήσεως εὐρίσκονται ἐν ἐκρύθμῳ καταστάσει διὰ τὸ ζήτημα τῶν βερατίων, καθ' ἃ ἐμπιστευτικῶς μοι εἶπεν ὁ ἐνταῦθα πρόξενος τῆς Ἀγγλίας, ἐὰν τὸ κυρίαρχον τῆς μονῆς Πατριαρχεῖον ἐνεργήσῃ παρὰ τῇ Ὑψ. Πύλῃ τὰ δέοντα δραστηρίως, εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ κυβερνήσις τοῦ ἡγεμόνος θὰ ὑποχωρήσῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον.

Ταῦτα διὰ σήμερον· διατελῶ δὲ κτλ.

Ἐν Φιλιππουπόλει τῇ 19ῃ Μαΐου 1894

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος»

Ἀνακοίνωσις Φωτίου ἀπὸ 20 Μαΐου 1894
πρὸς τὰ πατριαρχεῖα περὶ τῆς ἐν τῇ ἐφημερίδι «Φιλιππούπολις» ἀναιρέσεως τῶν ἐν τῇ ἐφημ. Σβομποδῶ Σοφίας καταχωρισθέντων τῇ 16 Μαΐου περὶ τῶν ἐν τῇ μονῇ γενομένων.

«Παναγιώτατε Δέσποτα

Ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ Σβομποδῶ Σοφίας τῆς 16ης Μαΐου:

«Ἐλάβομεν ἐκ Στενιμάχου τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα:

Στενίμαχος 15 Μαΐου 1894

Πρὸς τοὺς κ. κ. ὑπουργοὺς τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν καὶ τὴν σύνταξιν τῆς Σβομποδᾶς εἰς Σοφίαν.

Ἡ ἀδελφότης τῶν μοναχῶν τῆς ἐν Βατσκόβφ μονῆς τῆς Παναγίας συγκληθεῖσα διὰ τὴν προθυμίαν τῆς σ. Κυβερνήσεως τοῦ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τοῦ Γραικικοῦ Πατριαρχείου καὶ διὰ τὴν υπεράσπισιν τῶν δικαίων τῆς ἀδελφότητος ἡμῶν, δικαίων καθιερωθέντων ὑπὸ τοῦ ἰδρυτοῦ αὐτῆς, γονυκλινεῖς ἐκφράζομεν τὰ αἰσθήματα ἡμῶν ὡς πιστῶν ὑπηκόων καὶ παρακαλοῦμεν αὐτήν, ὅπως τάχιστα ἐπικυρώσῃ τὴν ἐκλογὴν ἡμῶν γενομένην τῇ 5ῃ τρέχοντος. Ἡ ἀδελφότης θέλει δέεσθαι νυχθημερὸν τῷ Ὑψίστῳ ὑπὲρ μακροημερεύσεως καὶ δόξης τῆς Α. Β. Ὑψ. τοῦ ἡγεμόνος ὑπὸ τὸ σκήπτρον τοῦ ὁποίου θὰ δοξάζεται τὸ βουλγαρικὸν ἔθνος.

Ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἀκάκιος καὶ ἕτεροι δώδεκα ὑπογραφαί.

Φαίνεται, ἐπιλέγει ἡ «Σβομποδί», ὅτι ἐκ τῆς ἐκφρασθεῖσης ταύτης ἐπιθυμίας τῶν Πατέρων τοῦ νὰ ἀναγνωρισθῶσιν ὑπὸ τῆς Ἐξαρχίας τὸ Οἶκ. Πατριαρχεῖον, ὡς γράφουσιν αἱ ἐφημερίδες Κωνσταντινουπόλεως ἐκήρυξε τὸ ἀνάθεμα κατὰ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀκακίου». Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 1866 φύλλῳ τῆς «Φιλιππουπόλεως» λαμπρῶς ἀναιρεῖται ἡ «Σβομποδά» διὰ τοῦ ἐξῆς ἀκαταμαχίτου:

«Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην παρατήρησιν τῆς Σβομποδᾶς ἀντιπαρατηροῦμεν ὅτι τὸ Οἶκ. Πατριαρχεῖον καθήρεσε τὸν Ἀκάκιον πολλὰς ἡμέρας προτοῦ νὰ προσέλθῃ οὗτος εἰς τὴν Ἐξαρχίαν, διότι ἀυστόλως παρέβη τοὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας καὶ κατέπαύθη τὰ ἱερὰ αὐτῆς θέσμια. Ὁ Ἀκάκιος ἀπεπειράθη νὰ ἐκλεγῇ παρ' αὐτοῦ ἡγούμενος τῇ 19 Ἀπριλίου, ἡ δὲ καθαίρεσις αὐτοῦ ἐγένετο τῇ 24 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἥτοι δώδεκα ὅλας ἡμέρας πρὶν ἢ ἀναγνωρίσῃ τὴν Ἐξαρχίαν, διότι τοῦτο ἔπραξε τῇ 5ῃ Μαΐου, ὁπότε καὶ ἀνεγνωρίσθη ἡγούμενος, ὡς ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω τηλεγραφήματος. Ἐκτὸς τούτου καὶ ἑτέρα ἀπόδειξις ὅτι ὁ Ἀκάκιος αὐτὸς μέχρι τῆς 5ης Μαΐου ἀνέγνώριζε τὸ Πατριαρχεῖον, ἔστω καὶ ἡ ἐπιστολὴ τὸν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4 Μαΐου πρὸς τὴν Α. Π. τὸν Μ. Φιλιππουπόλεως καὶ Φώτιον, δι' ἧς διὰ κοπετῶν καὶ θορήων ἐπικαλεῖται ἔλεος καὶ συγχώρησιν διὰ τὸ ἀνόμημα, ὅπερ διέπραξεν».

Ἡ αὕτη ἐφημερίς «Φιλιππούπολις» ἐξακολουθεῖ τὰς κρίσεις αὐτῆς περὶ τῆς ἀρπαγῆς τῆς μονῆς. «Δὲν εἶναι, γράφει, πλέον ζητήμα ὅτι ἡ Μονὴ αὕτη κατελήφθη ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, καὶ ὅτι μόνον οἱ ἀφελεῖς δύνανται νὰ ἐλπίσωσιν τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς· ὁ καθηρημένος Ἀκάκιος, ἀναγνωρίσας τὴν Ἐξαρχίαν ἀνεγνωρίσθη ἡγούμενος αὐτῆς, τῇ ἐκλογῇ τῶν ἐπίσης ἀναγνωρισάντων τὴν Ἐξαρχίαν καλογήρων, καὶ ἐπειδὴ καὶ Ἀκάκιος καὶ καλόγηροι ἀνεγνώρισαν τὴν Ἐξαρχίαν, ἀνεγνώρισε καὶ αὕτη ἐν τῇ σειρᾷ της, ὅτι ἡ μονὴ εἶναι κτήμα της ἀναφαίρετον· ὅλας δ' αὐτὰς τὰς ἀμοιβαίας ἀναγνωρίσεις τὰς ἀνεγνώρισε καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ ὑπόθεσις ἐτελείωσεν...»

Ἐν μόνον ἐν ὅλῃ ταύτῃ τῇ ἱστορίᾳ δὲν ἐνόησαμεν, τοῦτο δὲ εἶναι

αἱ ἐπίσημοι τῆς Κυβερνήσεως διαβεβαιώσεις, ὅτι οὐδεὶς σκέπτεται περὶ ἀφαιρέσεως τῆς Μονῆς ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν Πατριαρχείων, καὶ τὰ ἐπίσημα τηλεγραφήματα, ὅτι ἐδόθησαν διαταγαὶ νὰ παρακωλυθῇ αὐστηρῶς πᾶσα ἀνάμειξις εἰς τὰ τῆς Μονῆς ξένων καὶ λαϊκῶν. Ὅλα ταῦτα ἦσαν καθ' ἡμᾶς περιττά, ἀφοῦ διὰ χωροφυλάκων ἐγκαθιδρύθη ὡς ἡγούμενος ὁ καθηρημένος Ἀκάκιος, καὶ ἀφοῦ διὰ χωροφυλάκων ἐκωλύθη νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Μονὴν ὁ ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων διωρισμένος ἡγούμενος ἀρχιμ. Μακάριος, ἦσαν ὅλα περιττά, διότι μήτε κανένα ἐπεισαν μήτε ἀπηγγέλθησαν, ἵνα πείσωσιν τινα. Πρὸ πολλοῦ ἦτο γνωστὸν, ὅτι ἡ Μονὴ θὰ καταλαμβάνετο καὶ ὅτι οἱ καλόγηροι καὶ οἱ δικαῖοι καὶ οἱ ἀρχοντάρχηδες καὶ οἱ Ἀκάκιοι μὲ τὰ πρακτικὰ των, μὲ τὰ τυπικὰ των καὶ τὰς ἀναγνωρίσεις των θὰ ἐχρησίμευον ὡς ψιμμύθιον, διὰ νὰ φανῇ εὐπροσώποτερον τὸ ἐγγεῖρημα. Τὸ ψιμμύθιον εἶναι..... Ὁ ἔχων τὸ θάρρος τοῦ χρώματός του οὐδέποτε φέρει ψιμμύθιον».

Ἐφημερὶς «Φιλιππούπολις» 20 Μαΐου 1894

IX

Ἀντίγραφα τῶν πρὸς τὸν Μητρο. Φ/λεως
Φώτιον ἀναφορῶν τοῦ ἱερομονάχου Γερασίμου καὶ Γαβριὴλ τῆς μονῆς.

Πανιερώτατε

Ὁ εὐσεβῆς ὑποφαινόμενος διατελὼν ἐπὶ εἴκοσι περίπου ἡμέρας περιορισμένος ἐν τῇ ἱερᾷ Μ. Βατοκόβου μάτην ἐζήτησα ἐπανειλημένως τὴν ἄδειαν νὰ κατέλθω εἰς Στενίμαχον πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς ἀνεψιᾶς μου, πνεούσης τὰ λείψατα καὶ ἀποθανούσης ἐσχάτως. Σήμερον δ' ἔμαθον ὅτι ἐν τῇ ἐν Σοφίᾳ ἐκδιδομένῃ «Σπροβοδᾷ» ἐδημοσιεύθη ἔγγραφον τῶν Ἀδελφῶν τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Βατοκόβου, δι' οὗ οἱ Ἀδελφοὶ οὗτοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐπίσης τινὲς ἀποβληθέντες τῆς Μονῆς πρότερον, ἔτεροι δὲ οὐδέποτε ὑπάρξαντες τοιοῦτοι, εὐχαριστοῦντες τῇ Βουλγαρικῇ Κυβερνήσει διὰ τὴν προθυμίαν, μεθ' ἧς ἀπήλλαξεν αὐτοὺς τῶν Πατριαρχείων, παρακαλοῦσιν αὐτὴν νὰ ἐπικυρώσῃ τὸ ταχύτερον τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐκλογὴν. Ἐπειδὴ δ' ἐν τῷ ἔγγραφῳ τούτῳ ὑπάρχει καὶ ἡ ἐμὴ ὑπογραφή, διακηρύττω διὰ τῆς παρουσίας μου, ὅτι ἐβιάσθην νὰ ὑπογράψω ἔγγραφον βουλγαριστὶ γεγραμμένον, οὗτινος τὸ περιεχόμενον μοὶ ἦτο ἄγνωστον, μὲ διεβεβαίωσαν δὲ ὅτι δι' αὐτοῦ ἐπρόκειτο νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἀντιμισθία ἐκάστου τῶν Ἀδελφῶν. Φοβούμενος ἐν τούτοις δόλον τινα εἶπον ὅτι ὡς μόνην ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν ἀναγνωρίζω τὸ Οἶκ. Πατριαρχεῖον· εἰ δὲ ἐν τῷ ἔγγραφῳ τούτῳ ἐγίνετο λόγος περὶ ἀναγνωρίσεως ἄλλης ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, θέλω ἀποσύρει τὴν ὑπογραφὴν μου. Ταῦτα ἀνακοινῶν τῇ Ὑ. Πανιερώ-

τητι παρακαλῶ νὰ εὐδοκήσητε καὶ πέμψητε ἀντίγραφον τῆς παρούσης μου πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σ. Ὑπουργείον.

Ἐπικαλούμενος δὲ τὰς εὐχὰς τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος κτλ.

Ἐν Στενιμάχῳ τῇ 27 Μαΐου 1894

Γεράσιμος ἱερομόναχος

Πανιερώτατε

Ὁ εὐσεβῆστος ὑποφαινόμενος ἔμαθον μετ' ἀπορίας ὅτι ἐν ἐγγράφῳ τῶν Ἀδελφῶν τῆς ἱερᾶς Μονῆς Βατοκόβου, δι' οὗ εὐχαριστοῦντες τῇ Βουλ. Κυβερνήσει διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῶν ἀπὸ τῶν Πατριαρχεῶν παρακαλοῦσι τὴν ταχύτεραν ἐπικύρωσιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἡγουμένου Ἀκακίου παρ' αὐτῶν, ὑπάρχει καὶ ἡ ἐμὴ ὑπογραφή. Δύναμαι, Π., ἀποδείξω ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εὐρισκόμην ἐν Στενιμάχῳ προσηλευόμενος διὰ πληγᾶς, ἣς ἔλαβον παρὰ τινων ὑπαλλήλων τῆς Μονῆς. Ὅθεν διὰ τῆς παρουσίας μου διακηρύττω, ὅτι ἡ ὑπογραφή μου ἐν τῷ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον ἐγγράφῳ εἶνε πλαστή, καὶ ὅτι ὡς μόνον Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν ἀναγνωρίζω τὸ Οἶκ. Πατριαρχεῖον. Ταῦτα δηλοποιῶν τῇ Υ. Σεβ. παρακαλῶ νὰ διαβιβάσητε ἀντίγραφον τῆς παρουσίας μου πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλ. Σ. ὑπουργεῖον.

Ἐπικαλούμενος κτ.

Ἐν Στενιμάχῳ τῇ 27 Μαΐου 1894.

ἱερομόναχος Γαβριήλ

Ἀντίγραφα τῶν δύο τούτων πρὸς τὸν Φιλippουπόλεως ἀναφορῶν αὐτῶν ἔστειλαν πρὸς δημοσίευσιν καὶ εἰς τὴν ἐφημερίδα «ἡ Φιλippούπολις», ἥτις καταχωρίσασα αὐτὰς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1869 φύλλον αὐτῆς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31 Μαΐου 1894, προέταξεν αὐτῶν τὰ ἑξῆς:

«Ἡ Α. Π. ὁσβεβαστὸς ἡμῶν Μητροπολίτης κ. Φώτιος ἀφίκετο προχθές, Κυριακὴν, ἐκ Σοφίας, ἐνθα εἶχε μεταβῆ, ὅπως συγκαρῇ τοὺς νέους ὑπουργοὺς ἐπὶ τῷ διορισμῷ αὐτῶν. Ἡ Α. Π. ἔτυχεν ἀκρόασεως καὶ παρὰ τῇ Α. Β. Ὑψηλότητι τῷ ἡγεμόνι Φερδινάνδῳ, ὑποδεκτὴ γενομένη μετὰ πολλῆς εὐμενείας παρὰ τῆς Α. Β. Ὑψηλότητος. Κατὰ τὰς συνεντεύξεις αὐτῆς μετὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Στοῖλωφ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργοῦ κ. Γ. Νάτσεβιτς, ὡς καὶ κατὰ τὴν παρὰ τῷ ἡγεμόνι ἀκρόασίν Της, ἡ Α. Π. μεταξὺ τῶν ἄλλων ζητημάτων ἤψατο καὶ τοῦ περὶ τῆς Μονῆς Βατοκόβου ζητήματος, ἔλαβε δὲ ρητὰς διαβεβαιώσεις παρὰ τῶν κ. κ. ὑπουργῶν, μὴ ἀρνησαμένων τὰς δικαίας αἰτήσεις τῆς Α. Π., ὅτι ἡ λύσις τοῦ ζητήματος θὰ ἐπέλθῃ προσεχῶς, καθ' ὃν τρόπον ἀπαιτεῖ τὸ δίκαιον καὶ ἡ νομιμότης.

Λαμβάνοντες ὑπὸ σημείωσιν τὰς διακηρύξεις ταύτας τῶν κ. κ. ὑπουργῶν φρονῶμεν, ὅτι ὀφείλομεν νὰ παράσχωμεν τὴν δέουσαν εἰς αὐτὰς πίστιν. Εἶνε γνωστόν, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ Βατσκόβου ὑπεκινήθη ὑπὸ τῶν ὀργάνων τοῦ πρῶην ὑπουργείου διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, δι' οὗ ὁ πρῶην πρωθυπουργὸς ὑπεκίνησε τὸ ζήτημα τῶν βερατίων. Ἀμφότερα εἰσὶ ζητήματα συναφῆ. ἔχοντα αἰτίαν φαινομενικῶς ἐθνικὴν, πραγματικῶς δὲ κομματικὴν. Τὸ κόμμα ἐκλονίζετο, ἡ δὲ ἀγχίνοια τοῦ πρῶην πρωθυπουργοῦ συνέλαβε καὶ ἐξετέλεσε διὰ μέσων, ἅτινα δὲν εἰσὶν ἄγνωστα ὅπου δεῖ, τὸ ζήτημα τῶν βερατίων, καὶ προεκάλεσε τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ πάταγον τῶν συλλαλητηρίων, καὶ Μακεδονικῶν διαδηλώσεων ὅπως, εἰ δυνατόν, ἀναστείλῃ τὸν ἐπαπειλοῦντα αὐτὸν κίνδυνον τῆς πτώσεως. Τὸ λαμπρὸν ὅμως τοῦτο πυροτέχνημα, μεθ' ὅλον τὸ μεσουρανήσαν φωτοβόλον κατὰ γημά του, δὲν ἐπέφερε τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα. Ἡ ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῶν βερατίων προσγενομένη ἐθνικὴ ὀφέλεια τῇ Βουλγαρισμῷ δὲν ἐκρῖθη τοιαύτη, ὥστε χάριν αὐτῆς νὰ παραταθῇ ἡ διάρκεια τοῦ τέως κυβερνητικοῦ συστήματος. Ἡ Μακεδονία μένει πάντοτε τουρκικὴ, ἡ δὲ κατάκτησις αὐτῆς οὐδαμῶς θὰ ἐπιτευχθῇ ἐκ τῆς προσθήκης τῶν ὅσων ἀρχιερέων. Ταῦτα κατενοήθησαν, ἐσταθμίσθησαν καὶ ἐπαρρησιώτως ἐξετιμῆθησαν, καὶ ἡ πτώσις ἐπῆλθε ραγδαία, ἀκατάσχετο, μόνον δὲ ὅργανα κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ὑπῆρξαν οἱ Τούρκοι, οἵτινες σημεῖον κεκνηνότες βλέπονσιν, ὅτι λεληθότως ἐγένοντο ὄργανα τῶν κομματικῶν ἀναρχῶν τοῦ πρῶην πρωθυπουργοῦ, ἄνευ οὐδεμιᾶς δι' αὐτοὺς ὀφείλειαι, καὶ μετὰ πολλῶν ἴσως ζημιῶν. Δι' ὃν λοιπὸν σκοπὸν ὁ κ. Σταμπολῶφ ἐνήργησε τὸ ζήτημα τῶν βερατίων, διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ οἱ ἐν Φιλιππουπόλει καὶ Στενιμάχῳ ὁπαδοὶ τοῦ ἡγεῖραν τὸ ζήτημα τῆς Μονῆς Βατσκόβου. Ἡ κατάληψις τῆς Μονῆς ταύτης θὰ ἐχρησμεύετο πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιτοπίου γοήτρου τοῦ κόμματος καὶ ἔξαρσιν τῶν πατριωτικῶν δῆθεν ἐνεργειῶν του. Πρὸς τοῦτο μετεχειρίσθησαν τεχνηέντως τὴν μωρότητα τοῦ Ἀκακίου, τὴν ἀτασθαλίαν τοῦ Ἀνθίου, τὴν ἀμάθειαν ἀφελῶν καλογήρων, οὓς ἔπεισαν νὰ ὑπογράψουν τὸ γνωστὸν ἔγγραφο, δι' οὗ διεκήρυξαν, ὅτι ἀναγνωρίζουσι δῆθεν τὴν Ἐξαρχίαν, παραγεμίσαντες αὐτὸ διὰ τῶν ὑπογραφῶν ὑπηρετῶν καὶ ξυλοκόπων τῆς Μονῆς, ἐν οἷς καὶ ἐν παιδίον ἐνδεκαετὲς μόλις τὴν ἡλικίαν, καὶ παραστήσαντες ὅλους αὐτοὺς ὡς Πατέρας καὶ μέλη τῆς Ἱερᾶς Ἀδελφότητος.... Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἀνοσίων τούτων μέσων, ὅπως πείσῃ τοὺς ἀπλοῖκοὺς πατέρας νὰ ὑπογράψωσι τὸ ἔγγραφο ἐκεῖνο, οὗ τὸ περιεχόμενον δὲν ἠγνῶσιν οὗτοι, ὡς ἀγνοοῦντες τὴν Βουλγαρικὴν, διεβεβαίωσαν αὐτοὺς ὅτι ἦτο ἀπλοῦν ἔγγραφο αἰτήσεως πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀντιμιθίας ἐκάστου τῶν ἀδελφῶν, καὶ ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδὲ κἄν λόγος γίνεται περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς Ἐξαρχίας. Τὸ ἀτιμότερον ὅμως πάντων εἶναι ὅτι ἐπὶ α-

στο γράφησαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πατρὸς Γαβριήλ, ἀπουσιάζοντος ἐκ τῆς Μονῆς, καὶ νοσηλευομένου ἐν Στενιμάφῳ, καθ' ἣν ἡμέραν ὑπεγράφετο τὸ ἔγγραφον. Αἱ παρὰ πόδας ἐπιστολαὶ δύο ἱερομονάχων, Γερασίου καὶ Γαβριήλ, περιγράφουσι πάντα τὰ ἐπαίσχυντα μέσα, ἅτινα μετεχειρίσθησαν διὰ τοῦ ὄγκου τῆς ἐξουσίας, διὰ τῶν χωροφυλάκων, διὰ τοῦ δημάρχου τοῦ χωρίου Βιτσκόβου, πρωτοστατοῦντος ἐν πᾶσι τοῦ πρό τινων ἡμερῶν ἀπολυθέντος τῆς ὑπηρεσίας ἐλάρχου Στενιμάχου.... Τὴν παρατάσιν τοιαύτης σκανδαλώδους καταστάσεως δὲν θέλει βεβαίως ἀνεχθῆ ἡ νέα κυβέρνησις, ἥτις ἀπεχθάνεται τὰ ἔκνομα καὶ ποταπὰ μέσα, καὶ ἥτις γινώσκει ἐλακτιβῶς τὸν κομματικὸν σκοπὸν, ὅστις ἐπεδιώκετο διὰ τῆς ἀρπαγῆς τῆς μονῆς ταύτης. Ἡ κυβέρνησις γινώσκουσα ὅτι ἡ μονὴ αὕτη ἀνήκει ἀπὸ δέκα ἡδὴ αἰώνων (τ. ἔ. ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς) εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ὅτι ἡ ἀναφαίρετος ἀπὸ τοῦ Πατριάρχου κατοχὴ αὐτῆς εἶναι ἀνεγνωρισμένη καὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κρατορικῷ φερμανίου, δι' οὗ ἰδρύθη ἡ Ἐξαρχία, ὅτι οὐδεὶς ἕτερος ἐκτὸς τούτων δικαιούται νὰ διεκδικήσῃ δικαίωμα τι ἐπ' αὐτῆς ἢ ἀνάμειν εἰς τὰ τῆς διοικήσεώς της, ὅτι οἱ ἐν αὐτῇ σήμερον ἐγκαθιδρυθέντες ὡς ἡγούμενοι καὶ διαχειρισταὶ καὶ ἰδιοκτῆται ἦσαν ἀναιδεῖς ἀρπαγες, ὁφείλει νὰ σαρώσῃ πάντας αὐτοὺς ἐκ τοῦ δημοκρατικῷ τούτου ἰδρύματος καὶ νὰ παραδώσῃ τοῦτο εἰς τὸν Α. Π. τὸν Μητρ. Φιλίππου πόλεως ἐκπροσωποῦντα ἐνταῦθα τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ νομιμότης καὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ τοῦτο ὁφείλει νὰ πράξῃ ἡ κυβέρνησις ἀνευ ἀπωλείας χρόνου, ἀνευ ἀναβολῆς καὶ ἐνδοιασμῶν».

† Ὁ Φιλίππου πόλεως Φώτιος

X

Ἀναφορὰ Φωτίου ἀπὸ 28 Μαΐου 1894 πρὸς τὸν ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ. Γ. Νάτσεβιτς, ἐκθέτοντος τὰ ἐν τῇ μονῇ συμβάντα ἀπὸ τοῦ πραξικοπήματος καὶ αἰτουμένου δικαιοσύνην.

Ἀρθ. 345.

Τῇ Α. Ε. τῷ ὑπουργῷ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν κ. Γ. Νάτσεβιτς.

Ἐξοχώτατε,

Μετὰ πολλῆς θλίψεως λαμβάνω ἀνὰ χειρὸς τὸν κάλαμον, ἵνα ἐκθέσω τῇ Υ. Ε. τὰ ἐξῆς: ἀπὸ μηνὸς ἡδὴ ὁ ἐπαρχος Στενιμάχου κ. Ζαγκόρσκη μετὰ τοῦ δημάρχου τοῦ χωρίου Βατσκόβου, τοῦ παρὰ τῇ ὁμωνύμῳ μονῇ κειμένου καὶ τινων ἄλλων Βουλγάρων, θέλοντες νὰ πωλήσωσιν ἐκ-

δουλεύσεις εις τὴν τέως κυβέρνησιν δι' ὅλως ἀτομικὰ αὐτῶν συμφέροντα, διανοήθησαν νὰ περισπᾶσιν τὴν προσοχὴν τοῦ Κοινοῦ, ἐξηρεθισμένον κατὰ τῆς κυβερνήσεως ἐκείνης, καὶ πρὸς τοῦτο ἔκριναν συντελεστικὸν ν' ἀρπάσῃ τὴν Πατρ. μονὴν τοῦ Βατοκόβου. Συνεννοηθέντες δὲ μετὰ τοῦ πρῶην Δικαίου αὐτῆς διακόνου Ἀνθίμου, ὅστις ἀπὸ δύο καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν ἐξεδιώχθη τοῦ Καταστήματος ἕνεκα καταχρήσεων καὶ τῆς αἰσχρᾶς αὐτοῦ διαγωγῆς, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὰ γνωστὰ ἀνὰ τὴν Βουλγαρίαν εἰκονικὰ ὁμολογὰ 80.000 φράγκων χρυσῶν, προέβησαν εἰς τὸ ἐξῆς πραξικόπημα: Μεταβάντος εἰς Κων/λιν τοῦ κανονικοῦ τῆς Μονῆς ἡγουμένου κ. Μακαρίου δι' ὑποθέσεις αὐτῆς τῇ Τρίτῃ τῆς Διακαιησίμου, 19 η Ἀπριλίου, ὁ Δικαῖος Ἀνθιμος παραλαβὼν τὸν ἱερατεύοντα τίως ἐν τῷ ἐν Φιλιππουπόλει ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ἀρχιμανδρίτην Ἀκάκιον, ἄνθρωπον ματαιόδοξον, καὶ μετ' αὐτοῦ μεταβὰς εἰς τὴν Μονήν, καὶ δόλῳ καὶ βίᾳ παραπείσας τοὺς ἐν αὐτῇ, ἀνηγόρευσαν αὐτόν, παρανόμως, ἡγούμενον. Τῇ ἐπαύριον ὁμως μόλις ἐγνώσθη τὸ τόλμημα τοῦτο τοῦ Ἀνθίμου καὶ Ἀκακίου καὶ ὁ λαὸς ἀθρόως καὶ ἀνθορμήτως μεταβὰς εἰς τὸ ἐν Στενιμάχῳ Μετόχιον τῆς ἰδίας Μονῆς, ἔνθα τὴν νύκτα εἶχον καταφύγει ἀμφοτέροι, ὅτε Ἀνθιμος καὶ ὁ Ἀκάκιος, ἐξεδήλωσε τὴν ἀποδοκιμασίαν αὐτοῦ καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἔξω, τὸ δὲ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὑπέβαλε τὸν κυρίως αἴτιον ὅλων τούτων τῶν ταραχῶν Ἀκάκιον εἰς τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως τοῦ τῆς ἱερασύνης βαθμοῦ, ὃν τέως ἔφερε. Ταῦτα πάντα ἐγνώρισα ἐγκαίρως εἰς τὰς ἐν Φιλιππουπόλει τοπικὰς Ἀρχάς, πλὴν ἐνῶ μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ ἑπαρχὸς Στενιμάχου ἐνήργει ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ καὶ διὰ τρίτων προσώπων, αἵφνης οἴσας τὸ προσωπεῖον, ἤρξατο ἐνεργῶν φανερώς καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Μονὴν τὸν δήμαρχον τοῦ ὁμωνύμου χωρίου Βατοκόβου μετὰ καὶ τινων χωρικῶν καὶ ἱκανῶν χωροφυλάκων, οἵτινες, κλείσαντες τὰς θύρας τῆς Μονῆς, ἠνάγκασαν τοὺς ἐν αὐτῇ μοναχοὺς τε καὶ λαϊκοὺς νὰ ὑπογράψωσι πρακτικὸν ἀγνώστου αὐτοῖς περιεχομένου. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ αὐτοὶ ἄνθρωποι παραπείσαντες καὶ τὸν ἤδη μετανοήσαντα καὶ ζητήσαντα ἐγγράφως συγγνώμην δι' ὅσα ἔπραξεν Ἀκάκιον, μετήνεγκον εἰς τὴν Μονήν καὶ ἐγκαθίδρυσαν αὐτόν ἡγούμενον, χωρὶς νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψει ὅτι ἦτο καθηρημένος παρὰ τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ Ἀρχῆς. Ταῦτα πάντα ἐγνώρισα ἐγκαίρως εἰς τὸν νομάρχην Φιλιππουπόλεως κ. Τίτσεφ, ὅστις ἐνήργει νομίμως, καθόσον ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ζητήματος διέταξε τηλεγραφικῶς καὶ τὸν ἑπαρχον Στενιμάχου, ὅπως μὴ ἀναμιχθῇ εἰς τὰ τῆς Μονῆς, ὡς ὑλαγομένης ταύτης ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἐπειδὴ ὁμως ἔβλεπον ἐγώ, ὅτι μεθ' ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν τοῦ κ. νομάρχου καὶ τὰς διατάγας αὐτοῦ περὶ τῆς μὴ ἀναμίξεως αὐτοῦ, ὁ κ. ἑπαρχος ἔδιδεν εἰς

τοῦς σφετεριστὰς πραγματικὴν προστασίαν, ἐξήτησα δι' ἐγγράφου μου ὑπ' ἀριθμὸν 328 καὶ ἡμερομηνίαν 3 Μαΐου, ἵνα μοὶ δοθῇ ἀσφάλεια καὶ μεταβῶ αὐτοπροσώπως εἰς τὴν Μονὴν καὶ διευθετήσω τὰ κατ' αὐτήν. Ἀπόντος τότε εἰς Σοφίαν τοῦ κ. νομάρχου, ὁ τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ νομάρχου διευθυντὴς κ. Σαράνωφ, ἐλθὼν κατ' ἐντολήν εἰς τὴν Μητρόπολιν μου, ἐκοίνωσε μοι ὅτι τὸ ὑπουργεῖον μὲ συμβουλευεῖ νὰ μὴ μεταβῶ εἰς τὴν Μονήν, διότι δὲν δύναται νὰ ἐγγυηθῇ περὶ τῆς ἐμῆς ἀσφαλείας, ἐπικρατοῦντος, δῆθεν, ἐκεῖ μεγάλου ἔρεθισμοῦ καὶ ἐνῶ τοιοῦτόν τι δὲν ὑπῆρχεν. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἐπανήλθεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁ κανονικὸς τῆς Μονῆς ἡγούμενος κ. Μακάριος, πρὸς ὃν ἐπίσης ἐυστήθη, ἵνα μὴ καὶ οὗτος μεταβῇ εἰς τὴν Μονήν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ κ. νομάρχης, ἐπανελθὼν ἐκ Σοφίας, ἐπανελάβεν ὅπως μῆτε ἐγὼ μεταβῶ εἰς τὴν μονὴν ἐν τῷ νομαρχεῖῳ, μετὰ τὴν ἐκεῖθεν ἀναχώρησίν μου ἀπέστειλέ μοι καὶ ἔγγραφον ὑπ' ἀριθμὸν 4.588 καὶ 10 Μαΐου, ἐν ᾧ ἔλεγεν ὅτι: «Ἡ Ἀδελφότης τῆς Μονῆς Βατοκόβου ἀπηγορεύει τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἀνεγνώρισε δι' ἐπὶ τούτῳ δηλώσεως τὴν τῆς Ἐξαρχίας, καὶ ὅτι μέχρι τῆς λήψεως ἀσφαλείας τοῦ ὑπουργείου περὶ τῆς δικαιοδοσίας τῆς Μονῆς, ἡ εἰς αὐτὴν μετάβασις τοῦ ἡγουμένου Μακαρίου εἶναι πρόωρος καὶ ἐπικίνδυνος διὰ τὴν ἡσυχίαν τῆς Ἀδελφότητος καὶ τῶν κατοίκων Στενιμάχου». Πρὸς ταῦτα ἀπηντήσα ὅτι εὐδεμία μοναστηριακὴ Ἀδελφότης ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτῃ τὰ κατὰ τὴν δικαιοδοσίαν μιᾶς μονῆς καὶ μάλιστα σταυροπηγιακῆς, ὥς ἡ προκειμένη, καὶ νὰ μεταβῇ αὐτὴν εἰς ἑτέραν δικαιοδοσίαν κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῇ.

Ἐλπίζων ὅτι ἡ νῦν κυβέρνησις πατρικῶς λαμβάνουσα ταῦτα ὑπ' ὄψιν καὶ ὡς πρόγραμμα ἔχουσα τὴν ἀποκατάστασιν τῆς δικαιοσύνης καὶ νομιμότητος ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ, δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ πρὸς ἀρπαγὴν ξένης περιουσίας σχεδίου, τοῦ ἀρξαμένου ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ πεπτωκότος συστήματος, τὸ ὁποῖον ἐντὸς τετραετίας ὑπεστήριξε καὶ ἐκύρωσε τὴν ἀρπαγὴν πέντε ὑπὸ τὴν πνευματικὴν μοὶ δικαιοδοσίαν ἐκκλησιῶν, καὶ τριῶν σχολείων μετὰ τῶν προσοδοφόρων αὐτῶν κτημάτων, καὶ θὰ διατάξῃ εἰς τὰς ἐν Στενιμάχῳ Ἀρχὰς νὰ παύσωσιν ἀναμιγνύμεναι εἰς τὰ τῆς Μονῆς καὶ ὑποστηρίζουσαι ἀνθρώπους καθηρημένους καὶ σφετεριστὰς ἀλλοτρίων περιουσιῶν, παράσχωσι δὲ πᾶσαν ὑποστήριξιν εἰς τὸν κανονικὸν καὶ νόμιμον τῆς ἐν λογῇ Μονῆς ἡγούμενον, ὁσιώτατον ἀρχιμανδρίτην Μακάριον, ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν ἡγουμενικῶν αὐτοῦ καθηκόντων, διατελῶ κτλ.

Ἐν Φιλιππουπόλει τῇ 28 Μαΐου 1894.

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος

XI

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 30 Μαΐου 1894 πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα ἀνακοινοῦντος αὐτοῖς τὰ τῆς μεταβάσεώς του εἰς Σοφίαν καὶ τὰς ἐνεργείας του παρὰ τε τῷ ἡγεμόνι καὶ τοῖς ὑπουργοῖς πρὸς ἐπ' ἀνοδὸν τῆς μονῆς εἰς τὸ πρῶν καθεστῶς.

Ἀρθ. 348

«Παναγιώτατε Δέσποτα»

Ἀναλογιζόμενοι ὅτι ἡ προσοχὴ τῶν Πατριαρχείων διατελεῖ ἐστραμένη εἰς τὸ φλογερὸν τῆς ἡμέρας ζήτημα τῶν βερατίων, καὶ φοβούμενοι μήπως εὐρεθῶμεν πρὸ τετελεσμένου γεγονότος διὰ τῆς μεταβάσεως εἰς τὸ Βάτσκοβον τοῦ καθηρημένου Ἀκακίου, ὅστις ἀνεγνώρισε τὴν Ἐξοχίαν, κατ' ἀπόφασιν ληφθεῖσαν ἐν ἐκτάκτῳ συνεδρίῳ μετέβην μεθ' ἐνὸς ἐφόρου τῆς Μονῆς εἰς Σοφίαν παρὰ τε τῷ ἡγεμόνι καὶ παρὰ τοῖς ὑπουργοῖς, καὶ ἐκθέσαντες τὰ κατὰ τὴν Μονήν, ἐζητήσαμεν τὴν ἐπ' ἀνοδὸν αὐτῆς εἰς τὸ πρῶν καθεστῶς. Καὶ ὁ ἡγεμὼν δὲ καὶ οἱ ὑπουργοὶ ἐζήτησαν ἡμερῶν τινα προθεσμίαν, ὥπως μελετήσωσι τὸ ζήτημα, ὅπερ ἀγνοοῦσι, καὶ ἐζήτησαν παρ' ἡμῶν λεπτομεροὺς ἐκθέσεις, ἧς ἐπισυνάπτω ὡδε τὸ πρωτόγραφον, ἔδωκαν δὲ ἡμῖν καὶ ἑλπίδας καὶ ὑποσχέσεις, πλὴν σκληρὰ πέντε ὧρων ἐτῶν πείρα μὲ κατέστησε δύσπιστον. Πόσας ὑποσχέσεις τοιαύτας καὶ λόγους τιμῆς δὲν μοι ἔδωκεν ὁ τέως πρωθυπουργὸς κ. Σ. Σταμπούλωφ διὰ τὰ ἀπαγέντα ἐν Χασκόβφ δύο σχολεῖα καὶ τὴν ἐκκλησίαν, εἰς ἣν μάλα μοι ἔγραψεν ἐπισήμως νὰ στείλω καὶ ἱερέα, καὶ ὅμως ὁ ἴδιος Σταμπούλωφ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐδήλωσέ μοι ἄνευ συστολῆς καὶ ἀπεριφράστως ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ὅπου μετέβην, ὅτι «πρὸς χάριν τῶν ἐν Χασκόβφ Ἑλλήνων, ὧν, ὡς εἶπεν, ἀναγνωρίζει τὸ δίκαιον» δὲν θὰ δυσσεβίσῃ τοὺς πολιτικοὺς αὐτοῦ φίλους, διότι ἔχει τὴν ἀνάγκην των».

Λιὰ τοὺς λόγους τούτους δέον, ὥπως τὸ Πατριαρχεῖον μὴ βασίζηται εἰς μόναν τὴν ἐνεργείαν ἡμῶν ἐνταῦθα, ἀλλ' ὡς κυρίαρχον τῆς Μονῆς, ἐνεργήσῃ δραστηρίως τὰ δέοντα, εἰμὶ δὲ σχεδὸν βέβαιος, ἐξ ὧν μοι εἶπε πρὸ ἡμερῶν ὁ ἐν Φιλιππουπόλει πρόξενος τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἐν Σοφίᾳ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ὑψ. Πύλης Νεμπίλ Βένης, ὅτι ἡ Β. Κυβέρνησις δὲν θὰ τολμήσῃ ν' ἀρνηθῇ εἰς τὴν Ὑψ. Πύλιν νὰ λύσῃ ὑπὲρ τῶν Πατριαρχείων τὸ ζήτημα τῆς Μονῆς, φοβουμένη μὴ δυσσεβίσῃ τὴν Πύλιν, ἐνῶ ὑπάρχει ἐπὶ τάπητος τὸ ζήτημα τῶν βερατίων· διατελῶ κτλ.

Ἐν Φιλιππουπόλει τῇ 30 Μαΐου 1894.

† ὁ Φιλιππουπέλεως Φώτιος.

XII

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1894 πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα ἀγγέλλοντος αὐτοῖς τὴν ἀποστολὴν τοῦ αἰτουμένου τυπικοῦ τῆς μονῆς καὶ τὴν πρὸς τὸν ὑπουργὸν δευτέρας συμπληρωματικῆς ἀναφορᾶς περὶ τῆς μονῆς.

Ἀρθ. 349 «Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἔλαβον ἐγκαίρως τὴν ἀπὸ 27 παρελθόντος ἐπιστολήν, δι' ἧς ἡ ὑμέτερα Θ. Παναγιότης ἐδήλου μοι ὅτι ἐγένοντο παρὰ τῇ Πύλῃ καὶ δέουσαι ἐνέργειαι πρὸς ἐπάνοδον τῆς Μονῆς εἰς τὸ πρῶην καθεστῶς, ἐζήτηι δὲ ἀντίγραφον τοῦ τυπικοῦ αὐτῆς. Τὸ ζητούμενον τοῦτο ἀντίγραφον ἀποστέλλω τῇ ὑ. θ. Π. σήμερον διὰ τοῦ κομιστοῦ τῆς παρούσης, γνωρίζω δὲ εὐσεβάστως Αὐτῇ, ὅτι δῆθεν πρωτότυπον τοῦ Τυπικοῦ τούτου, ὅπερ ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ἀναχωρῶν ὁ τέως Φιλιππουπόλεως κ. Γρηγόριος, δὲν εἶναι ἔργον, ὡς οἱ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ἀρχαίαν τῆς μονῆς θέλονσι, τοῦ κτίτορος, ἀλλὰ μισελληνικόν τι σημεῖον μοναχοῦ τινος, ἵσως Ἰβηρος, τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ὅστις τίς οἶδε τί μερμηρίζει κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, ἔγραψε, νομίσας ἐν ἀφελείᾳ τοῦ ὅτι δι' αὐτοῦ θὰ καταργήσῃ τὴν κυριαρχίαν τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τῆς Μονῆς, καὶ παραδώσῃ αὐτὴν εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν ἐν αὐτῇ Ἀδελφῶν.

Σήμερον ἀποστέλλω εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἕτερον ἔγγραφο, συμπληροῦν τὸ προηγούμενόν μου, ὑπ' ἀρθ. 345, ἐπισυνάπτω δὲ εἰς αὐτὸ καὶ ἀντίγραφα τῶν δύο πρὸς με ἀναφορῶν δύο ἀδελφῶν τῆς Μονῆς, Γερασίου καὶ Γαβριὴλ τῶν ἱερομονάχων, ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἀκυροῖ τὴν ἐν τῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον ἀναφορᾷ τῶν ἀδελφῶν ὑπογραφήν αὐτοῦ, ὡς βίᾳ καὶ ἀπάτῃ ληφθεῖσαν, ὁ δὲ δεύτερος κηρύσσει αὐτὴν πλαστήν. Ὡς τούτων ἐπισυνάπτω ὡς ἀντίγραφα, γνωρίζων τῇ ὑ. θ. Π. ὅτι ὁ μὲν Μακάριος διαμένει ἐν τῷ Μετοχίῳ, ὁ δὲ ἀρχιμανδρίτης Ἀνθιμος κατ' ἐντελήν μου ἐπέστρεψε πλέον εἰς Φιλιππούπολιν. Ταῦτα κτλ.

Ἐν Φιλιππουπόλει τῇ 2 Ἰουνίου 1894

† Ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος»

XIII

Δευτέρα ἀναφορὰ Φωτίου ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1894 πρὸς τὸν αὐτὸν ὑπουργὸν συμπληρωματικὴ τῆς πρώτης.

Ἀρθ. 348

«Κύριε ὑπουργέ,

Ἐπιστρέψας ἐκ Σοφίας εὔρον ἐν τῇ Μητροπόλει μου δύο ἐπιστολάς ἴσων ἀδελφῶν τῆς ἱερᾶς Μονῆς Βατοκόβου, ἐξ ὧν ὁ μὲν πρῶτος, ἱερομόναχος Γεράσιμος διαμαρτύρεται καὶ ἄκυροὶ τὴν ὑπογραφὴν του ὡς δόλω καὶ βίβη ληφθεῖσαν, ὁ δὲ δεύτερος ἱερομόναχος Γαβριήλ δηλοῖ, ὅτι ἡ ὑπογραφή αὐτοῦ εἶναι πλαστή, ἅτε ἀπουσιάζοντος αὐτοῦ ἐκ τῆς Μονῆς, ὅτε ἐστάλη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ εὐχαριστήριον τηλεγράφημα, φέρον δέκα-τρεῖς ὑπογραφὰς δῆθεν μελῶν ἀπάντων τῆς Ἀδελφότητος τῆς εἰρημένης Μονῆς καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ἀπὸ 16 Μαΐου φύλλον τῆς ἐφημερίδος «Σβομποδά». Ἐπειδὴ δὲ καὶ αὕτη ἡ περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς Ἐξαρχίας αἰτήσεις θέλει φέρεи κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὰς αὐτὰς ὑπογραφάς, διὰ τοῦτο ἐπισυνάπτων ὧδε, ἐν μεταφράσει, ταύτας τὰς ἐπιστολάς τῶν δύο ἱερομονάχων κατὰ τὴν παρὰ τῆς ὑμετέρας ἐξουχότητος ἐκφρασθεῖσαν μοι ἐπιθυμίαν, δίδωμι Αὐτῇ τὰς ἐπομένας συμπληρωματικὰς πληροφορίες. Πρὸ παντὸς ὅμως ἐπαγαλαμβάνω νὰ δηλώσω, ὅτι ἀναμφερσίτως εἶναι ὅλως ἄκυροι παντὸς εἶδους ἀναφοραὶ καὶ αἰτήσεις ὑπογεγραμμέναι παρ' ἀδελφῶν οἵσδε ποτε μοι ἢ σκοποῦσαι τὴν τῆς μοι ἢ ἀφαίρειν ἀπὸ τῆς δικαιοδοσίας πνευματικῆς τιος ἐξουσίας καὶ προσάριτησιν αὐτῆς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἄλλης Ἀρχῆς πνευματικῆς, κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον μάλιστα πρόκειται περὶ Μονῆς σταυροπηγιακῆς, ὡς ἡ τοῦ Βατοκόβου ἐπὶ δέκα αἰῶνας ἦν καὶ αὐτὸ τὸ φερμάνιον τῆς 8 Ζελκαδὲ 1290 ἔθεσεν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Πρὸς τούτοις δὲ τὸ ὑπὸ 13 δῆθεν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος Βατοκόβου ὑπογραφὲν ἔγγραφον εἶναι ἔτι μᾶλλον ἄκυρον καὶ διὰ τὰς ἀκολούθους αἰτίας: ἐκ τῶν δεκατριῶν ὑπογραψάντων αὐτὸ πέντε μόνον, ὁ Γεράσιμος, ὁ Γαβριήλ, ὁ Γρηγόριος, ὁ Γεδεὼν καὶ ὁ γ. Ἰωάννης εἶχον τὸ δικαίωμα ὑπογραφῆς ὡς πραγματικὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος, ὁ δὲ διάκονος Ἀνθιμος ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα ἐξεδιώχθη τῆς Μονῆς διὰ τὰς καταχρήσεις του καὶ ἰδίᾳ τὰ γνωστὰ εἰκονικὰ ὁμολογὰ 80.000 φράγκων χρυσῶν ἐπίσης οἱ μοναχοὶ Κύριλλος καὶ Μελέτιος ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν ἐξεδιώχθησαν τῆς Μονῆς διὰ τὴν κακὴν αὐτῶν καὶ ὅτι αἰσχρὰν διαγωγὴν, καὶ προσῆλθον ὡς ἀδελφοὶ εἰς τὸ Βουλγαρικὸν μοναστήριον Ἀραπόβου, ἀναγνωρίσαντες τὴν Ἐξαρχίαν οἱ ἄλλοι πάλιν τέσσαρες: ὁ Μιχαήλ, ὁ Πέτρος Ἀθανάσωφ, ὁ Ἀπόστολος Μάνδη καὶ ὁ Χρῆστος Κωσταντίνωφ εἶναι δοῦλοι λαϊκοὶ καὶ ὡς τοιοῦτοι ἐστερημένοι τῆς ιδιότητος ἀδελφῶν τῆς Μονῆς, ὁ δὲ Ἀκάκιος ὡς καθηρημένος, καὶ αὐτὸς ὑπάγεται εἰς τὴν τάξιν τῶν τεσσάρων τούτων λαϊκῶν: Δὲν θεωρῶ περιττὸν νὰ προσθέσω ἔτι, ὅτι τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος, τὰ ζῶντα ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Μονῆς Βατοκόβου, ἀφαιρέ-

σει τοῦ καθηρημένου Ἀκακίου, καὶ τῶν ἐκδιωθέντων Ἀνθίμου, Μελετίου καὶ Κυρίλλου, εἶναι 13 τὰ ἐξῆς: ὁ τέως ἡγούμενος Κωνσταντῖος, ὁ ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος, οἱ ἱερομόναχοι Βενέδικτος, Γαβριήλ, Γεράσιμος, Γρηγόριος, Δανιήλ, Παρθένιος καὶ Σωφρόνιος, οἱ διάκονοι Μακάριος καὶ χ'. Ἰωάννης-Ἰωακείμ, καὶ οἱ μοναχοὶ Βασίλειος καὶ Γεδεὼν καὶ ἐξ αὐτῶν πάλιν, ἀφαιρέσει τῶν ἱερομονάχων Γερασίμου καὶ Γαβριήλ διὰ τὰς προμνημονευθείσας καὶ περιστατωμένως ἐκτεθείσας αἰτίας ἐν ταῖς ἐπισυνημέναις ἐπιστολαῖς αὐτῶν, μένουσι μόνον τρεῖς οἱ ὑπογεγραμμένοι, οἵτινες ὥς καὶ οἱ ἄλλοι, ὑπέγραψαν διὰ δόλου καὶ βίας, εἶναι δὲ ἕτοιμοι ν' ἀποσύρῳσι καὶ ἀκυρώσωσι τὰς ὑπογραφάς των, ἀρκεῖ ν' ἀφεθῶσιν ἐλεύθεροι.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων βλέπετε, κ. ὑπουργέ, ὅποια καὶ ὅποσα μέσα παράνομα ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν παρ' ἀνθρώπων καθιερύμεναι καὶ ἀποβλήτων τῆς Μονῆς, οἵτινες δυστυχῶς, τῇ βοηθείᾳ καὶ προστασίᾳ τοῦ πρῶην ἐπάρχου Στενιμάχου Ζαγκόρσκη καὶ τινων ἄλλων Βουλγάρων πρὸς ἱκανοποίησιν ἀτομικῶν παθῶν καὶ συμφερόντων παρουσιασθέντες ὑπὸ τὸ πρόσχημα πατριωτισμοῦ ἐτόλμησαν νὰ βάλωσι χεῖρα ἐπὶ τῆς Μονῆς ἀνηκούσης εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Ἐκθέτων τ' ἀνωτέρω πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐκτεθέντων ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμὸν 345 διὰ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον ἐπιστολῇ μου ἐπαναλαμβάνω, κ. ὑπουργέ, τὴν παράκλησίν μου, ὅπως δώσητε τὸ ταχύτερον τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς νομίμου τάξεως, ὥς τοιαύτη ὑπῆρχε προηγουμένως, ἐν τῇ πατριαρχικῇ ταύτῃ Μονῇ, ἣτις οὕτως ἀδίκως διεταράχθη τελευταίως παρὰ τῶν ὡς ἄνω σφειτεριστῶν, ζητούντων νὰ πωλήσωσι πατριωτισμὸν διὰ τῆς ἀρπαγῆς ξένης ἰδιοκτησίας, διατελῶ κτλ.

Τῇ 2 Ἰουνίου 1894.

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος»

XIV

Τακτῆριον τῶν πατριαρχείων ἀπὸ μηνὸς Μαΐου 1894 πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευμάτων τῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως περὶ τῆς καταληφθείσης ὑπὸ τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως μονῆς.

*Αριθ. Π. 2,673

Τῇ

Α. Ἐξοχότητι τῷ ὑπουργῷ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Θρησκευμάτων

Ἐξοχώτατε,

Ἐκ γραμμάτων τοῦ Μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως μετὰ λύπης

Θ ρ α κ ι :: α Γ'.

6

πληροφοροῦμαι ὅτι ἐν τῷ διαστήματι τῆς ὀλιγομέρου ἐκ τῆς παρὰ τὴν Στενίμαχον Μονῆς τοῦ Βατσκόβου ἀπουσίας τοῦ ἀπὸ διετίας ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων διωρισμένου καὶ ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς κυβερνήσεως ἀνεγνωρισμένου ἡγουμένου αὐτῆς κ. Μακαρίου προσκληθέντος, ἕνεκα λόγων ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἐνταῦθα, ἡ βουλγαρικὴ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὴν κατάληψιν τῆς Μονῆς διορίσασα μὲν ὡς ἡγούμενον αὐτῆς Ἀκάκιόν τινα, ἕνεκα λόγων θρησκευτικῶν προηγουμένως καθαιρεθέντα κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικούς νόμους ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου, τὸν δὲ τακτικὸν αὐτῆς ἡγούμενον, τὸν εἰρημένον Μακάριον, ἐπανελθόντα πρὸ τινων ἡμερῶν ἐκεῖσε, μὴ ἐπιτρέψασα αὐστηρῶς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Μονήν, ἣν ἐπὶ τούτῳ διατηρεῖ αὐστηρῶς ὑπὸ στρατιωτικὴν φρουράν, εἰς δὲ τὸν Μητροπολίτην Φιλιππουπόλεως, ποιήσαντα παραστάσεις ἕνεκα τοῦ πραξικοπήματος τούτου, δηλώσασα ὅτι προέβη εἰς τὸ διαβῆμα τοῦτο δῆθεν, διότι οἱ ἐν αὐτῇ εὐρισκόμενοι Πατέρες, ἀποκηρύξαντες τὸ ἡμέτερον Πατριαρχεῖον καὶ ἀναγνωρίσαντες τὴν Ἑξαρχίαν, προέβησαν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ εἰρημένου Ἀκακίου.

Ἐσοχώτατε, ἡ ἐν λόγῳ Μονὴ εἶναι ἐκ τῆς τάξεως ἐκείνων τῶν Μονῶν, αἵτινες γνωσταὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Σταυροπηγιακαί, εἶναι καθαρὰ καὶ ἀναφαίρετος ἰδιοκτησία τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου, καὶ εἰς τὴν διαχειρίζιν καὶ διοίκησιν τῶν ὁποίων οὐδενὶ κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικούς νόμους ἐπιτρέπεται ἡ ἐλαχίστη ἐπέμβασις. ὡς τοιοῦτον δὲ τὸ ἐν λόγῳ μοναστήριον ἀφείθη ρητῶς καὶ ὀνομαστικῶς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ φερμανίου τῆς 8 Ζολκαδὲ 1290, ὅπερ συνήθως ἐπικαλοῦνται οἱ ὅμοιοι εἰς τὸν Ἐκκλ. Δίκαιον, τὸ διέπον τὰ τοιαῦτα ἱερὰ καθιδρύματα, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ εἰρημένον ὑψηλὸν φερμάνιον. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν δήλωσιν τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως, ὅτι προέβη εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, διότι οἱ ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ Πατέρες ἀποκηρύξαντες τὸ Πατριαρχεῖον καὶ ἀναγνωρίσαντες τὴν Β. Ἑξαρχίαν ἐξελέξαντο τὸν εἰρημένον Ἀκάκιον, μὴ ἐξετάζων ἂν οἱ Πατέρες οὗτοι ἐκουσίως ἢ ὑπέκοντες εἰς βίαν προέβησαν εἰς τὴν ἀναγνώρισιν ταύτην τῆς εἰρημένης Ἑξαρχίας, καὶ κατὰ πόσον οἱ περὶ τὴν Ἑξαρχίαν, καλοῦντες ἑαυτοὺς Ὁρθοδόξους, ἠδύναντο νὰ διορίσωσιν ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ ὡς ἡγούμενον ἄνθρωπον, ὅστις κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικούς νόμους τῆς Ὁρθοδοξίας καθηρέθη ὑπὸ τῆς νομίμου αὐτοῦ Ἀρχῆς, παρατηρῶ ὅτι μῆτε ἡ δήλωσις αὕτη δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τὴν πράξιν ταύτην τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως, ἀφοῦ αὕτη κατ' ἀρχὴν δὲν ἐδικαιοῦτο, ὡς εἴρηται, ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὴν ἐν λόγῳ Μονήν, ὡς οὖσαν ἰδιοκτησίαν τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου, καὶ ὅτι ἔπρεπε τοὺς Πατέρας τούτους, δηλώσαντας ὅτι τὸντεῦθεν ἀναγνωρίζουσιν τὴν Ἑξαρχίαν νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἄλλην

μονήν, ἀνήκουσαν τῇ Ἐξαρχίᾳ καὶ οὐχὶ αὐθαιρέτως νὰ καταλάβῃ μονὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ μοναχούς. Διὰ ταῦτα, ἐπειδὴ τὸ διάβημα τοῦτο τῆς Βουλγ. Κυβερνήσεως οὐδαμῶς δικαιολογούμενον ἀποτελεῖ μίαν ἔτι προφανῆ καταπάτησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου, παρακαλῶ θερμῶς τὴν Ὑ. Ἐξοχότητα καὶ δι' αὐτῆς τὴν Σεβ. Αὐτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν τοῦ φιλοδικαίου ὑμῶν ἄνακτος, ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν αἰγίδα καὶ προστασίαν τοῦ ὁποίου κεῖνται τὰ ἀναφαίρετα τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου δίκαια, ἵνα λαβοῦσα ὑπὸ σπουδαίαν ἔκπληξιν τὸ πραξικόπημα τοῦτο εὐαρεστηθῇ νὰ ἐνεργήσῃ συντόμως καὶ ἀποτελεσματικῶς τὰ δέοντα, ὅπως ἀποδοθῇ μὲν εἰς τὸ ἡμέτερον Πατριαρχεῖον ἡ αὐθαιρέτως καταληφθεῖσα αὕτη Μονὴ μετὰ τοῦ ἐν Στενιμάχῳ ἐξαρτήματος αὐτῆς καὶ ἐκκλησίας, δηλαδὴ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, καὶ ἀποκατασταθῇ ἐν τῇ θέσει αὐτοῦ ὁ κανονικὸς αὐτῆς ἡγούμενος Μακάριος, τεθῇ δὲ ἰσχυρὸς πλέον φραγμὸς εἰς τὴν ἀπό τινος συστηματικὴν ταύτην αὐτόθι καταπολέμησιν τῶν δικαίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου· διατελῶ κτλ.

ἐν μηνὶ Μαΐῳ αὐφδ'.

Ἄρθρον τῆς ἐφημερίδος «Φιλιππούπολις»
τῆς 23 Ἰουνίου 1894 περὶ τῆς καταστάσεως
τοῦ ζητήματος τῆς μονῆς.

«Μᾶς ἐρωτῶσιν εἰς τί σημεῖον εὐρίσκεται τὸ ζήτημα τῆς μονῆς Βατσκόβου. Ὑπὸ ἀφηρημένην, ὑπὸ θεωρητικὴν ἔννοιαν εὐρίσκεται εἰς καλὸν σημεῖον. Πάναι αἱ ἐκ Σοφίας εἰδήσεις καὶ ἐπίσημοι καὶ ἡμιεπίσημοι καὶ ἰδιωτικαὶ διαπιστοῦσιν ὅτι θὰ ἱκανοποιηθῇ προσεχῶς, λίαν προσεχῶς μάλιστα, τὸ δίκαιον, θὰ ἀποδοθῇ δηλονότι ἡ μονὴ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Πάντες οἱ νῦν ὑπουργοὶ φαίνονται κατεχόμενοι ὑπὸ τῆς γνώμης, ὅτι αἱ ἀρπαγαὶ τῶν ἐλληνικῶν μονῶν καὶ ἐκκλησιῶν κατ' οὐδὲν δύνανται νὰ ᾧσιν ὠφέλιμοι τοῖς Βουλγάροις, ὅτι τὰ ποταπὰ ταῦτα ἐγχειρήματα παραβλάπτουσι τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ βουλγαρικοῦ ἔθνους, ὅπερ ἔχει πάντα τὰ μέσα, ὅπως ἀνεγείρῃ ἰδίους ναοὺς καὶ μοναστήρια καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ἰδιοποιῇται δι' ἀρπαγῆς τοιαῦτα, καὶ πάντες οὐδαμῶς διστάζουσι ν' ἀνομολογήσωσιν, ὅτι μηδὲ κἂν ἐσκέψαντο νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῆς μονῆς ταύτης ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῶν Πατριαρχείων, ἦν ἀφαίρεσαν μόνοι οἱ θέλοντες νὰ ψαρεύσωσι εἰς θολὰ νερὰ ψευδοπατριῶται ἀναβιβάζουσιν εἰς ἐθνικὸν βουλγαρικὸν ζήτημα.

Ὑπὸ τὴν ἔποψιν λοιπὸν ταύτην τὴν ἐξόχως ἀκαδημαϊκὴν τὸ ζήτημα, ὥς εἵπομεν, εὐρίσκεται εἰς καλὸν σημεῖον. Ὑπὸ τὴν πραγματικὴν δὲ ἔποψιν τὸ ζήτημα παραδόξως πῶς δὲν προυχώρησεν εἰς τὴν λύσιν τοῦ οὐδὲ κατὰ ἓν βῆμα. Ὁ καθηρημένος Ἀκακίος πρὸς γενικὸν σκάνδαλον διὰ πάντα ὀρθόδοξον μένει ἡγουμενεύων ἐν τῇ μονῇ καὶ μετὰ τοῦ συνεταίρου τοῦ Ἀνθίμου οὐ μόνον διασπαθίζουν τὴν ἤδη ὑπάρχουσαν περικοσίαν τῆς, ἀλλὰ καὶ περιέρχονται τὰς ἐν Φιλιππουπόλει Τραπεζὰς ζητοῦντες δάνεια εἰς βάρος αὐτῆς, διαδίδοντες ὅτι αὐτοὶ εἶναι οἱ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἀνεγνωρισμένοι διαχειρισταὶ τῆς Μονῆς καὶ ὅτι πάνθ' ὅσα πράττουσι τὰ πράττουσι ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς κυβερνήσεως.

Αὕτῃ εἶναι ἡ κατάστασις, ἀρίστη θεωρητικῶς, πραγματικῶς δὲ κακὴ καὶ ψυχρὴ. Ἀλλ' ἡ κατάστασις αὕτη δὲν πρέπει νὰ ἐπιταθῇ ἐπὶ πλέον. Ἀφοῦ οἱ νῦν κυβερνῶντες τὴν Βουλγαρίαν ἔχουσι σταθερὰν ἀπόφασιν ν' ἀποδώσῃ δικαιοσύνην, ἀφοῦ δὲν ἀνέχονται τὴν ἀρπαγὴν τῆς μονῆς καὶ θεωροῦσι τὰ τοιαῦτα ἐγκειρήματα ποταπὰ καὶ ἀναξιοπρεπῆ, διατὶ παρατείνουν τὸ ζήτημα; Ἡμεῖς δὲν βλέπομεν, τί συμφέρον δύναται νὰ ἔχῃ ἡ κυβέρνησις ἐκ τῆς παρατάσεως ταύτης. Θὰ συνέφερον εἰς τὴν κυβέρνησιν ἡ παρατάσις, εἰάν εἶχεν ἀποκρύφους βλέψεις ἐπὶ τῆς κατοχῆς τῆς μονῆς. Ἀλλὰ τοῦτο ἀποκρούεται, καὶ ὅταν ἀποκρούεται, φρονούμεν ὅτι ζημιοὶ ἡ κυβέρνησις τὸ γόητρον αὐτῆς συντελοῦσα διὰ τῆς ἀναποφασιστικότητος αὐτῆς εἰς τὴν διακρίσιν ὀρθοσκευτικῶν σκανδάλων ἥτις ἀφεύκτως θὰ ἔχῃ οὐχὶ εὐαρέστους συνεπείας. Βεβαίως ἡ κυβέρνησις μήτε τὰς γελοίας ἀπειλὰς τῶν γνωστῶν αὐτῇ ψευδοπατριωτῶν φοβεῖται, μήτε τρέφει βαθὺν σεβασμὸν εἰς τὴν γενεαίδα τοῦ πρῶτον πατρὸς Ἀκακίου. Ἐν τούτοις ἐκ τοῦ ἀναποφασίστου τούτου τῆς κυβερνήσεως ἐπωφελοῦνται οἱ ἀντίπαλοι αὐτῆς διαδίδοντες, ὅτι αὕτη κατανοοῦσα δῆθεν τὴν ἀδυναμίαν τῆς ἐν τῷ τόπῳ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ πράξῃ ὅ,τι ὑπόσχεται καὶ ὅ,τι ἐπιθυμεῖ.

Πιστεύομεν ὅτι ἡ κυβέρνησις κηδομένη τοῦ γόητρον αὐτῆς θέλει ἐπισπεύσει τὴν λύσιν τοῦ σκανδαλώδους τούτου ζητήματος, διατάσσουσα τὴν ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς μονῆς τοῦ καθηρημένου καὶ ἀποβλήτου τῆς ἱερωσύνης Ἀκακίου καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων διωρισμένου κανονικοῦ ἡγουμένου. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ καταδείξῃ, ὅτι ἔχει τὴν ἰσχὺν νὰ ἱκανοποιῇ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν νομιμότητα καὶ θὰ ἐπιβάλλῃ σεβασμὸν πρὸς ἑαυτὴν εἰς τοὺς ἀνὰ τὴν περιφέρειαν Φιλιππουπόλεως καὶ Στενιμάχου ἀντιπάλους τῆς».

XVI

Ἐγγραφοὺν ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1894 τοῦ ἐν Σοφίᾳ Ἑλλήνος πρεσβευτοῦ πρὸς τὸν ὑπουργόν.

γόντων ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος περὶ ἀποφάσεως τῆς Βουλγαρικῆς κυβερνήσεως πρὸς τελειωτικὴν διακανόνισιν τοῦ ζητήματος τῆς μονῆς.

Ἀριθμ.

Ἐν Σοφίᾳ τῇ 24 Ἰουνίου 1894

Κύριε ὑπουργέ.

Συνέχειαν ποιούμενος εἰς τὸ ἀπὸ 17 λήγοντος μηνὸς καὶ ὑπ' ἀριθ. 541 ἔγγραφόν μου σπεύδω νὰ γνωρίσω ὑμῖν, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς Μονῆς Βατοκόβου συνεζητήθη κατ' αὐτὰς ἐνταῦθα ἐν ὑπουργικῇ Συμβουλίᾳ. Καθ' ἃ δὲ ἀνεκοίνωσέ μοι σήμερον ὁ κ. Νάτσεβιτς, ἡ Ἡγεμονικὴ κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ προτείνῃ ἡμῖν, ὅπως ἡ τελειωτικὴ διακανόνισις τοῦ ζητήματος ρυθμισθῇ ἐπὶ τῇ βίσει γνωμοδοτήσεως διμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐξ ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Β. Κυβερνήσεως καὶ ἑτέρου τοιούτου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀντιτιθεμένης εἰς αὐτοὺς τῆς ἐντολῆς νὰ μελετήσωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὴν θέσιν τῶν πραγμάτων καὶ ὑποβάλωσιν ἡτιολογημένην ἔκθεσιν περὶ τῆς ἀποφάσεως, ἣν ἠθελον θεωρήσει πρέπον νὰ ληφθῇ πρὸς ἄρσιν τοῦ σκανδάλου.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς μοι ἐπέδειξεν ὅτι διὰ τοῦ μέσου τούτου προλαμβάνεται πᾶσα σχετικὴ ἐπίθεσις ἐν μέσους τῆς ἀντιπολιτεύσεως κατὰ τῆς κυβερνήσεως. Βάσιν ἔχουσα τὴν προκαλουμένην γνωμοδότησιν ἀρμοδιωτάτων ἀνδρῶν, ἡ τὸ πόρισμα ἔσται ἀνταμιβόλως ὑπὲρ ἱκανοποιήσεως τῶν ἀξιώσεων τοῦ Πατριαρχείου, ἡ Ἡγεμονικὴ Κυβέρνησις θέλει δυνηθῇ νὰ προβῇ ἀμέσως καὶ ἄνευ δισταγμῶν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ πρῶην καθεστῶτος.

Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐμπνέεται ὑπὸ εὐλαβιστάτου πόθου πρὸς ταχεῖαν καὶ κατὰ τὰς εὐχὰς τοῦ τε Πατριαρχείου καὶ τῆς Β. Κυβερνήσεως διακανόνισιν τοῦ ζητήματος, ἀνεκοίνωσέ μοι ὁ Κ. Νάτσεβιτς, ὅτι ὡς ἀντιπρόσωπον αὐτῆς ἐξελέξατο τὸν κ. Μάρκον Βαλαβάνωφ, πρῶην πολιτικὸν πράκτορα τῆς Βουλγαρίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἥδη δὲ καθηγητὴν τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας παρὰ τῇ ἐνταῦθα ἀνωτέρᾳ Σχολῇ, ἄνδρα ἐντελῶς ἀμερόληπτον, σπουδάσαντα τὴν θεολογίαν ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ (γράφει καὶ θεολ. Σχολῇ Χάλκης). Ὁ κ. Ὑπουργὸς μὲ παρεκάλει ν' ἀνακοινώσω Ὑμῖν τ' ἀνωτέρω καὶ νὰ διαβεβαιώσω τὴν Υ. Εἰς. ὅτι ἡ Ἡγεμονικὴ Κυβέρνησις θέλει καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως διακανονισθῇ τὸ ζήτημα ὅσον οἴοντε τάχιστα. Ἦδη ἀπόκειται εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὴν ὑποβαλλομένην αὐτῷ πρότασιν καὶ ἀποδεχόμενον ταύτην νὰ διορίσῃ κατάλληλον ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ πρὸς διακανόνισιν τοῦ ζητήματος ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. Μ. Βαλαβάνωφ. Εὐκταῖον θὰ

ἦτο νὰ ἐξελέγето ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου λαϊκός τις ἐκ τῶν προυχόντων τῆς ἐν Φιλιππουπόλει ἡμετέρας Κοινότητος, ὡς τοιοῦτον δὲ ἤθελον ἀδιστακτικῶς ὑποδείξει, ὡς λίαν κατάλληλον, τὸν κ. Ἀχιλλέα Μαυρίδην, διακεκριμένον δικηγόρον, μέλος τῆς Ἐφορείας καὶ χαίροντα ὑπολήψεως καὶ συμπαθείας ἄκρας παρὰ τε τοῖς ἡμετέροις καὶ παρὰ τοῖς Βουλγαροῖς. Ἀντίγραφον τοῦ παρόντος ἀνακοινῶ σήμερον τῷ τε Πρεσβευτῇ τοῦ βασιλείου ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπως δι' αὐτοῦ λάβῃ γνῶσιν τῆς προτάσεως ἡ Α. Θ. Π. καὶ τῷ ἐν Φιλιππουπόλει Προξένῳ τῇ Α. Μ., ὃν παρακαλῶ νὰ καταστήσῃ ἐνήμερον τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἡγεμονικῆς Κυβερνήσεως τὸν Μητρ. κ. Φώτιον, ὅπως παρακαλέσῃ καὶ λάβῃ ἐγκαίρως τὰς σχετικὰς διαταγὰς τῶν Πατριαρχείων.

Εὐπειθέστατος

Γ. Α. Ἀργυρόπουλος

XVII

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1894 πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα ἀγγέλλοντος αὐτοῖς τὴν μετὰ τῆς ἐφοροδημογεροντίας ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ τῆς τηρητέας στάσεώς του ὡς ἀντιπροσώπου τῶν πατριαρχείων πρὸς τὴν Βουλγαρικὴν κυβέρνησιν ἐν μελλούσῃ συζητήσει κατὰ τὸ προηγούμενον ἔγγραφον περὶ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ζητήματος τῆς μονῆς.

Ἀρθ. 353

«Παναγιώτατε Δέσποτα

Ὅτε πρὸ μηνὸς εὐρισκόμεν ἐν Σοφίαν διὰ τὸ ζήτημα τῆς Μ. Βατοκόβου, ὅ ἐπι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς κ. Γ. Νάτσεβιτς μὲ παρκαλέσεν, ἵνα περιμένω ὀλίγας ἡμέρας διὰ νὰ μελετήσῃ καλῶς τὸ ζήτημα καὶ ἀποφασίσῃ περὶ αὐτοῦ (τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἐπανελάβε καὶ εἰς τὸν μετ' ἐμὲ μεταβάντα παρ' αὐτῷ κ. Ἀ. Μαυρίδην, πρὸς ὃν ἐπίσης ἔδωκεν, ὅπως εἰς ἐμέ, καλὰς ἐλπίδας, ἐζήτησε δὲ πάλιν προθεσμίαν ἡμερῶν τινων). Χθὲς δὲ ἔλαβον τὸ ἐν ἀντιγράφῳ ἐσώκλειστον, ἐξ οὗ βλέπει ἡ Ὑ. Θ. Π. τὰ βουλγαρικὰ τεχνάσματα, τὰ ὅποια, δυστυχῶς, καταλήγουσι πάντοτε εἰς τὸ αὐτὸ τετελεσμένον γεγονός. Ἴνα μὴ εὐρεθῶ ἀπροπαράσκευος εἰς τὴν ἀπάντησιν πρὸς τὴν ὑπουργικὴν πρότασιν, ἐὰν ἐγίνετό μοι τοιαύτη ἀπ' εὐθείας, ὡς ἀντιπροσώπῳ τῶν Πατριαρχείων, χθὲς ἐν ἐκτάκτῳ συνεδριάσει συνεσκέφθην μετὰ τῆς Ἐφοροδημογεροντίας περὶ τοῦ πρακτέου συμ-

πέραςμα δὲ τῆς συσκέψεως ἡμῶν εἶναι τὸ ἐξῆς: ἂν τὸ ὑπουργεῖον ζητήσῃ παρ' ἐμοῦ τὸν διορισμὸν ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῶν Πατριαρχείων, ὡς διαλαμβάνει τὸ ἐσώκλειστον, νὰ ζητήσω ἐγὼ παρ' Αὐτοῦ προηγουμένως, ὁποῖόν τι τὸ θέμα τῆς συσκέψεως καὶ ἀποφάσεως τῆς προτεινομένης Ἐπιτροπῆς, καὶ ἂν μὲν τοῦτο ἀποβλέπῃ εἰς τὸ περὶ κυριαρχίας τῆς Μονῆς ζήτημα, ν' ἀρνηθῶ ρητῶς τὴν παραδοχὴν τῆς ὑπουργικῆς προτάσεως, ὡς μὴ παραδεκτῆς κατ' ἀρχὴν ἀπολύτως ἂν ὅμως ἡ σύσκεψις τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἀποβλέπῃ ἀπλῶς εἰς τὴν εὐρεσιν τρόπου καταλλήλου διὰ τὴν ἐπάνοδον τῆς Μονῆς εἰς τὸ πρῶην καθεστῶς, τότε νὰ ἀποφασίσω περὶ τοῦ προσώπου, ὅπερ θ' ἀντιπροσωπεύσῃ τὸ Πατριαρχεῖον. Εἰς τὸ δεύτερον τοῦτο συμπέρασμα ἐφθάσαμεν, λαβόντες ὑπ' ὄψιν τοὺς μεταξὺ τοῦ κ. Νάτσεβιτς καὶ Ἀχιλλέως Μαυρίδου ἀμειφθέντας λόγους, καθ' οὓς ὁ μὲν κ. Νάτσεβιτς εἶπε ν' ἀπομακρύνῃ τὸν Ἀκάκιον καὶ παραλάβῃ προσωρινῶς τὴν διοίκησιν τῆς Μονῆς ἡ Κυβέρνησις δι' ἐνὸς ἀπεσταλμένου Αὐτῆς, ὁ δὲ κ. Ἀ. Μαυρίδης ἀπήντησεν ὅτι τοῦτο εἶναι δυνατόν, ἂν ὁ ἀπεσταλμένος οὗτος τεθῇ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιβλέψιν τῆς παρὰ τοῦ Πατριαρχείου διορισμένης Ἐπιτροπῆς, ὅλα δὲ ταῦτα ἀποῦ τεθῇ ὡς ἀρχὴ ἢ ἐπὶ τῆς Μονῆς κυριαρχία τῶν Πατριαρχείων.

Τὴν ἀπόφασιν ἡμῶν ταύτην ἐπιβάλλων εἰς τὴν κρίσιν τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, παρακαλῶ, ὅπως μοι γνωρισθῇ ἐγκαίρως, ἂν ἐγκοίνῃ ἢ μὴ αὐτὴν, ἢ ἂν ἔχῃ καὶ ὁποίας τροποποιήσεις, διὰ τὰ περαιτέρω διατελῶ κτλ.

Τῇ 28 Ἰουνίου 1894

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος

XVIII

Ἐγκύκλιος τοῦ καθηρημένου Ἀκακίου καὶ τὸ ἐπ' αὐτῆς ἄρθρον τῆς ἐφημερίδος «Φιλιππούπολις» τῇ 2 Αὐγούστου 1894.

Εἰς πολλὰς ἐπιστολάς αὐτοῦ ὁ Μ. Φιλιππουπόλεως κ. Φώτιος ἐξέφραζε τὴν ἰδέαν, ὅτι οὐδεμίαν δίδει πίστιν εἰς τὰς ἐπὶ λόγῳ τιμῆς ὑποσχέσεις τῶν Βουλγάρων ὑπουργῶν, διότι ἄλλα σκέπτονται, ἄλλα ὑπόσχονται καὶ ὅλως ἐναντία τούτων πράττουσιν. Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ἐν Σοφίᾳ κυβέρνησις ἀσμενέστατα ἐπιδεικνύουσα πνεῦμα νομιμότητος καὶ δικαιοσύνης ἀναφορικῶς εἰς τὰ ἐπὶ τῆς Μονῆς Βιτοκόβου ἀπαράγραπτα κυριαρχικά δικαιώματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀνακοινοῖ εἰς τὸν Μ. Φιλιππουπόλεως ὅτι ἡ Κυβέρνησις διώρισεν ἐκ μέρους αὐτῆς τὸν κ. Μ. Βαλαβάνωφ ἵνα ἀρθῇ ἐκ μέσου τὸ συν-

ταρίσσον τὰς χριστιανικὰς συνειδήσεις θρησκευτικὸν σκάνδαλον, αἴφνης ὁ καθηρημένος καὶ τῆς ἱερωσύνης ἔστερημένος Ἀκάκιος ἀπολύει ὡς ἡγούμενος τῆς Μονῆς ἐντύπους ἐγκυκλίους εἰς τοὺς ἀνὰ τὸ Βουλγαρικὸν κράτος δημάρχους, εἰς κατοίκους ἀπαξιασῶν τῶν πόλεων, κωμπούλεων καὶ χωρίων δίκην ὑπουργοῦ, πρωθυπουργοῦ, ἡγεμόνος, κυριάρχου καὶ urbe et orbi κηρύσσει ὅτι ἡ Μονὴ εἶναι πλέον Βουλγαρική, ὅτι εἶναι κτῆμα τοῦ βουλγαρικοῦ Ἔθνους, ὅτι ἀφαιρεῖται ἐκ τῆς δικαιοδοσίας τῶν Γραικῶν Φαναριωτῶν, οἵτινες διήρπαζον αὐτήν, ὅτι ἐφεξῆς θὰ ἀκροῶνται ἐν αὐτῇ οἱ Βούλγαροι τῆς θείας λειτουργίας ἐν τῇ ἐθνικῇ αὐτῶν γλώσσῃ, καὶ παρακαλεῖ πάντας τοὺς κατοίκους τῆς ἡγεμονίας σύμπαν, τὸ βουλγαρικὸν Ἔθνος, ὅπως μεταβῇ ἐν τῇ Μονῇ κατὰ τὴν πανήγυριν τῆς 15 Αὐγούστου, τελεσθῇσομένην δημοτελέστατα καὶ πανηγυρὶσιν τὴν ἡμέραν ταύτην, ἣτις θ' ἀναγραφῇ χρυσοῖς γράμμασιν ἐν τῇ βουλγαρικῇ ἱστορίᾳ ὡς ἡμέρα νίκης ἐθνικῆς! Πρὸς τοῦτοις προσκαλεῖ τοὺς δημάρχους τοῦ Κράτους νὰ ἐκλέξωσιν ἀντιπροσώπους των, οἵτινες διαρκῶς νὰ ὑπερασπίζονται τὰ συμφέροντα τῆς Μονῆς, καὶ νὰ παρασχωσιν ὅσον οἶόντε μείζονα δημοσιότητα εἰς τὴν ἐγκύκλιόν του, τοὺς δὲ βουλγάρους ἱερεῖς διατάσσει ν' ἀναγνώσωσιν αὐτὴν ἐπ' ἐκκλησίας.

Ἀφεύκτως ἔχομεν ἐν Βουλγαρίᾳ δύο Πρωθυπουργούς, ἓνα τὸν κ. Στόϊλωφ καὶ ἕτερον τὸν Ἀκάκιον, δύο κυβερνήσεις μίαν ἐν Σοφίᾳ καὶ ἑτέραν ἐν τῇ Μονῇ Βατσκόβου! Ἐνῶ ἡ μία κυβέρνησις λέγει, ὅτι σκέπτεται τίνι τρόπῳ νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα, ἀπολύει ἡ ἄλλη πρὸ τῆς ρινὸς τῆς ἐν Σοφίᾳ ἐν μανιφέστον, δίδει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ διαταγὰς εἰς δημάρχους καὶ ἱερεῖς καὶ λύει τὰ ζητήματα διὰ μιᾶς μονοκονδυλιάς. Τί κωμωδία εἶναι αὕτη; τίς ὑπουργός, ποία Ἀρχὴ πολιτικὴ ἢ ἐκκλησιαστικὴ ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Ἀκάκιον πάντα ταῦτα; Ἡμεῖς ἐσμὲν ὑπερβέβαιαι ὅτι ἡ ἐν Σοφίᾳ Κυβέρνησις ἀγνοεῖ αὐτά. Τὸ διάγγελμα τοῦ Ἀκακίου εἶναι περιφρόνησις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, εἶναι ὑφαρπαγὴ δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων τῆς διοικητικῆς Ἀρχῆς, φέρει ὅλα τὰ συστατικὰ ἀνυποταξίας, στάσεως, ἀναρχίας, εἶναι κόλαφος κατὰ τῆς παρειᾶς τοῦ πρωθυπουργοῦ καταφερόμενος ὑφ' ἑνὸς ψευδοπαπᾶ, ἀποβλήτου, καθηρημένου. Δὲν λύεις σὺ τὸ ζήτημα κ. πρωθυπουργέ, νά, τὸ λύω ἐγώ. Τί θὰ πράξῃ τώρα ἡ κυβέρνηση; θὰ δεχθῇ τὸν κόλαφον; Ἴδου τὸ μανιφέστον τοῦ Ἀκακίου, ὅπερ ἐλάβομεν τὸ Σάββατον ἐκ Στενιμάχου.

Π ρ ό σ κ η σ ι ς

Πρὸς τοὺς κ. κ. δημάρχους καὶ κατοίκους τοῦ.....

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Εἶναι ὑμῖν γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τινος χρόνου διεφημίζετο ὅτι ἡ Βατσ-

κόβφ Μονὴ τῆς Θεοτόκου θὰ γίνῃ βουλγαρική, ἀλλὰ δὲν ἐγινώσκετο τοῦτο θετικῶς. Σήμερον ἡ Λιεύθυνσις τῆς Μονῆς Βατσκόβου μεθ' ὑπερηφανείας ἀνακοινοῖ εἰς σύμπαντα τὸν Βουλγαρικὸν λαόν, ὅτι ὁ προαιώνιος αὐτοῦ πόθος ἐξεπληρώθη καὶ ἡ μονὴ εἶναι πλέον Βουλγαρική. Τούτου ἕνεκεν οἱ ἐν τῇ Μονῇ Πατέρες, ὡς καὶ οἱ διοικοῦντες αὐτὴν ἐνθέρμως παρακαλοῦσιν ὑμᾶς νὰ παράσχητε ὅσον οἶόντε εὐρυτέραν διάδοσιν εἰς τὴν παροῦσαν πρόσκλησιν προτρέποντες τοὺς κατοίκους τοῦ καθ' ὑμᾶς δήμου, ὅπως τιμήσωσι διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν τὴν πανήγυριν τῆς 15ης Αὐγούστου ἔ. ἔ. Ἡ ἐν τῇ Μονῇ πανήγυρις γενήσεται δημοτελεστάτη καὶ κατ' αὐτὴν οἱ προσκυνηταὶ θ' ἀκροασθῶσι τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν εἰς τὴν γλῶσσαν ἡμῶν καὶ οὐχὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ, ὡς μέχρι τοῦδε ἐγένετο. Πρὸς τούτοις δὲν θεωροῦμεν περιττὸν νὰ σᾶς παρακαλέσωμεν, ὅπως ἐκ τοῦ δήμου ὑμῶν ὀρισθῇ καὶ ἐν κατάλληλον πρόσωπον ὡς Ἐπίτροπος, ὅστις νὰ φροντίξῃ διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων τῆς Μονῆς. Ἡ Ἀδελφότης τῶν Πατέρων ἀπὸ καρδίας θὰ δφείλῃ εὐχαριστίας εἰς πάντας, ὅσοι ἐπισκεφθῶσιν αὐτὴν τὴν πανήγυριν τῆς 15ης Αὐγούστου 1894. Ἡ ἡμέρα αὕτη θὰ σημειωθῇ ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τοῦ Βουλγαρικοῦ ἔθνους.

Ἀνακοινοῦντες ὑμῖν τὰ ἀνωτέρω καλῶμεθα πιστεύοντες, ὅτι θὰ πέμψητε ὅσον δυνατόν περισσότερους προσκυνητάς, οἵτινες θὰ ἐπισκεφθῶσι μίαν νέαν βουλγαρικὴν Μονήν, ἣτις μέχρι τοῦδε ἀστόργως διηρπάζετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Φαναριωτῶν. Ἐπὶ τούτοις ἀπὸ τοῦδε ἀποτέμμεν ὑμῖν ἐγκαρδίως εὐχαριστίας διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην πρὸς τὴν Μονήν, ἣς οἱ Πατέρες θέλουσιν πάντοτε μνημονεύει Ὑμῶν εἰς τὰς προσευχὰς αὐτῶν πρὸς τὸν Ὑψιστον εὐχόμενοι αὐτῷ, ὅπως δωρῇται ὑμῖν ζωὴν, υἰεὶαν, μακροβιότητα καὶ ἐπιτυχίαν εἰς πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν.

Παρακαλοῦνται πάντες οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἱερεῖς ν' ἀναγνώσωσι τὴν παροῦσαν πρόσκλησιν ἐν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις.

Ἐν τῇ Μονῇ Βατσκόβου 27 Ἰουλίου 1894.

ὁ ἡγούμενος Ἀκάκιος

ὁ διαχειριστὴς Ἀνθίμος Δημητρώφ.

XIX

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 3 Αὐγούστου 1894 πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα περὶ τῆς ἐγκυκλίου τοῦ καθηγημένου Ἀκακίου προσκαλοῦντος τοὺς δημάρχους τῶν κωμῶν εἰς τὴν μονὴν κατὰ τὴν πανήγυριν τῆς 15ῃ Αὐγούστου.

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Χθὲς ἐδημοσίευσεν ἡ ἐφημερὶς «Φιλιπούπολις» ἐν μεταφράσει, ἐγ-

κύκλιον τοῦ καθηρημένου 'Ακακίου, ὅστις προσκαλεῖ δι' αὐτῆς τοὺς δη-
μάρχους τῶν Βυλγαρικῶν χωρίων νὰ προσέλθωσι μετὰ τῶν συγχωριτῶν
αὐτῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πανηγύρεως τῇ 15ῃ Αὐγούστου εἰς τὴν
Μονὴν τοῦ Βατσκόβου. Σήμερον δ' ἐν ἐκτάκτῳ συνεδριάσει συνετάχθη
καὶ αὖριον ἀποστέλλεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν 'Εκκλησιαστικῶν 'Υπουργεῖον
ἔγγραφον, δι' οὗ παρακαλοῦμεν τὴν Κυβέρνησιν οὐ μόνον τὸν 'Ακάκιον
ν' ἀπομακρύνῃ τῆς Μονῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν πανήγυριν αὐτὴν νὰ ἐμποδίσῃ
πρὸς ἀποφυγὴν σκανδάλων. 'Επισυνάπτω ὡδε τὸ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον
πρωτόγραφον καὶ τὸ περιέχον τὴν ἐγκύκλιον φύλλον τῆς «Φιλιππουπό-
λεως» πρὸς γνῶσιν τῆς Υ. Θ. Π. κτλ.

Τῇ 3 Αὐγούστου 1894

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος»

XX

Αἵτησις Φωτίου ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1894 πρὸς
τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐκκλησιαστικῶν πρὸς ἐπί-
σπευσιν τῆς λύσεως τοῦ ἐκκρεμοῦς ζητήματος
τῆς μονῆς.

Πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν 'Εκκλησιαστικῶν κτ.

'Αρθ. 375

κ. 'Υπουργέ,

'Αναφερόμενος εἰς τὴν ἀπὸ 27 'Ιουλίου ἐπιστολήν μου, δι' ἧς, ἐπὶ
τῇ βάσει τῆς γενομένης μοι προφορικῶς ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Πρωθυ-
πουργοῦ, παρεκάλουν ὑμᾶς, ὅπως μοὶ ἀνακοινώσητε τὴν σχετικὴν ἀπό-
φασιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ οὕτως ἐπισπευθῇ ἡ λύσις τοῦ, ὡς μὴ ὀφείλειεν,
ἐκκρεμοῦς εἰς τὸν ζητήματος τῆς Μονῆς Βατσκόβου, λαμβάνω τὴν τιμὴν
νὰ ἐπαναλάβω καὶ πάλιν τὴν παράκλησίν μου περὶ ἐπισπεύσεως, τοσοῦ-
τον μᾶλλον, ὅσον ὁ καθηρημένος 'Ακάκιος προβαίνει εἰς παράτολμα
μέτρα πανηγυρικοῦ ἑορτασμοῦ μεγάλης ἑορτῆς τῆς Μονῆς κατὰ τὴν 15ην
Αὐγούστου ἱσταμένου, δυνάμενα νὰ ἔχωσι δυσαρέστους συνεπειάς. 'Εκ
τῆς ἐπισυνημμένης ἐντύπου ἐγκυκλίου τοῦ 'Ακακίου μετ' ἀπορίας βλέ-
πομεν, ὅτι οὗτος διακηρύσσει εἰδήσεις ἄντικρυς ἀντιστρατευομένας εἰς
τὰς ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως, ἃς ἀνεκοίνωσεν ἡμῖν ὁ Πρωθυπουργός.
Κολακεύομαι νὰ πιστεύω κ. 'Υπουργέ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ
τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῇ προσκλήσει τοῦ 'Ακακίου καὶ ὅτι ὅχι μόνον
θ' ἀπομακρύνῃ αὐτὸν τῆς Μονῆς πρὸ τῆς ἑορτῆς, ἀλλὰ καὶ θὰ διατάξῃ
τὸ κλείσιμον αὐτῆς κατὰ τὴν ἑορτὴν πρὸς ἀποφυγὴν σκανδάλου.

Ἐκ τῶν προτέρων ἐκφράζων τὰς εὐχαριστίας διὰ τὰς ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ δικαίας καὶ νομίμους ἀποφίσεις, αἷ, πέπεισμαι, ὅτι θὰ λάβῃ ἡ σεβαστὴ ἡγεμονικὴ κυβέρνησις, διατελῶ κτ.

Τῇ 4 Αὐγούστου 1894

† Ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος

XXI

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 10 Αὐγούστου 1894
πρὸς τὰ πατριαρχεῖα αἰτουμένου πληροφορίας περὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐγένετο σταυροπηγιακὴ πρὸς διαφώτισιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀντιπροσώπου ἐν τῇ διμελεῖ ἐπιτροπείᾳ πρὸς διακανόνισιν τοῦ ζητήματος τῆς μονῆς.

Ἀρθ. 376

«Παναγ. Δέσποτα,

Χθὲς περὶ τὸ μεσονύκτιον ἔλαβον τηλεγράφημα δι' οὗ Ἡ Υ. Θ. Π. διέτασέ μοι, ἵν' ἀμέσως ἀπαντήσω εἰς τὸ ἀπὸ α' Αὐγούστου γράμμα της. Δὲν γνωρίζω Π. Δ. τί ἐννοεῖ τὸ τηλεγράφημα τοῦτο, ἀφοῦ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἐκεῖνῃ οὐδὲν ὑπῆρχε τὸ χορῶν ἀμέσως ἀπαντήσεως, καθόσον ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἀπλῶς ἐδηλοῦτο ὅτι ἀναγνωσθέντος συνοδικῶς τοῦ γραμματός μου ἀπὸ κγ'. Ἰουλίου, ἐγένετο ἀποδεκτὴ ἡ αἵτησίς μου, ὅπως δοθῇ ἡμῖν πληρεξουσιότης πρὸς διακανόνισιν τῶν ἀφορώντων τὴν Μονὴν Βατοκόβου διὰ τῆς συστάσεως διμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἣν συνιστᾷ ἡ κυβέρνησις ἡμῖν, καὶ ἐξαιτεῖται, ἵνα διορίσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης μελῶν». Ὅθεν παρακαλῶ, ὅπως μὲ διαφωτίσῃ ἡ Υ. Θ. Π. περὶ τούτου, πρὸς δὲ καὶ ὅπως ἐπιστρέψῃ μοι τὸ πρὸ τινων ἐβδομάδων ἀποσταλὲν Αὐτῇ παρ' ἐμοῦ ἀντίγραφον τοῦ δῆθεν Τυπικοῦ τῆς Μονῆς, διότι ἐδανείσθην αὐτὸ παρὰ τινος δι' ὀλίγας μόνον ἡμέρας. Πρὸς τούτοις παρακαλῶ, ὅπως μοι σταλῶσι πληροφορίαι τινὲς περὶ τοῦ πότε ἡ Μονὴ ἐγένετο Σταυροπηγιακὴ, καὶ τίνες οἱ θεσμοὶ οἱ τὰς τοιαύτας μονὰς διέποντες καὶ εἴτι ἕτερον ὑπάρχει πρὸς ταῦτα σχετικὸν πρὸς ὁδηγίαν τοῦ ἡμετέρου ἐν τῇ διμελεῖ Ἐπιτροπῇ κ. Α. Μαυρίδου μέλους, καθόσον ὁ κ. Μ. Βαλαβάνωφ κατέρχεται εἰς τὴν συζήτησιν παρесекуεσμένος, ἐν ᾧ ὁ ἡμέτερος ἀγνοεῖ πολλά τῶν ἀφορώντων τοιαῦτα ζητήματα. Παρακαλῶ, ὅπως ἔχω ἀπάντησιν ὅσον τάχος, εἰ δυνατόν, αὐτίον διατελῶ

Τῇ 10 Αὐγούστου 1894

† Ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος»

XXII

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 13 Αὐγούστου 1894

πρὸς τὰ πατριαρχεῖα ἀνακοινοῦντος αὐτοῖς τὰ τῆς πρώτης συζητήσεως τῆς πρὸς διακανονισμὸν τοῦ ζητήματος τῆς Μονῆς ὁρισθείσης ἐπιτροπείας.

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Καθὰ χθὲς ἔγραψα τῇ Υ. Θ. Π. ὅτι σήμερον ἔμελλεν, ἵνα συνέλθῃ ἡ διμελὲς Ἐπιτροπὴ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς Μονῆς Βατοκίβου, πράγματι συνήλθεν ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ πληρεξουσίου τῆς Κυβερνήσεως κ. Μ. Βαλαβάνωφ. Κατ' αἰτησιν δὲ τούτου ὁ ἡμέτερος πληρεξούσιος κ. Α. Μαυρίδης ἐξέθετο αὐτῷ ἱστορικῶς τὰ λοβόντα χώραν ἀπὸ τῆς καταλήψεως τῆς Μονῆς παρὰ τοῦ Ἀκακίου καὶ τοῦ Ἀνθίμου καὶ περὶ τοῦ ποιοῦ καὶ τῆς διαγωγῆς ἀμφοτέρων τούτων τῶν προδοτῶν καὶ πῶς ὁ καθαιρεθεὶς Ἀκάκιος, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Πατριαρχικοῦ περὶ τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ Γράμματος, μεταμεληθεὶς, ἐζήτησε ταπεινῶς παρ' ἐμοῦ ἵνα μεσιτεύσω καὶ συγχωρηθῇ παρὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ πῶς οἱ κυβερνητικοὶ ἐν τε Φιλιππουπόλει καὶ Στενιμάχῳ ὑπάλληλοι καὶ ἄλλοι συμπεφεροδιώκται Βούλγαροι παρέπεισαν τὸν Ἀκάκιον ἵνα «ὡς κύνων ἐπιστρέψῃ ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέγραμα». Ὁ κ. Μ. Βαλαβάνωφ εἶπεν, ὅς τοῦλάχιστον προσεποιήθη, ἄγνοιαν ὧν τούτων, καὶ ἐζήτησε τὴν πρὸς με ἀναφοράν, δι' ἧς ὁ Ἀκάκιος ἐζήτηε ἔλεος. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐζήτησεν, ὅπως ἀμφοτέρω μεταβῶσιν εἰς τὴν Μονὴν καὶ ἐξετάσωσι τοὺς Ἀδελφούς, ἐὰν ἀπαραιτήτως καὶ αὐτοβούλως ὑπέγραψαν τὴν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν γνωστὴν ἀναφοράν, ἢ διὰ τῆς βίας καὶ πλάνης καὶ ἐν ἀγνοίᾳ ἐνὸς αὐτοῦ, ὅστις διεμαρτυρήθη, ὡς ἔγραψεν ὁ Μητροπολίτης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Εἰς τὴν πρότασιν ταύτην ἀντέταξεν ὁ κ. Α. Μαυρίδης ἀπόλυτον ἄρνησιν, διότι τὸ τοιοῦτον θίγει τὸ ζήτημα τῆς κυριαρχίας, ὅπερ κατ' ἀρχήν, ἥτις ἐκατέρωθεν ἐγένετο παραδεκτὴ, καὶ ἐκτὸς πάσης συζητήσεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κ. Βαλαβάνωφ ἐπέμενεν ἵνα ἐξετασθῶσιν οἱ Ἀδελφοί, ὁ κ. Α. Μαυρίδης παρεδέχθη νὰ ἐξετασθῶσιν οὗτοι ἀναφορικῶς μόνον τῶν παραπόνων, ἅτινα εἶχον, δικαίως καὶ ἀδίκως, κατὰ τοῦ κανονικοῦ αὐτῶν ἡγουμένου κ. Μακαρίου, ὅπερ ἐπὶ τέλους παρεδέχθη καὶ ὁ κ. Βαλαβάνωφ, καὶ ὅπερ γενήσεται μετὰ τὴν πανήγυριν, ἥτις ἐφέτος προμηνύεται ἔκτακτος.

Μεθ' ὅσα ὅμως καὶ ἂν εἰπὸν μοι οἱ κ. Ὑπουργοί, καὶ μεθ' ὅσα λέγει ὁ κ. Βαλαβάνωφ περὶ τῶν διαθέσεων τῆς Κυβερνήσεως, κρίνων ἐγὼ ἐκ τοῦ πλησίον τὰ πράγματα γίνομαι μάντις κακῶν, καὶ παρακαλῶ θερμῶς τὸ ἐθνικὸν ἡμῶν Κέντρον, ὅπως ἐνεργήσῃ ἀρμοδίως καὶ ἐπιστραφῇ ἡμῖν ἢ ἐν λόγῳ ἀρπαγείᾳ Μονή, διότι ὡς πείθω ἑμαυτὸν Π. Δ. ὅλαι αἱ ἐνεργεῖαι τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως, καὶ αἱ πομπώδεις αὐτῆς ὑποσχέσεις

γίνονται πρὸς τὸ θεαθῆναι καὶ ὅπως αὕτη κερδίξῃ καιρὸν καὶ οὐδὲν πλέον.
Ταῦτα διὰ σήμερον διατελῶ δὲ κτλ.

Τῇ 13 Αὐγούστου 1894

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος

XXIII

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1894
πρὸς τὰ πατριαρχεῖα αἰτουμένου τηλεγραφικὴν ἀπάντησιν περὶ παραδοχῆς ἢ μὴ τῆς προτάσεως τῆς Βουλγαρικῆς κυβερνήσεως ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς ὀρισθείσης διμελοῦς ἐπιτροπείας περὶ τοῦ διακατονισμοῦ τοῦ ζητήματος τῆς μονῆς.

Ἀριθ. 380

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἐκ τῆς περικλείστου ὡδε ἐκθέσεως τοῦ κ. Α. Μαυρίδου θέλει ἴδει ἢ Υ. Θ. Π. εἰς τί σημεῖον εὐρίσκονται τὰ τῆς διμελοῦς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸ ζήτημα τῆς Μ. Βατσκόβου. Σήμερον δὲ ἦλθεν εἰς τὴν Μητρόπολιν μου ὁ κ. Μ. Βαλαβάνωφ, ἀφοῦ προηγουμένως ἔλαβε συνέντευξιν μετὰ τοῦ κ. Α. Μαυρίδου, καὶ μετὰ παρκαλέσεν ἵνα συστήσω εἰς τὸν ἡμέτερον πληρεξούσιον νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ὁδηγίας, αἷς χθὲς εἶχεν ἐκ Σοφίας, τ. ἔ. νὰ θεωρηθῇ ἡ διμελὴς ἐπιτροπὴ ὡς ἀνακριτικὴ (commission d'enquête) καὶ ὡς τοιαύτη, μεταβάσῃ ἐπὶ τόπον, ἐξετάσῃ τίνα τὰ δικαιώματα καὶ τίνας οἱ τῆς Μονῆς διέποντες Κανονισμοὶ (Τυπικόν), καθόσον, εἶπεν, ὁ κ. Α. Μαυρίδης φοβεῖται μὴ διὰ τοῦ τοιοῦτου διαβήματος τῆς Ἐπιτροπῆς θυγῇ ἢ ἐπὶ τῆς Μονῆς κυριαρχία τῶν Πατριαρχείων, ἥτις εἶνε ἐκτὸς πάσης συζητήσεως, προσέθηκε δὲ ὅτι ἡ Βουλγαρικὴ Κυβέρνησις ἐπιμένει εἰς τοῦτο, ἵνα διὰ τῆς ἐξετάσεως ταύτης φινώσῃ τὰ στόματα τῶν ἀντιπολιτευομένων, οἵτινες ἐξ ἁπαντος, τὴν εἰς τὸ πρῶτον καθεστῶς τῆς Μονῆς ἐπ' ἀνοδὸν θὰ χαρακτηρίσωσιν ὡς προδοσίαν κατὰ τοῦ βουλγαρικοῦ ἔθνους. Δίδει δὲ ὁ κ. Μ. Βαλαβάνωφ τόσας ἐλπίδας καὶ τόσας ὑποσχέσεις περὶ εὐνοικῆς ὑπὲρ τῶν Πατριαρχείων λύσεως τοῦ ζητήματος, ὥστε καὶ ἐγὼ αὐτός, ὁ ἐκ τῶν περιστάσεων καὶ τῆς σκληρᾶς πείρας ἐνταῦθα καταστάς λίαν ἀπαισιόδοξος, ἤρχισα νὰ κλονῶμαι καὶ νὰ πιστεύω, ὅτι ἐν τοῖς λεγομένοις αὐτοῦ ἴσως ὑπάρχει καὶ δόσις ἀληθείας. Περιμένω ἀπάντησιν ὅσον τάχος τηλεγραφικῶς διὰ τοῦ Ναί, ἂν παραδεχθῇ τὸ Πατριαρχεῖον τὴν πρότασιν τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως, διὰ τοῦ Οὐχί, ἐὰν ἀπορρίψῃ αὐτήν, διότι ὁ κ. Βαλαβάνωφ, λέγει, ὅτι, χάριν ἡμῶν, ἀναβάλλει μέχρι τῆς προσεχοῦς Τρίτης τὴν ἀναχώρησίν του. Ταῦτα διὰ σήμερον, διατελῶ κτ.

Τῇ 19 Αὐγούστου 1894

† Φιλιππουπόλεως Φώτιος

XXIV

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 23 Αὐγούστου 1894
πρὸς τὰ πατριαρχεῖα ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέ-
σεως.

Ἀρθ. 381

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Εἰς τὰς 19 τοῦ παρόντος ἔγραψα τῇ Υ. Θ. Π. εἰς ποῖον σημεῖον
εὐρίσκετο μέχρι τότε τὸ τῆς Μονῆς Βατοκόβου ζήτημα, εἶχον δ' ἐν τῇ
ἐπιστολῇ μου ἐκείνῃ περικλείστον τὴν Ἐκθεσιν τοῦ ἡμετέρου ἐν
τῇ Ἐπιτροπῇ πληρεξουσίου κ. Α. Μανρίδου, καὶ παρεκάλουν, ὅπως ἔχω
ἀπάντησιν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον, καθόσον ὁ τῆς Κυβερνήσεως πλη-
ρεξούσιος κ. Μ. Βαλαβάνωφ ἐβιάζετο νὰ περατώσῃ τὴν ἀποστολὴν του
μεταβαίνων εἰς τὴν Μονήν. Ἐπειδὴ δὲ μέχρι σήμερον οὐδεμία τοιαύτη
ἀπάντησις ἦλθεν, ὁ κ. Βαλαβάνωφ ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Μονήν
μόνος, παρεκάλει δὲ τὸν ἡμέτερον πληρεξούσιον, ὅπως μεταβῇ καὶ αὐτὸς
ἐκεῖ, ἐὰν λάβῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἀδείαν τῶν Πατριαρχείων.

Παρακαλῶν θερμῶς ὅπως ἔχω ὅσον τάχος ὁδηγίας, διατελῶ κτ.

Τῇ 23 Αὐγούστου 1894

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος.

XXV

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1894
πρὸς τὰ πατριαρχεῖα ἀγγέλλοντος ὅτι ἐλ-
λείψει ἀπαντήσεως ὁ Βούλγαρος ἐπίτροπος
μετέβη μόνος εἰς τὴν μονὴν πρὸς ἐξέτασιν
τοῦ ζητήματος.

Ἀρθ. 382.

«Παναγιώτατε Δέσποτα

Εἰς τὰς 19 φθίνοντος ἔπεμψα ἐπιστολὴν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα μετ' ἐκθέ-
σεως ἐν ᾗ ὁ κ. Α. Μανρίδης ἐξετίθει τὰ κατὰ τὸ ζήτημα τῆς Μονῆς Βατοκό-
βου καὶ ἐζήτητον ὁδηγίας. Πλὴν ἀτυχῶς, μέχρι σήμερον οὐδεμίαν ἔλαβον
ἀπάντησιν, ἔνεκα δὲ τῆς βραδύτητος ταύτης ὁ κ. Βαλαβάνωφ μετέβη μό-
νος εἰς τὴν Μονήν καὶ πολὺ φοβοῦμαι μήπως πάλιν εὐρεθῶμεν ἐνώπιον
τετελεσμένου γεγονότος, δικαιολογούμενης τῆς Β. Κυβερνήσεως ὅτι, δι-
θὲν, δὲν ἠθελίσαμεν νὰ εὐκολύνωμεν διὰ τῆς ἐπιτροπῆς τὸ ἔργον. Παρα-
καλῶ νὰ ἔχω ἀπάντησιν ὅσον τάχος.

Τῇ 26 Αὐγούστου 1894

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος.

XXVI

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 28 Αὐγούστου 1894
πρὸς τὰ πατριαρχεῖα ἐπὶ τῇ παρεχομένῃ ὑπ'
αὐτῶν ἀδείᾳ πρὸς συμμετοχὴν καὶ τοῦ Ἑλλη-
νος ἐπιτρόπου τῆς ἐπὶ τόπου ἐξετάσεως τοῦ
ζητήματος τῆς μονῆς.

Ἀρθ. 383.

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Χθὲς ἔλαβον τὸ ἀπὸ 23 φθίνοντος Γράμμα, δι' οὗ ἡ Υ. Θ. Π. ἐδή-
λου μοι ὅτι διαγνώμη τῆς ἱερᾶς Συνόδου ὁ ἡμέτερος ἀντιπρόσωπος δύ-
ναται μετασχεῖν τῆς ἐρεῦνης πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς γνησιότητος καὶ τοῦ
ἀπαρτιάστου τῶν ἐν τῇ ἀναφορᾷ ὑπογραφῶν. Πλήν, ὡς ἔγραφον ἐν τῇ
τελευταίᾳ ἐπιστολῇ μου, τῇ 26ῃ, ὁ κ. Βαλαβάνωφ, βεβαίως νὰ περα-
τώσῃ τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐντολὴν, μετέβη ἀπὸ τῆς παρελθούσης Δευ-
τέρας εἰς τὴν Μονὴν, ἐνθα ὡς φαίνεται, ἐτελείωσεν τὰς ἐρεῖνας του, κα-
θόσον ἀπὸ δύο ἡδὴ ἡμερῶν κατῆλθε καὶ διαμένει εἰς Στενίμαχον, ὅπου
ἴσως προβῇ καὶ εἰς ἄλλας ἐρεῖνας ἐν τῇ Μονῇ προσώπων. Ὅπως
ποτ' ἂν ᾖ, ἢ μὴ ἔγκαιρος λήψις τῆς Πατριαρχικῆς ἀπαντήσεως ἴσως
στραφῇ πρὸς ὄφελος ἡμῶν κατὰ τι, ἐπειδὴ ἡ Β. Κυβέρνησις, ἐὰν ἔχῃ κα-
κοὺς σκοποὺς, καὶ περὶ τούτου ἤκιστα ἀμφιβάλλομεν, θὰ ἐνεργήσῃ του-
λάχιστον μονομερῶς καὶ αὐθαγῶς, καὶ δὲν θὰ ἔχῃ λόγους πρὸς δικαιο-
λογίαν τῆς, ὅτι ἐν τῇ ἀνακρίσει εὐρίσκετο καὶ ὁ πατριαρχικὸς Ἀντιπρόσω-
πος, ἀφοῦ μάλιστα, κατ' ἀνωτέραν, βεβαίως, ἐμπνευσιν, τὸ εἰσόδημα τῆς
πανηγύρεως τῆς 15 Αὐγούστου, ἀνερχόμενον εἰς ἑπτὰ χιλιάδας φράγκων
διανεμήθη τοῖς μοναχοῖς καὶ λοιποῖς ἐν τῇ Μονῇ ἐκάστῳ ἀναλόγως· ὁ
ἀναγινώσκων νοεῖται. Ἴσως αὔριον ἐπιστρέψῃ ὁ κ. Βαλαβάνωφ ἐκ Στενι-
μάχου, ὅτε θὰ μάθωμεν τὰ λαβόντα χώραν ἐν τῇ Μονῇ κατὰ τὴν ἐκεῖ δια-
μονήν του, καὶ ὁποῖαν τινὰ ἰδέαν ἐσχημάτισε περὶ τοῦ ζητήματος, ὅτε θὰ
γράψω τὰ καθέκαστα τῇ Υ. Θ. Π. ἢ διατελῶ κτ.

Τῇ 28 Αὐγούστου 1894

† ὁ Φιλισσόπουλος Φωτίος,

XXVII

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 29 Αὐγούστου 1894
πρὸς τὰ πατριαρχεῖα ἀγγέλλοντος τὴν ἐπιστρο-
φὴν ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Βουλγάρου ἐπιτρόπου

καὶ τὴν λήξιν τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ κλίνοντος
μᾶλλον πρὸς τοὺς ἄρπαγας.

Ἄρθ. 387

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Σήμερον πρωτὶ ἦλθεν εἰς τὴν Μητροπόλιν μου ἐπιστρέφων ἐκ Στενιμάχου ὁ κ. Μ. Βαλαβάνωφ πρὸς ἀποχαιρετισμόν μου, ὡς μέλλων ν' ἀναχωρήσῃ αὐριον εἰς Σοφίαν. Ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ φαίνεται ὅτι κλίνει ὑπὲρ τῶν ἀρπάγων, καὶ τὴν κατὰστασιν τῆς Μονῆς θὰ παραστήσῃ ὡς τοιαύτην, ὥστε ἡ Β. Κυβέρνησις νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα μεροληπτικῶς, καθόσον πολλάκις ἐπανελάβε τὴν λέξιν Τυπικόν. Κατὰ τὴν τυχὴν τὴν ὥραν τῆς μετὰ τοῦ κ. Μ. Βαλαβάνωφ συνδιαλέξεώς μου ἦλθε καὶ ὁ εἰς τῶν μετ' ἐμοῦ ἐφόρων τῆς Μονῆς κ. Σ. Ἀντωνιάδης, ἱατρός, ὅστις ἐπανελάβε σχεδὸν αὐτολεξεί, ὅσα ἐγώ, πρὸ τῆς ἐλεύσεώς του εἶπον εἰς τὸν Βαλαβάνωφ διὰ τὸ Τυπικόν, παραστήσας καὶ οὗτος αὐτὸ ὡς μὴ ὑπάρχον καὶ μηδεμίαν ἔχον ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος ἰσχύν, καὶ ἂν ἔτι ὑποτεθῇ ὅτι ἦτο γνήσιον ἔργον τοῦ Κτίτορος τῆς Μονῆς, διότι δὲν δικαιολογεῖ τὴν ἀρπαγὴν, οὔτε τὴν μεταβίβασιν αὐτῆς ἀπὸ μιᾶς εἰς ἑτέραν πνευματικὴν κυριαρχίαν παρὰ τῶν ἐν αὐτῇ Μοναχῶν, οὔτινες οὐδεμίαν ἐξουσίαν ἔχουσι καὶ μάλιστα ἐπὶ ἰδρύματος ἀπ' αἰῶνων δέκα ἀνεγνωρισμένου ὡς πατριαρχικοῦ. Μετὰ πολλὰ ἐκατέρωθεν ἀπηλθὲν ὁ κ. Μ. Βαλαβάνωφ, ἀποφεύγων πάντοτε μετὰ τευχῆς νὰ εἰπῇ ἡμῖν τὰς ἐντυπώσεις καὶ σκέψεις του ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Ταῦτα ἐν βίᾳ διατελῶ δὲ κτ.

Τῇ 29 Αὐγούστου 1894

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος»

Καταφαίνεται ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς τοῦ Μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως ὅτι πατριαρχικὸς ἀντιπρόσωπος κ. Α. Μανρίδης, ὡς μὴ ἐγκαίρως λαβὼν τὰς ζητηθείσας παρὰ τῶν Πατριαρχείων ὁδηγίας, δὲν μετέβη εἰς τὴν Μονὴν μετὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως κ. Μ. Βαλαβάνωφ ὅστις, μεταβὰς εἰς αὐτὴν ἐνήργησε μονομερῶς. Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐκ τούτου ἡ διμελὲς Ἐπιτροπὴ διελύθη, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διὰ τοῦ ἀπὸ 13 Σεπτεμβρίου 1894 ἐζήτησε τὴν προστασίαν τῆς ἐπικυριάρχου τῆς Βουλγαρικῆς Ἡγεμονίας Ἀρχῆς, ὅπως ἐπανεέλθῃ ἡ Μονὴ εἰς τὸ πρόφην καθεστῶς.

XXVIII

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 18 Νοεμβρίου 1894 πρὸς τὸν τοποτηρητὴν τῶν πατριαρχείων περὶ τοῦ ζητήματος τῆς μονῆς.

Ἀριθ. 482

«Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Τοποτηρητῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀγίῳ
Προῦσι· κυρίῳ Ναθαναήλ.

Σεβασμιώτατε,

Μετὰ τὰς ἐγκαρδίας προσρήσεις καὶ εἰλικρινῇ μου συγκαρητήρια ἐπὶ
τῷ ἐλαξίῳ διορισμῷ τῆς ἡμετέρας ἀγαπητῆς Σεβασμιότητος εἰς τὴν περι-
βλεπτον θέσιν Τοποτηρητοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου δρώττομαι τῆς εὐ-
καιρίας ὅπως ἐκθέσω Αὐτῇ τινὰ σχετιζόμενα πρὸς τὸ ἀτυχὲς ζήτημα τῆς
ἀρπαγείσης ἱερᾶς Πατριαρχικῆς Μονῆς τοῦ Βατοκόβου παρὰ τῶν Βουλ-
γάρων. Μετὰ τὰ προηγούμενα ἡμῶν διαβήματα παρὰ τῇ Βουλγαρικῇ Κυ-
βερνήσει ὅπως διατάξῃ καὶ ἐπιστραφῇ ἡμῖν ἢ παρὰ τοῦ καθηρημένου
Ἀκακίου ἀρπαγεῖσα αὕτη Μονὴ ἐζήτησα καὶ ἔτυχον σήμερον ἀκροάσεως
παρὰ τοῦ ἡγεμόνος· ἢ Α. Β. ὑψηλότης μεθ' ὅσα καὶ ἂν εἶπον Αὐτῇ καὶ
ἐπεκαλεσάμην τὴν μεσολάβησίν Της δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ οὐδεμίαν ὑπο-
χρέωσιν ἀπέναντί μου, καθόσον, ὡς μοι εἶπε, τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλεύκανε
τὴν κεφαλὴν του καὶ ἐξέθηκεν Αὐτὸν ἐπὶ τὸ θεῶν ἀπέναντι τῶν Βουλγάρων,
οἵτινες Τὸν κατηγοροῦσιν ὡς ἄγαν φιλέλληνα. Ἐπειδὴ ὅμως ἐγὼ ἐπέμενον
εἰς τὴν παράκλησίν μου, ὁ ἡγεμὼν εἶπεν ὅτι τὸ μόνον ὅπερ δυνάμεθα νὰ
πράξωμεν εἰς τὴν προκειμένην περιστασίαν εἶνε νὰ παρακαλέσωμεν τὴν
αὐτοκρατορικὴν κυβέρνησιν νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῆς ἡγεμονικῆς
ἀπ' εὐθείας, διότι Αὐτὸς ἀδυνατεῖ νὰ μεταβάλῃ τὰς πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν
Πατριαρχεῖον δυσμενεῖς διαθέσεις τῶν πολιτενομένων Βουλγάρων. Ταῦ-
τα κτ.

Τῇ 18 Νοεμβρίου 1894

† Φιλίππου πόλεως Φώτιος»

XXIX

Ἀνταπόκρισις ἐκ Στενιμάχου καταχωρι-
σθεῖσα ἐν τῷ φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος «Φιλίπ-
πούπολις» τῆς 20 Δεκεμβρίου 1894 ὑπ' ἀρ.
1948 καὶ ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἐφημερίδος «Μη-
νύτορος τοῦ Αἵμου» τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας
περὶ τῆς κατὰ τοῦ μετοχίου τῆς μονῆς ἐν
Στενιμάχῳ ἐπιθέσεως καὶ καταλήψεως αὐτοῦ
ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ τῆς ἐκείθεν ἐκδιώ-
ξεως τοῦ πατριαρχικοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς
Μακαρίου. Ἀπεστάλησαν ἀμφότερα εἰς τὸν
τοποτηρητὴν τῶν πατριαρχείων ὑπὸ τοῦ Φω-
τίου τῇ 21 Δεκεμβρίου 1894.

Θρακικὰ Ι'.

Ἀξιότιμε κ. Συντάκτα τῆς ἡμερηίδος ἢ «Φιλιππούπολις»

Παρακαλεῖσθε ὅπως εὐαρεστούμενοι δημοσιεύσητε τὰ κατωτέρω ἐν προσεχεῖ φύλλῳ τῆς ἡμερηίδος ὑμῶν ἡμερηίδος.

Στενίμαχος 15 Δεκεμβρίου 1894, ὥρα 9 μ. μ. εἰρωπαῖστί.

«Πρὸ μιᾶς ἀκριβῶς ὥρας πυκνὸς πυροβολισμὸς περὶ τὸ ἐνταῦθα μετόχιον. . . . ἀνεστάτωσε κυριολεκτικῶς τὴν πόλιν μας, ἥτις, ὡς μὴ ὀφείλει, χάρις εἰς τὴν ἀκαταλόγιστον καὶ ἀκατονόμαστον πλέον ἀνοχὴν τῶν ἐνταῦθα Ἀρχῶν, ἐπέπρωτο συνεχῶς νὰ ὑφίσταται τὰς βανδαλικωτέρας τῶν πράξεων, ὡς κατωτέρω θέλω διηγηθῆ, παρὰ τῆς ἐλεεινῆς καὶ οὐδὲν ἱερὸν οὔτε ὅσιον ἐχούσης κακούργου σπείρας τῆς περὶ τὸν πρόφην Δικαῖον Ἀνθιμον, ἥτις ἐπαιρομένη ἐπὶ τοῖς κατορθώμασιν αὐτῆς βλακοπονήρως κορδακίζεται χαιρεκάκως, ὡς χορεία ἀγγέλων τῆς κολάσεως, ἐν μέσῳ πληθυσμοῦ 15.000 ψυχῶν, ἐπισειύουσα φοβερὸν τὸ φάσμα φρικτῆς τῆς ἐκδικήσεως εἰς τοὺς τολμῶντας νὰ ἐκφρασθῶσιν ἐλευθέρως περὶ τοῦ φλέγοντος Μοναστηριακοῦ ζητήματος, καθόσον ἀναθάρρει βεβαίως ἐκ τῆς διαιωνίσεως αὐτοῦ, ἥς εὐεξήγητος ἀποβαίνει ὁ κρύφιος σκοπὸς καὶ εἰς τοὺς μᾶλλον ἀφελεῖς

Διὰ πολλοστὴν φορὰν ἡ ἐν λόγῳ βδελυρὰ σπεῖρα πρὸ μιᾶς ὥρας 8 μ. μ. ἐπετέθη βανδαλικώτατα κατὰ τοῦ ἡγομένου τῆς Μονῆς Βατοκίβου κ. Μακαρίου, διαμένοντος ὡς γνωστὸν ἐν τῷ ἐνταῦθα Μετοχίῳ, σκοποῦσα ἐννοεῖται καὶ πάλιν εἰς θολὰ νὰ ἀλιεύσῃ ὕδατα, ὅπερ ἄλλως οὐδόλως δύσκολον ὑπάρχει ἡμέραν τινὰ νὰ ἐπιτευχθῇ. . . . ἀφοῦ συναρῶντες καὶ συναντιλήπτορες ἔχει αὕτη συστηματικῶς, καθόσον ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν κατὰδηλον ἐκάστοτε γίνεται, μέλη τινὰ τῆς τε στρατιωτικῆς καὶ διοικητικῆς ἐνταῦθα Ἀρχῆς, αἵτινα ἐν τῷ διακρίνοντι αὐτὰ βλακῶδει φανατισμῷ ἔσπενσαν καὶ νῦν, ὡς καὶ ἄλλοτε πολλάκις, ἐκστομίζοντα τὰς χειροτέρας τῶν ὕβρεων κατὰ παντός. Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι συνεχῶν πυροβολισμῶν νομίσαντες, φυσικώτατα, ὅτι πυρκαϊά που συμβαίνει, ἐξήρχοντο ἔντρομοι ἐκ τῶν οἰκιῶν αὐτῶν καὶ συνεκεντροῦντο περὶ τὸ μετόχιον, ὁπόθεν ἠκούοντο οἱ ἀλλεπάλληλοι πυροβολισμοί. . . .

Εἶναι ἀπερίγραπτος ἡ συγκίνησις καὶ ἡ δικαία ἀγανάκτησις τῆς καθ' ἡμᾶς ὁμογενοῦς Κοινότητος. Ζῶμεν, ἄρα γε ἐν Κράτει συνταγματικῷ καὶ πεπολιτισμένῳ, ὡς βεβαίως ἀξιοῖ νὰ θεωρῇται παρὰ τοῦ ἔξω κόσμου τὸ ἡμέτερον, ἐνθα, δι' ἐπὶ τούτῳ νόμων εἰσὶ σεβαστὰ τὰ ποικίλα δικαιώματα τῶν πολιτῶν, ὁ ἰδρὼς τῶν ὁποίων ἀφθόνως ρέει πρὸς ὄφελος αὐτοῦ; Πῶς οἱ ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ἐνταῦθα ἐδρεύοντος 21ου π. συντάγματος, αὐθωρεῖ, ὡς ἀπὸ μηχανῆς θεοί, παραστάντες πρόμαχοι καὶ προστάται τῆς μυσσαρᾶς πατρίας τοῦ πρόφην Δικαίου Ἀνθίμου, δικαιολογοῦσι τὴν διαγωγὴν αὐτῶν πρὸς ἐντίμους οἰκογενειάρχας, πρὸς

φιλησύνχους πολίτας, πρὸς ἀνίκανα γυναικόπαιδα;... Ἐν τίνι δικαίωματι δ' ἀξιοματικὸς Μπραΐκωφ ξιφουλκήσας ἐπετέθη βανασότατα κατὰ τοῦ ἐκ τῶν δημοτικῶν μας συμβούλων ἀξιολύμου κ. Λάμπρου Γ. Δανιήλ, ἐπιμένοντος νὰ μάθῃ τί συμβαίνει ἐν τῷ Μετοχίῳ καὶ μεθ' ἑβρεῶν ἐπέτασεν αὐτῷ νὰ λάβῃ τὴν εἰς Ἀθήνας ἄγουσαν, διότι ἄλλως.... Μή, διότι δύο αὐτοῦ ἀδελφοὶ Νικόλαος καὶ Βασίλειος Γ. Δανιήλ ὑπηρετοῦσιν ἐν τῷ Βουλγαρικῷ στρατῷ; κατὰ τὴν παράδοξον λογικὴν τοῦ κ. ἀξιοματικοῦ χάνει οὗτος τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ζῇ ὡς Ἕλληνας ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ ἐνδιαφέρεται περὶ τῶν ἐθνικῶν μας πραγμάτων; εἶνε διςτύχημα λοιπὸν εἰς ἡμᾶς ὁ ἐθνισμὸς ἡμῶν; Δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ζήσωμεν ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ ὡς Ἕλληνες τὴν ἐθνικότητα, ἐνῶ συγχρόνως, ὡς πολῖται Βούλγαροι, ὑφιστάμεθα προθύμως καὶ μετ' εὐχαριστήσεως ὅλα τὰ βάρη τῆς πολιτείας; Δίκην εἰλώτων λοιπὸν μετὰ μνηκτισμῶν οἱ φύλακες τῆς τάξεως μᾶς ἐκδιώκουσιν ἐκ τῆς πατρίδος μας, ἐκ τῆς χώρας αὐτῆς, ἐν ἣ ἀπὸ αἰώνων ζῶμεν, καὶ μεθ' ἧς δι' ἀρρήκτων συνδεόμεθα δεσμῶν καὶ ἱστορικῶν ἀναμνήσεων; οὗτοι λοιπὸν εἰσὶν οἱ φίλοι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς χριστιανικῆς ἰσότητος, οἱ ὁπαδοὶ τῶν συνταγματικῶν δικαιωμάτων, οἱ ξεσχίζοντες τὰ ρούχια τῶν διὰ τοὺς θυμένους τῶν βουλγαρομακεδόνας ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ὑφίστανται οὗτοι τὰ πάνδεινα παρὰ τῶν Τουρκικῶν Ἀρχῶν; Οὗτοι εἰσιν οἱ συμμεριζόμενοι φιλάνθρωπως τὰ φιλάνθρωπα καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα τῶν Ἀγγλῶν καὶ λοιπῶν Εὐρωπαίων, ὅσον ἀφορᾷ τὰ προσφάτως διαδραματισθέντα ἐν Ἀρμενίᾳ; Οὗτοι εἰσιν οἱ καταθέτοντες στεφάνους μεγαλοπρεπεῖς εἰς μνήμην τῶν ἐν Σασούν τῆς Ἀρμενίας ὑπὲρ ἐλευθερίας πεσόντων Ἀρμενίων; οἷα εἰρωνεῖα! Δὲν ἀμφιβάλλομεν δὲ ὅτι οἱ κύριοι οὗτοι θὰ διασαλπίσωσιν εἰς τὰ τέσσαρα πέρατα τῆς βουλγαρικῆς πατρίδος ὅτι ὁ Ἕλληνικὸς πληθυσμὸς τοῦ Στενιμάχου εἶναι κακότεροπός, ἀπειθὴς εἰς τὰς Ἀρχάς, ταραξίας κτ. δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι μετ' ἐπιμελείας θὰ διακηρύξωσιν οὗτοι ὅτι ἡμεῖς κινούμεν δῆθεν σκάνδαλον ἐπὶ σκοπῷ καὶ ὅτι αὐτοί, καθὼς φύλακες τῆς τάξεως, ἐπραξαν τὸ καθήκον αὐτῶν. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θὰ πληρώσωμεν οἱ ὅλως ἀθῶφοι, ἀντὶ τῶν πραγματικῶν ἐνόχων. (ἐστίθησαν ἤδη εἰς τὰς φυλάκας τοῦ Ἐπαρχίου ἱκαναὶ δεκάδες πολιτῶν, ἐνθα οἱ φρουροὶ τῆς τάξεως (!) χωροφύλακες, ὡς θετικώτατα πληροφοροῦμεθα, θύσαντες τῷ Βάκχῳ, ἔχυσαν ὅλην αὐτῶν τὴν χολὴν βωμολοχοῦντες καὶ ξυλίζοντες αὐτοὺς ἀσπλάγχως). «Φιλίππου πόλις» 1894 Δβρ. 20.

«Τὴν μεταμεσηβρίαν τῆς χθὲς ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης ἡμῶν, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐν Στενιμάχῳ ἐπιτρόπου Αὐτοῦ, ἐπεσκέψατο τὸν Νομάρχην αὐτόθι.

Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ «Μηνύτορος τοῦ Αἵμου»
20 Δβ. 1894.

«Τίνος καρδιά δὲν θὰ ραγῇ καὶ τίνος ὁ νοῦς δὲν θὰ ἀλλοφρονήσῃ, ὅταν πληροφορηθῇ ὅτι πάσης ἀρπαγῆς ἡμετέρου ναοῦ ἢ μονῆς ἐν Βουλγαρίᾳ πρωταγωνιστῶν τυγχάνουσι κοινοὶ ἐγκληματίαι, χρεωκόποι, καταχρασταί, καλόγηροι ἀπόβλητοι τῆς Ἐκκλησίας ἐνεκεν αἰσχίστων πράξεων, πάντες δ' οὗτοι βοηθούμενοι κρυφίως καὶ φανερώς ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους ὁργάνων τῆς Ἐξουσίας, ἐκφανατιζομένων διὰ ραδιουργιῶν καὶ συκοφαντιῶν κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου ὑπὸ τῶν διὰ τοιούτων μέσων ἐπιζητούντων πλουτισμὸν καὶ δόξαν; Καὶ ἐάν τινες Ἕλληνες τολμήσωσι νὰ ὑπερασπίσωσι καὶ δι' αὐτῶν τῶν νομιμωτέρων ἔτι μέσων τὰ ὑβριζόμενα αὐτῶν ἱερά, λάβρως ἐγείρεται ἡ ἐγγύριος δημοσιογραφία καὶ δι' ἐν γνώσει ψεύδους καὶ ἀπάτης προσπαθεῖ νὰ συκοφαντήσῃ αὐτοὺς καὶ ἐκθέσῃ οὕτως εἰς τὴν ὁργὴν τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ. Τίς δὲ θὰ εἴπῃ ὅτι ὑβρίζομεν ἢ ἀδικοῦμεν τοὺς τεταγμένους ἐν Βουλγαρίᾳ τὴν φροῦρησιν τῆς δημοσίας τάξεως διὰ τῶν ἀνωτέρω ἡμῶν γραφομένων, ὅταν ἀκούσῃ ὅτι ἡ μεγάλη πλειονοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου ἐν Στενιμάχῳ, ἡ ἔχουσα δικαίωμα νὰ ἔχῃ τὸν ἀμωρόν της καὶ ἄλλας ἀστικές Ἀρχὰς ἐκ τῶν σπλάχνων της, οὐχὶ μόνον δὲν ἔχει αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ ἐξαναγκάζεται νὰ κύπτῃ πρὸ τῶν ἀσημοτέρων καὶ ἀγνώστου προελεύσεως μελῶν τῆς βουλγαρικῆς μειονότητος τῶν ἐγκαθιδρυομένων ἐν ταῖς Ἀρχαῖς διὰ φανερᾶς καὶ ἀτιμωρήτου καλπονοθεύσεως; Τίς θὰ μᾶς εὔρῃ ὑπερβολικὸς τὰς φράσεις, ὅταν μάθῃ ὅτι ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία ὥς θελήσῃ νὰ τιμωρήσῃ πάντα τυχὸν αἰσχρὸν ἢ φανόβιον ἱερέα ἢ μοναχόν της, αἴφνης ἀκούει αὐτὸν γενόμενον δεκτὸν ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ κτίριον τῆς μετὰ τὴν τιμωρίαν αὐτοῦ εὐθὺς ἀρπαζομένης Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας; ὑπὸ τοιούτους ὅρους εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ θρησκεία; Δὲν θὰ κλονισθῶσιν ἐν τῇ πίστει αὐτῶν οἱ Χριστιανοὶ βλέποντες μεταξὺ αὐτῶν φέροντας ἔτι τὸ ἱερατικὸν σχῆμα καὶ θίγοντας τὰ ἀμόλυντα, τὰ ἱερά Μυστήρια τοὺς ἀποβλήτους τῆς Ἐκκλησίας; Καὶ ὅμως εἶναι ἀληθὴ τὰ ἄνω. Ἀπὸ αἰώνων αὐτὸς ὁ κατακτητὴς Τοῦρκος δὲν κατεδέχθη νὰ κατέλθῃ εἰς παρόμοια μέσα, καὶ εἰς τὴν πρώτην διαταγὴν τοῦ τυχόντος ἀρχηγοῦ οἰασθήποτε Ἐκκλησίας πρὸς σύλληψιν καὶ τιμωρίαν ἀπειθήσαντος ἢ κακουργήσαντος τυχὸν ἱερέως καὶ πρὸς ἀναγκαστικὴν ἀφαίρεσιν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἱερατικοῦ σχήματος πρόθυμος πάντοτε ἐδείκνυτο εἰς τὴν ἐκτέλεσιν».

XXX

Τηλεγράφημα τοῦ Φωτίου ἀπὸ 20 Δεκεμ-

βουλίου 1894 πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν τῆς Βουλγαρίας ἐπὶ τῇ ὑπὸ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν Στενιμάχου ἐκδιώξει τοῦ ἡγουμένου Μακαρίου ἐκ τοῦ μετοχίου τῆς μονῆς.

«Ἐξοχώτατε,

Μετὰ τὰ συμβάντα τῇ 15 ὑπερμεσοῦντος καὶ τῆς εἰσβολῆς ταραξιῶν εἰς τὸ Μετόχιον τοῦ Βατσκόβου ἀντὶ πάσης ὑποστηρίξεως, ἣν ἐδικαιούτο ν' ἀποδέχεται παρὰ τῆς Τοπικῆς Ἀρχῆς ὁ νόμιμος ἡγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ Βατσκόβου Μακάριος, χθὲς περὶ τὰς 5 μ. μ. ὁ ἑπαρχος Στενιμάχου μετὰ τοῦ ἀνακριτοῦ ἄνευ τινος προηγουμένης ἀνακρίσεως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς αἰτίας, συντάξαντες κατ' αὐτοῦ πρακτικόν, ἔστειλαν ὅλῳ φρουρᾷ εἰς τὴν Μητροπόλιν μου ἐν Φιλιππουπόλει, λόγῳ μὲν πρὸς φύλαξιν αὐτοῦ μέχρι τῆς ἐμφανίσεώς του ἐνώπιον τοῦ ποινικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ὑποκνητοῦ τῆς στάσεως δὴθεν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ἐργῶ δὲ ὅπως κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ προβῶσιν εἰς τὴν ἀρπαγὴν καὶ τοῦ Μετοχίου, ὡς συνέβη καὶ διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῆς Μονῆς, διαμαρτύρομαι κατὰ τῆς τοιαύτης παρανόμου διαγωγῆς τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν Στενιμάχου, καὶ ἐπικαλοῦμαι δικαιοσύνην, ἔάν, ὡς τὸ πρόγραμμά τῆς Κυβερνήσεως ἐπαγγέλλεται: «κατὰ τὸ Βουλγαρικὸν σύνταγμα ὑπάρχει ἰσότης μεταξὺ ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν Βουλγάρων πολιτῶν, ἄνευ διακρίσεως φυλῆς καὶ θρησκευάματος», τοῦθ' ὅπερ καὶ προφορικῶς με διεβεβαιώσατε πλέον ἢ ἅπαξ. Ὅθεν ζητῶ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἡγουμένου Μακαρίου εἰς τὸ Μετόχιον.

Τῇ 20 Δεκεμβρίου 1894

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος»

XXXI

Αὐτόγραφον σημείωμα τοῦ Φωτίου ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1894 περὶ τῶν γενομένων ὑπὸ τῶν πατριαρχείων ἐνεργειῶν πρὸς τὴν ὕψ. Πύλην περὶ τῆς ἀποδόσεως τῆς μονῆς.

«Ἡ Α. Σ. ὁ Τοποτηρητής, ἐν τῇ διακρινούσῃ Αὐτὸν δραστηριότητι, ἐνήργησεν ἀμέσως παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ τὰ δέοντα, ὡς φαίνεται, καὶ ἐκ τοῦ ἀκολούθου σημειώματος τοῦ Καποῦ-Κεχαγιά τῶν Πατριαρχείων, κ. Α. Οἰκιάδου: «Καὶ πάλιν μεταβάς εἰς τὸ ἀρμόδιον γραφεῖον τῆς Μεγάλης Βεζυρίας ἐζήτησα τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ἀπαντήσεως τοῦ ἐν λόγῳ τακτοῦ, ὁ δὲ Διευθυντής τοῦ Γραφείου εἶπέ μοι ὅτι μεταφράζονται τὰ ἔγγραφα τῶν βουλγαρικῶν Ἀρχῶν πρὸς κοινοποίησιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον

τῆς Δικαιοσύνης, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἐξεπληροῦτο σήμερον, ἐπομένως προῦπο-
θέτω ὅτι ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος θὰ φθάσῃ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἡ ἀναμενο-
μένη ἀπάντησις, πρὸς ὃ οὐ παύσομαι ἐνεργῶν τὰ δέοντα».

Τῇ 5 Δεκεμβρίου 1894.

Ὁ Καποῦ-Κεχαγιᾶς

Α. Οἰκιάδης»

XXXII

Ἐπιστολὴ τοῦ Φωτίου ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου
πρὸς τὸν τοποτηρητὴν τῶν πατριαρχείων
ἀγγέλλοντος τὴν ὀριστικὴν τῆς μονῆς ἀπό-
λειαν, τῆς ἀρπαγῆς καταταχθεῖσης μεταξὺ
τῶν τετελεσμένων γεγονότων.

«Τῷ Σεβασμιωτάτῳ ἀγίῳ Προύσης καὶ Ναθαναήλ, Τοποτηρητῇ τοῦ
Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Σεβασμιώτατε,

Ἐκ τῶν ἐπισυνημμένων ἀποσπασμάτων τῶν δύο ἐν Φιλιππουπόλει
ἐκδιδομένων Ἑλληνικῶν Ἐφημερίδων καὶ ἐκ τοῦ ἐγγράφου τηλεγραφί-
ματός μου πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν θὰ παρατηρήσῃ ἡ Υ. Σ. εἰς τί ση-
μεῖον εὐρίσκονται τὰ τοῦ Βασιλέως καὶ ὅτι οὐδεμία ὑποφώσκει ἀκτὶς
ἐλπίδος ἐπιστροφῆς τοῦ ἀρπαγέντος Ἐκκλησιαστικοῦ ἡμῶν ἐνταῦθα Κει-
μηλίου. Ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεντεύξει, ἣν ἔλαβον μετὰ τοῦ ἡγεμόνος, αὐ-
τός μοι ἔδωκε νὰ ἐννοήσω ὅτι τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα τότε μόνον δύναται
νὰ λυθῇ ὀριστικῶς, ὅταν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον κατορθώσῃ νὰ
πέισῃ τὴν Υ. Πύλιν νὰ συνεννοηθῇ αὕτη μετὰ τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερ-
νήσεως ἀπ' εὐθείας. Πλὴν ἐκ τε τῶν λόγων τούτων ὥς καὶ ἐξ ἄλλων ὑπό-
πτων φράσεων τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἐκ τῆς ὅλης ἔκτοτε συμπεριφορᾶς τῆς
Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως φαίνεται ὅτι ἡ ἀρπαγὴ κατετάχθη μεταξὺ τῶν
τετελεσμένων γεγονότων, καὶ ἴσως τὴν στιγμὴν καθ' ἣν γράφω τὴν πα-
ροῦσαν αἱ Βουλγαρικαὶ Ἀρχαὶ ἐπεύχονται ἑαυτοὺς καὶ εἰς ἀνώτερα δια-
τελῶ δὲ κτλ.

Τῇ 21 Δεκεμβρίου 1894

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος»

XXXIII

Ἀπάντησις Φωτίου ἀπὸ 27 Μαρτίου 1895
εἰς τὰ πατριαρχεῖα ἀρνούμενου νὰ ἐνκολύ-

νη οἰκονομικῶς τὸν ἡγούμενον τῆς μονῆς Μακαρίου πρὸς ἐπιστροφὴν τοῦ οἰκογενειακῶς εἰς τὴν βασιλεύουσαν.

Ἀρθ. 43

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀπὸ 23 ἐπιστολὴν, δι' ἧς ἡ Υ.Θ.Π. συνοδικῇ διαγνώμῃ συνιστᾷ μοι ὅπως εὐκολύνω οἰκονομικῶς τὸν ἡγούμενον τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Βατσκοῦβου κ. Μακαρίου καὶ ἐπιστρέψῃ οἰκογενειακῶς εἰς τὴν βασιλεύουσαν, δηλῶ ὅτι στερούμενος χρημάτων, διότι ὑπεβλήθην διὰ τὴν Μονὴν ταύτην, ἀτομικῶς, εἰς πολλὰ ἔξοδα, ὡς περὶ τούτου θὰ γράψω τῇ Υ. Θ. Π. προσεχῶς, ἀδυνατῶ νὰ πράξω τοῦτο, ἀφοῦ μάλιστα οὔτε τὸ ἐλάχιστον κανονικὸν ἐπιχορήγημα τῆς Μονῆς εἰς τὴν Μητρόπολιν μου ἐκ τριάκοντα ἑτησίως λίρων Τουρκίας οὐ μόνον ἐπὶ δύο ἔτη δὲν ἔλαβον, ἀλλὰ καὶ ἐδάνεισα εἰς μὲν τὸν ἴδιον ἡγούμενον ἀναχωρήσαντα πέρυσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν λίρας Τουρκίας τριάκοντα (ἀρθ. 30) κατὰ τὴν ἀνὰ χεῖράς μου ἀπόδειξίν του, εἰς δὲ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀπουσίαν του δέκα λίρας (ἀρθ. 10) καὶ δέκα πέντε (ἀρθ. 15) τόκον εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Τράπεζαν, εἰς ἣν μετὰ τοῦ κ. Σ. Ἀντωνιάδου, ἐγενόμην ἐγγυητῆς διὰ τὸ χρεὸς τῆς Μονῆς.

Τῇ 27 Μαρτίου 1895

ὁ Φιλίππουπόλεως Φώτιος

XXXIV

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 7 Ἰουνίου 1895 πρὸς τὰ πατριαρχεῖα ἐξιστοροῦντος τὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ τελευταίου πατριαρχικοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς Μακαρίου, εἰς ὃν οὐκ ὀλίγον ὀφείλεται καὶ ἡ ὑπό των Βουλγάρων ἀρπαγὴ αὐτῆς.

«Παναγιώτατε Δέσποτα

Ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀπὸ 31 λήξαντος Μαΐου Πατριαρχικὴν ἐπιστολὴν, δι' ἧς συνοδικῇ διαγνώμῃ καλοῦμαι ὑποβαλεῖν τῇ ἐκκλησίᾳ τοὺς λόγους, δι' οὓς ἡ ἐπιτόπιος ἀρχὴ οὐκ ἐπιτρέπει τῷ ἡγουμένῳ Μακαρίῳ ἐπιστρέψαι εἰς Κωνσταντινούπολιν, γνωρίζω τῇ Ὑ. προσκυνητῇ μου Π. τὰ ἑξῆς. Μετὰ τὴν ἀρπαγὴν τῆς Μονῆς Βατσκοῦβου τὸ ὑπουργεῖον διώρισε προσωρινῶς ἐπιτροπὴν τῆς μοναστηριακῆς διαχειρίσεως ἐκ Βουλγάρων μέχρι τῆς ὀριστικῆς λύσεως τοῦ ἀναφθέντος τούτου ζητήματος. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη εἰργάζετο ἐν τῷ ἐν Στενιμάχω Μετοχίῳ, ἔνθα διέμενον καὶ τινες ἄλλοι Βούλγαροι ἐργαζόμενοι εἰς τὰ παρὰ τὴν πόλιν κτήματα τῆς Μονῆς. Ἡ συμβίωσις ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἑτερογενῶν στοιχείων, Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων, βεβαίως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ προκαλῇ ἐκάστοτε λογομαχίας καὶ

ἔριδας, αἵτινες κατήντησαν τῇ 18 Δεκεμβρίου π. ἔ. εἰς σοβαρὰν ρῆξιν καθ' ἣν ἠκούσθησαν καὶ πυροβολισμοί, καὶ πλείστοι ὅσοι ἔσπευσαν ἐπὶ τόπου, ἡμίγυμνοι, διότι παρῆλθε τὸ μεσονύκτιον, φέροντες ἕκαστος ἀγ-
γεῖον πλήρες ὕδατος. Ἐπὶ τόπου ἔσπευσαν ἐπίσης καὶ αἱ Ἀρχαί, αἱ
προπαρασκευάσασαι τὸ κίνημα, καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐν Στενιμάχῳ ἀξιω-
ματικοί, καὶ ἡ ρῆξις ἔλαβε μείζονας διαστάσεις, καθ' ὅσον ἔλαβον μέρος
καὶ πολλοὶ Ἕλληνες ὑπήκοοι, ὅπερ ἐξακτατηρίσθη ὡς στάσις κατὰ τῆς
Κυβερνήσεως, καὶ πολλοὶ ἐφυλακίσθησαν τὴν νύκτα ἐκείνην, ἐν οἷς καὶ
ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἡγουμένου, αὐτὸς δὲ ὁ ἡγούμενος ἐστάλη ὑπὸ ἐγγυήσιν μου
εἰς τὴν Μητροπόλιν ἐν Φιλιππουπόλει, ὡς πρωταίτιος δῆθεν τῆς θλιβε-
ρᾶς ἐκείνης σκηνῆς μέχρις οὗ ἀποφανθῇ ἡ Εἰσαγγελία. Ἐν τῇ περιστάσει
ταύτῃ ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν ἡμετέρων ὡς ἀποστατῶν εἶνε βεβαίως μερο-
ληπτικός, καθόσον ἐνταῦθα, ἀείποτε ἐν παντὶ ζητήματι μεταξὺ Βουλγά-
ρων καὶ Ἑλλήνων, οἱ δεῦτεροι εἶνε οἱ θολοῦντες τὸ ὕδωρ τῶν πρώτων,
ἀτυχῶς ὅμως, ἡ εὐρεσις πολυκρότου ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὀλίγον μετὰ τὴν
ρῆξιν παρὰ τῆς Ἀστυνομίας, πρὸς δὲ καὶ σύμπασα ἡ προτέρα διαγωγὴ
τοῦ Μακαρίου, τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ τινῶν ἐκ τῆς συνοδείας τῶν ἐχρη-
σίμευσε καὶ θὰ χρησιμεύσῃ κατὰ τὴν δίκην ὡς δικαιολογία τῆς μερολη-
πτικῆς ἐκείνης στάσεως τῶν τοπικῶν ἀρχῶν. Ἀλλὰ τίς ἡ πρότερα, ὡς
λέγω, διαγωγὴ τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, περὶ τούτου πολλὰ
ἐγράψαμεν ἐν καιρῷ εἰς τὰ Πατριάρχεια, ἐν τούτοις πρὸς εὐκόλιν τῆς
τε Υ.Θ.Π. καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ποιοῦμαι ἐνταῦθα
περιληπτικὴν τῶν τέως περιστάσεων γράφοντων ἕκθεσιν.

Ὁ Μακάριος, ἄνθρωπος ἄνευ ἀνατροφῆς καὶ μηδεμίαν ἔχων συναί-
σθησιν τοῦ ὕψους αὐτοῦ ἀξιώματος ὡς ἱερέυς, πρὸς ταῖς ἄλλαις κακίαις
οἷον ἐωσφορικῆς ἀλαζονείας ψευδολογίας, ραδιουργίας, κομπορημοσύνης
καὶ εἰδεχθοῦς φιλαργυρίας, ἄνθρωπος ὡς κοινῶς λέγουν «πεθαμένος τοῦ
παρᾶ», διότι ἐνταῦθα χρεωστεῖ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ποσὰ δλόκληρα, ἐκτὸς
τῶν τῆς Μονῆς ὑπαλλήλων, εἰς οὓς σχεδὸν οὐδὲν ἐπλήρωσεν, ἔχει καὶ τὴν
ἀνοησίαν νὰ νομίζεται «παλληκάρι». Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀνωτέρω κακίαι καὶ
ἀνοησίαι ἔλαβον οὕτως εἰπεῖν σάρκα καὶ ὀστέα ἅμα ὁ Μακάριος ἔλαβεν
εἰς χεῖράς του ἐξουσίαν ἐχοροστάτει ἐν τῷ ναῷ τοῦ Μετοχίου ἐν Στενι-
μάχῳ ὡς ἄλλος Πατριάρχης, ἠυλόγει τὸν λαόν, ψαλλόντων τῶν χορῶν «εἰς
πολλὰ ἔτη Δέσποτα» καὶ τὸν «πολυχρονισμόν του», ἤρχετο εἰς Φιλιππούπο-
λιν ἔχων καθήμενον παρὰ τῷ ἀμαξηλάτῃ ἱεροδιάκονον κρατοῦντα χαντζά-
ριον κτλ. ἐν δὲ τῇ Μονῇ χωρὶς ν' ἀναφέρω, πῶς ἐπολιτεύοντο αἱ γυναῖκες
καὶ μάλιστα ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ, διότι αἰσχρὸν ἐστὶ καὶ λέγειν, ὕβρεις, ραπί-
σματα καὶ δαρμοὶ καὶ πολυειδεῖς ἄλλαι κακώσεις οὐ μόνον τῶν λαϊκῶν,
ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἱερωμένων προσώπων, ἦσαν εἰς τὴν ἡμερησίαν διά-
ταξιν ἡμέραν τινα ἔδειραν ἀνηλεῶς τὸν ἱερομόναχον Γαβριὴλ καὶ τὸν

ἔρριψαν ἐπὶ πολλάς ἡμέρας εἰς τὴν κλίνην, καὶ θὰ εἴχομεν τότε δικαστικά ἐπεισόδια καὶ σκάνδαλα, ἐὰν μὴ ἐπέιθομεν τὸν δαρέντα νὰ μὴ προβῇ, ὡς ἐσκόπει, εἰς ποινικὴν τοῦ ἡγουμένου καταδίωξιν, ὃ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ, αἰείποτε ἐν καταστάσει μέθης διατελὼν ἐφέρετο κτηνωδῶς οὐ μόνον κατὰ τῶν ἐν τῇ Μονῇ, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτῶν ἔτι τῶν προσκυνητῶν, καθ' ὧν πλέον ἢ ἅπαξ ἐπετέθη. Τὸ δὲ πάντων λυπηρότερον καὶ ἀσύγγνωστον ἦτο ὅτι ἀντὶ ὃ ἡγούμενος νὰ καλύπτῃ ἐπιμελῶς τὰς ἀσχημίας ταύτας, ἐθεώρει αὐτὰς ὡς ἀνδραγαθήματα· εἰς ἐμὲ αὐτὸν ἐκαυχήθη πολλάκις, ὡς π. χ. «ἔδωκα νὰ ἐννοήσῃ ὁ Γαβριήλ, τί εἶναι Κυπριώτικον ξύλον»· «εἶπον χθὲς εἰς τὸν ὑπαξιωματικὸν τῆς ἐν τῷ Μετοχίῳ στρατιωτικῆς μουσικῆς ὅτι θὰ τὸν ραβδίσω καὶ ἐφοβήθῃ», καὶ ὅτι «ἔδωκα ἓνα μπάτσο εἰς τὸν Βάζωφ (ἰσχυρὸν Βούλγαρον) ποὺ πέταξε κατὰ γῆς τὸ καπέλλο του» κτλ. εἰς δὲ τὰς συμβουλὰς μου καὶ τὰς παραστάσεις μου ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐκτός ὅτι δὲν ἀρμόζουν εἰς ἱερέα, ἔχουσι καὶ κακὰς συνεπείας πολλάκις, ἀπῆντα στερεοτύπως «εἶμαι ἀνεξάρτητος»· ὅλα ταῦτα ἐνῶ αὐτὸς ἐνὸς δυσηρέστου καὶ ἐξήντλου τὴν ὑπομονὴν τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς, ἀφ' ἑτέρου περιήρχοντο εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις χαιρεκακοῦσα ἄφινε τοὺς ἀδικοῦντας νὰ ἀδικῶσιν ἔτσι, ὥστε ἡ ἀπόληψις τῆς Μονῆς νὰ ἔχῃ δεδικαιολογημένας αἰτίας. Ὁ κ. Σταμπούτση εἶπεν ἄλλοτε εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν Ἀγ. Χαλκηδόνος Ἰωακείμ, ὅτι ἐν τῷ Πατριαρχεῖον δὲν λάβῃ πρόνοιαν καὶ περιστείλῃ τὰς καταχρήσεις καὶ ἀσχημίας τῶν διευθυνόντων τὸ πλοῦσιον καὶ ἱστορικὸν Μοναστήριον τοῦ Βασιλόβου, θὰ λάβῃ αὐτὸ ἡ Κυβέρνησις καὶ θὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὴν Ἐξαρχίαν, ὅπερ καὶ ἔπραξεν. Ὅταν πέρυσιν οἱ ἐνταῦθα ὁμογενεῖς ἀνεξαρτήτως κομματικῆς ἀποχρώσεως κατεκραύγαζον κατὰ τῶν καταχρήσεων τοῦ Μακαρίου καὶ τῆς ἀρνήσεως αὐτοῦ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν παρὰ τῆς Μητροπόλεως σχηματισθεῖσαν ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπὴν λογαριασμούς, ὅπερ προὔκάλυψε τὴν ἀποστολὴν ἐνταῦθα, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, πατριαρχικοῦ ἐξάρχου, τοῦ Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Ἱερᾶς συνόδου Κυρίου Κυρίλλου, πρὸς ὃν ἐπίσης προσηνέχθη οὐ μόνον μετ' ἀπειθείας, ἀλλὰ καὶ ἀσεβέστατα, διότι παρακούσας καὶ περιφρονήσας τὰς οὕτως Εὐαγγελικὰς προτροπὰς αὐτοῦ παρήκουσε καὶ περιεφρόνησε αὐτὸν τοῦτον τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τὴν ἱερὰν σύνοδον, ἔγραψα ὅτι ἀπορῶ πῶς δὲν ἐτιμωρήθῃ διὰ τῆς αὐστηροτάτης ἐκκλησιαστικῆς τιμωρίας, ὡς παραλύων τὴν ἐκκλησιαστικὴν πειθαρχίαν ἀλλὰ καὶ ἀπεστέλῃ ὀπίσω, ἵνα συμπληρώσῃ τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς, διότι, γνωστῆς οὔσης ὅλης αὐτοῦ τῆς διαγωγῆς, ἀφῆρεσεν ἀφ' ἡμῶν τὸ ἀδιαφιλονίκητον ἐπιχείρημα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι «ἰδοὺ τὸ Πατριαρχεῖον πῶς ἀδυσωπῆτως πατάσκει τὴν ἀτάχρησιν καὶ τὰς ἀσχημίας, οἷός τις δὴποτε καὶ ἂν ἦ ὁ πταίστης» ἵνα ἄρωμεν οὕτω πᾶσαν δικαιολογίαν, διότι τὸ σφάλλειν ἀνθρώπινον. Καὶ ταῦτα πρὸς πληροφορίαν τῆς

Προσκηνητῆς μου Αὐτῆς Παναγιότητος, ἣς διατελῶ
εὐχέτη· ταπεινότητος ἐν Χριστῷ

Τῇ 7 Ἰουνίου 1895

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος

XXXV

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 19 Ἰουνίου 1895
πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα ἀγγέλλοντος ὅτι τρεῖς
τῶν ἀδελφῶν τῆς μονῆς προσελθόντες εἰς
τὴν μητροπόλιν ἐδήλωσαν μετάνοιαν ἐφ' οἷς
ἤμαρτον ἀναγνώρισαντες τὴν ἐξαρχίαν.

Ἀρθ. 112

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Χθὲς τὸ ἑσπέρας ἦλθον εἰς τὴν Μητροπόλιν μου τρεῖς τῶν Ἀδελφῶν
τῆς Μονῆς οἱ ἱερομόναχοι Γαβριὴλ καὶ Γρηγόριος καὶ ὁ διάκονος γ'. Ἰω-
άννης καὶ ἐδήλωσαν μετὰ δακρύων ὡς εἰλικρινῶς μετανοοῦσιν ἐφ' οἷς
ἤμαρτον, ἀναγνώρισαντες τὴν Ἐξαρχίαν. Πρὸς αὐτῶν ἔμαθον ὅτι ἡ Μονὴ
εὐρίσκεται ἐν οἰκτρᾷ καταστάσει καθόσον Ἀκάκιος καὶ Ἀνθιμος ἀφοῦ
ἐγύμνωσαν τὸ Σκευοφυλάκιον καὶ ἐπώλησαν ὅτι πολύτιμον ὑπῆρχεν ἐν
τῇ Μονῇ, ὡς καὶ πολλὰ ζῶα «ἐπειδὴ τὰς τῶν φαύλων συνηθείας ὀλίγος
χρόνος διέλυσε», περιῆλθον εἰς ρῆξιν, ὁ δὲ ἀνθαδέστερος καὶ αἰσχροτέρος
τῶν δύο, ὁ Ἀνθιμος, σχηματίσας κόμμα, προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν ἐτέ-
ρου ἡγουμένου, πιθανὸν τῇ εἰσηγήσει καὶ τῆς Ἀρχῆς, καὶ ἠνάγκασε τὸν
Ἀκάκιον νὰ μεταβῇ εἰς Σοφίαν, ἔνθα διαμένει μέχρι σήμερον, ἐκλιπα-
ρῶν τὴν προστασίαν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν Ἀρχῶν.

Ταῦτα ἐν βίᾳ καὶ ἐν συντόμῳ, διότι ἀναχωρεῖ τὸ ταχυδρομεῖον.

Τῇ 19 Ἰουνίου 1895

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος

XXXVI

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1895
πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα περὶ τῆς τύχης τῶν
μετανοησάντων μοναχῶν τῆς μονῆς ἐπανελ-
θόντων εἰς τὴν ὁρθοδοξίαν.

Ἀρθ. 118

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Εἰς τὴν ἀπὸ 19 φθίνοντος ἐγνώρισα τῇ Υ. Θ. Π. ὅτι τρεῖς τῶν
Ἀδελφῶν τῆς Μονῆς Βατσκόβου, οἱ ἱερομόναχοι Γαβριὴλ καὶ Γρηγόριος

καὶ ὁ διάκονος χ''. Ἰωάννης, μετανοήσαντες, προσήλθόν μοι ζητοῦντες ἔλεος. Παραδεχθεὶς αὐτοὺς ἐτοποθέτησα προσωρινῶς εἰς τὰς ἄλλας ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Μητροπόλεώς μου διατελούσας μονάς· ἐν τῷ μεταξὺ προσήλθον καὶ δύο ἕτεροι, ὁ ἱερομόνοχος Γεράσιμος καὶ ὁ Μοναχὸς Μιχαήλ. Τῇ ἐπαύριον δὲ τῆς προσελύσεως αὐτῶν ἡ Τοπικὴ Κυβέρνησις συλλαβοῦσα αὐτοὺς διὰ χωροφυλάκων ἐξαπέστειλε βίβλιν εἰς Βάτσκοβον, ὅπου μετέβη ἐκ Σοφίας ἀπεσταλμένος καὶ ὁ πρόφην Σκοπίων Θεοδόσιος, ὡς προσωρινὸς τῆς Μονῆς ἡγούμενος, μέχρις οὗ θεωρηθῶσιν οἱ λογαριασμοὶ τῶν δύο καταχραστῶν Ἀκακίου καὶ Ἀνθίμου. Ὁ Θεοδόσιος ἠρώτησε τοὺς ἄνω εἰρημένους κληρικοὺς διὰ τί προσήλθον εἰς τὴν Μητροπόλιν μου, προσέθηκε δέ: «Καὶ νομίζει ὁ Φώτιος ὅτι θὰ πάρῃ πίσω τὸ Μοναστήριον· ἂν ὤκνη τὴν Τουρκίαν σηκῶσθαι στὸ ποδίον καὶ καταστρέψῃ τὴν Βουλγαρίαν, ἵσως μπορέσῃ νὰ τὸ κατορθώσῃ, τώρα ὅμως δὲν ἔχει καμμίαν δύναμιν». Ἐπειδὴ δ' ἐγὼ διεμαρτυρήθην καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ Συντάγματος ἐζήτησα τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ τῶν πέντε βίβλιν κρατηθέντων, οὗτοι μὲν ἡλευθερώθησαν, ὁ Θεοδόσιος ὅμως συνέταξε πρᾶξιν καθ' ἣν οὗτοι ἀποβάλλουσι, διῆθεν, πάντα τὰ ἐπὶ τῇ Μονῇ δικαιώματα αὐτῶν· Ἀδελφοί. Ἀκριβῆ ἀντίγραφον τῆς τε πρὸς τὸν Νομάρχην Φιλιππουπόλεως διαμαρτυρήσεώς μου, ὡς καὶ τῆς πράξεως τοῦ Θεοδοσίου ἐπισυναπτῶ τῇ παρούσῃ μεν πρὸς γινώσκιν τῇ Υ.Θ.Π. καὶ ἐνέργειαν τῶν δεόντων ἀρμοδίως, ἀφοῦ σήμερον πάντες σχεδὸν οἱ Ἀδελφοὶ προσερχοῦνται εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ αἴρεται οὕτω ἡ δικαιολογία τῆς Β. Κυβερνήσεως ὅτι οἱ Πατέρες τῆς ἐν λόγῳ Μονῆς ὡς δικαιοῦχοι κατὰ τὸ διῆθεν Τυπικὸν αὐτῆς ἀνεγνώρισαν τὴν ἐπικυρωσίαν τῆς Ἐξαρχίας· διατελῶ κτ.

Τῇ 26 Ἰουνίου 1895

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος·

XXXVII

Ἀντίγραφον τῆς πράξεως τοῦ πρόφην Σκοπίων Θεοδοσίου, προσωρινοῦ τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως ἐν τῇ μονῇ ἀντιπροσώπου, ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1895, καθ' ἣν ἀπολύονται ὡς μέλη τῆς ἀδελφότητος τῆς μονῆς οἱ ἐπανελθόντες εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν μοναχοί.

Μαρτυρικὸν

Δίδεται τὸ παρὸν τῷ ἱερομονάχῳ Γρηγορίῳ, χειροτονηθέντι ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ Βιτσκόβου τῆς Παναγίας, τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἐπιθυμίᾳ καὶ ἐπιμονῇ

εἰς πιστοποιήσιν ὅτι ἡ Α. ὁσιολογίῃ ἀπὸ σήμερον ἀπολύεται παντὸς Μοναστηριακοῦ καθήκοντος ὡς μέλους τῆς Ἀδελφότητος τῆς Μονῆς, παραχωρεῖται δὲ αὐτῇ νὰ ᾔη ἐλεύθερος νὰ ζῇ ὅσον ἐπιθυμεῖ, ἀφαιρουμένου ἀπ' αὐτοῦ παντὸς δικαιώματος εἰς τὸ μέλλον ἐν τῇ ἐν λόγῳ Μονῇ τοῦ Βατοκόβου ἢ ἐν τοῖς ἐξαρτήμασιν αὐτῆς.

Μονὴ Βατοκόβου 24 Ἰουνίου 1895

ὁ πρῶην Σκοπίων Θεοδόσιος,
ἡγούμενος ἀρχιμανδρίτης Ἀκάκιος,
δικαῖος Ἀνθίμος,

Σημ. Ἰσα ἐδόθησαν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τρεῖς Ἀδελφούς.

XXXVIII

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1895
πρὸς τὰ πατριαρχεῖα περὶ τοῦ ἡγουμένου τῆς
μονῆς Μακαρίου αἰτουμένου ἀποζημίωσιν.

«Παναγιωτάτῳ, Θεοτάτῳ καὶ αἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ κυρίῳ μοι κυ-
ρίῳ Κωνσταντίνῳ τῷ κατὰ τὸ πνεῦμά μοι πατρὶ καὶ δεπότη.

Προσκυνητῶς

Παναγιωτάτε Δέσποτα,

Διατρίβων εἰσέτι τὸν παρελθόντα Αὔγουστον ἐ. ἔ. εἰς Κωνσταντινού-
πολιν ἔλαβον τὴν ἀπὸ 17 τοῦ ἰδίου ἐπιστολὴν τῆς ὑμετέρας Θειοτάτης
Παναγιότητος λέγουσαν ὅτι ὁ τέως ἡγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ Βατοκόβου
ἀρχ. Μακάριος δις ὑπέβαλε τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ ἀναφορὰν ζητῶν ἀποζη-
μιώσεις διὰ ζημίας καὶ δαπάνας διαφόρους κατὰ τὴν ἡγουμενείαν του
καὶ ὅτι συνοδικῶς ἐκρίθη ὅπως «πρὸς ἀσφαλεστέραν καὶ δικαιότεραν ὀρι-
στικὴν ἀπόφασιν ἐκζητηθῇ καὶ ἡ γνώμη μου ὡς ἐπόπτου τῆς Μονῆς καὶ
ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἅμα γνώστου τῶν συμβάντων» «περιέκλειε δ' ἐν πρωτο-
τύπῳ ἡ ἐπιστολὴ τὴν ἀναφορὰν τοῦ ἡγουμένου καὶ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐν
τοῖς Πατριαρχείοις ἐξελεγκτικῆς τῶν Λογαριασμῶν αὐτοῦ Ἐπιτροπῆς,
ἣτις, εὖφημον ποιουμένη λόγον περὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ ἐν λόγῳ ἡγου-
μένου, εὗρισκεν ὅτι «οὗτος εἰργάσθη ὑπὲρ τῶν ἐν γένει συμφερόντων τῆς
Μονῆς μετὰ ἱκανοῦ ζήλου, ἀρκετὰ τῶν χρηρῶν αὐτῆς ἐξοφλήσας καὶ πολ-
λὰς κατασχέσεις τῶν κτημάτων ἐπ' ὀφελείᾳ αὐτῆς ἐξουδετερώσας» Ἐπι-
σταμένως μελετήσας ἀμφότερα τὰ ἔγγραφα ταῦτα δὲν ἐγνώριζον τί νὰ

θαυμάσω πλειότερον τὴν τόλμην τοῦ ἀναφερομένου ἢ τὴν ἀφέλειαν καὶ ἐπιπολαιότητα τῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις, πάντως ἐκ θεοπνευστίας ἐξήνεγκε τὴν ἢν ἐξήνεγκε γνώμην, ἀντιστρατευομένην ἀντικρὺς πρὸς τὰ πράγματα αὐτὰ καὶ τὰς περὶ τοῦ Μακαρίου ἀσφαλεῖς πληροφορίας τῆς Μητροπόλεως καὶ τῆς περὶ αὐτὴν ἐφοροδημογεροντίας· διότι πᾶν ἐκ τῆς Μητροπόλεως ἐξαγόμενον ἐπίσημον ἔγγραφον συντάσσεται τῇ συνεργασίᾳ αὐτῆς καὶ τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῆς ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Ἐξάρχου αὐτοῦ ἀρχ. Κυρίλλου, τότε ἀρχιγραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου, συσταθείσης Ἐπιτροπῆς, ἣς τὰ Μέλη, ἄνθρωποι σοβαροὶ καὶ ἀδέκαστοι καὶ τὰ ἐνταῦθα πρόσωπά τε καὶ πράγματα, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, ἄριστα γινώσκοντες εἰσὶν ἀνώτεροι πάσης ἐπὶ μεροληψίας ὑποψίας, καθόσον ὁ πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν σεβασμὸς αὐτῶν καὶ ἡ πρὸς τὸ ἔθνος ἀφοσίωσις ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐδοκιμάσθησαν καὶ ἐκαστὸς δοκιμάζονται εἰς τὸ χωνευτήριον τῶν ἀλλεπαλλήλων κινδύνων καὶ καταδιωγμῶν. Δυσὶν θᾶτερον, Π.Δ., ἡ ἐν τοῖς Π. ἐξελεγκτικῇ Ἐπιτροπῇ ἢ δὲν ἔλαβε τὸν κόπον ν' ἀναδιφήσῃ πρὸς ἐξακριβώσιν τῆς ἀληθείας τὰ ἐν τῷ πατριαρχικῷ Πρωτοκόλλῳ σχετικὰ ἔγγραφα, ἅτινα ἀποτελοῦσι βιβλίον ὁλόκληρον, ἢ τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἐξηφανίσθησαν ἐπὶ σκοπῷ· ἐπειδὴ ὅμως τὸ δεύτερον δὲν τολμῶ καὶ νὰ ὑποθέσω, παραπέμπω τὴν ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴν εἰς αὐτὰ, πρὸς μεῖζονα δὲ αὐτῆς εὐκολίαν ἀποστέλλω ἐκ τῶν πολλῶν, ὧν τὰ πρωτότυπα εὐρίσκονται ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ἐν ἀντιγράφῳ τὴν ἐκθεσιν τῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἐξάρχου ἐνταῦθα Ἐπιτροπῆς, δύο ἐπιστολάς μου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13 Φεβρουαρίου καὶ 7 Ἰουνίου 1895, ἐν πρωτοτύπῳ δὲ τὸ πρακτικὸν τῆς τελευταίας τῆς Ἐπιτροπῆς συνεδριάσεως, ἐκθεσιν τοῦ ἐν Στενιμάτῳ ἐπιτρόπου μου οἰκ. π. Λεωνίδα, κληρικοῦ ἀμέμπτου διαγωγῆς καὶ χαρακτήρος ἀνεξαρτήτου καὶ ἀμερολήπτου, καὶ ἐρωτηθῇτω αὐτὸς οὗτος ὁ Μακάριος, καὶ δύο σημειώματα τοῦ Ι. Γκάνιογλου, ὧν τὴν ἀλήθειαν πάντως ἐγγνώμεθα καὶ τοῦ Π. Ἐμμανουήλ. Ἡ ἐν τοῖς Π. Ἐπιτροπῇ, ἥτις ἀνεκάλυψεν ὅτι ὁ Μ. ἔχει λαμβάνειν, δὲν λέγει τί καὶ ἔχει οὗτος νὰ δίδῃ, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὥς π.χ. ὑπαλλήλων κτλ. εἰς ἐμὲ αὐτὸν ὀφείλει πολλά. Ἐρωτηθῇτω ὁ Μακάριος ἂν ἦν ἢ ὄχι ἀληθὲς ὅτι ἀναχωρῶν τὸ πρῶτον διὰ Κωνσταντινούπολιν ἔλαβε παρ' ἐμοῦ δάνειον ἐκ λιρῶν τουρκίας 30, ἀπὸ δὲ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς 150 λίρας διὰ τῆς ἐγγυήσεως ἐμοῦ τε καὶ τοῦ Ἀντωνιάδου. Τὰ χρήματα ταῦτα οὐχὶ αὐτὸς ἀλλ' ἐγὼ τε καὶ ὁ Ἀντωνιάδης ἐπληρώσαμεν μέχρ' ὁβολοῦ, κατεδικάσθημεν δὲ παρὰ τῶν Δικαστηρίων πρὸς ἡμῶν ἀνηνέχθημεν καὶ εἰς ἔξοδα δικαστικά διὰ μὲν τὸ πρῶτον ὁμολόγον 100 φράγκα, διὰ δὲ τὸ δεύτερον 37 1/2 λίρας Τουρκίας, ἅτινα καὶ ἐπληρώσαμεν· ἐπειδὴ δὲ ἡ ὑπόθεσις εὐρίσκεται ἤδη εἰς τὸ Ἀκυρωτικὸν καὶ ἐκ τῶν προτέρων γνωρίζο-

μεν τὴν ἡμετέραν καὶ παρ' αὐτοῦ καταδίκτην, Κύριος οἶδε τί θὰ πληρώσωμεν ἔτι. Ἐπίσης ἐπλήρωσα εἰς τὸ Δικαστήριον ἐναχθεῖς παρὰ τοῦ νῦν Βουλγάρου τῆς Μονῆς ἡγουμένου, ἐτέρας 15 1/2 λίρας, ἃς ὁ Χ. Νικολάου, πατριαρχικὸς τῆς Μονῆς Ἐπίτροπος, ἔδωκεν εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἡγουμένου καὶ ἀντιπροσωπεύοντα αὐτὸν κατὰ τὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν μετάβασίν του δι' ἔξοδα τῆς Μονῆς καθημερινά.

Τί νὰ εἶπω δὲ διὰ τὰ ὅσα ὑπέστην ἔξοδα διὰ τοὺς δι' αὐτὸν ἀποσταλέντας δύο Π. Ἐξάρχους, τοῦ νῦν ἀγ. Ἐφέσου καὶ τοῦ νῦν ἀγίου Μυτιλήνης, ὧν ὁ μὲν πρῶτος μετὰ τῶν ἀνθρώπων του ἐπὶ τρεῖς, ὁ δὲ δεύτερος ἐπὶ πέντε ὅλας ἐβδομάδας ἐφιλοξενήθησαν εἰς τὴν Μητρόπολιν μου χωρὶς ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ νὰ φέρῃ ὁ καθεὶς οὔτε μίαν κἄν φιάλην οἴνου ἢ ἄλλο τι, ἐνῷ ὥφειλεν αὐτὸς νὰ ὑποστῇ ὅλας αὐτὰς τὰς δαπάνας. Ἐκτὸς τούτου ἐπὶ διετίαν, καθ' ἣν σχεδὸν ἦτο ἡγούμενος, δὲν ἐξεπλήρωσε τὰς πρὸς τὴν Μητρόπολιν ὑποχρεώσεις τῆς Μονῆς. Ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ἡ Μονὴ τοῦ Βατοκόβου ἐπρομήθευε τὰ καυσόξυλα τῆς Μητροπόλεως, ἣτις θέλει τὸ ἔτος τουλάχιστον 70 μέτρα, τὰ ὅσπρια, καὶ τὸν οἶνον, ὡς καὶ 31 λίρας Τουρκίας τοῖς μετρητοῖς, ἐρωτηθῆτω καὶ περὶ τούτου ὁ κύρ Μακάριος, ὅστις, ἂν δὲν θέλῃ καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην νὰ ψευσθῇ, θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι μόνον 30 λίρας Τουρκίας ἔδωκε, τέσσαρα μέτρα ξύλων καὶ ἐν κοίλῳ καυοῦσαν καὶ τίποτε ἄλλο καὶ ἡναγκαζόμην ν' ἀγοράζω τὰ ξύλα ἀπὸ τὴν ἀγορὰν πρὸς δέκα καὶ πολλάκις ἑνδεκα φράγκα τὸ μέτρον ὥς καὶ ἄλλα εἶδη τὰ διὰ τὴν Μητρόπολιν ὠρισμένα παρὰ τῆς Μονῆς. Ὅλη λοιπὸν ἡ διαγωγὴ τοῦ ἡγουμένου Μακαρίου ἔφερε τοὺς μὲν ἡμετέρους εἰς ἀπόγνωσιν, εἰς δὲ τὸν τότε τρομερὸν δικτάτορα τῆς Βουλγαρίας Σταμπούλωφ ἀφορμὴν νὰ βάλῃ εἰς ἐνέργειαν τὴν ἣν εἰς ἐμέ τε καὶ τὸν πατριαρχικὸν Ἐξάρχον ἄγιον τότε Χαλκηδόνο κ. Ἰωακείμ ἐξηνεγκεν ἀπειλὴν, ὡς ἀναφέρω εἰς τὴν ἀπὸ 7 Ἰουνίου 1895 ἐπιστολήν μου ὅτι, ἐὰν τὸ Πατριαρχεῖον δὲν λάβῃ πρόνοιαν καὶ περιστείλῃ τὰς καταχρήσεις καὶ ἀσχημίας τῶν διευθυνόντων τὸ πλοῦσιον καὶ ἱστορικὸν Μοναστήριον τοῦ Βατοκόβου, θὰ τὸ λάβῃ αὐτὸς καὶ τὸ παρὰ δώσῃ εἰς τὴν Ἐξουσίαν, ὅπερ καὶ ἐπραξεν.

Καὶ ταῦτα μὲν εἰς ἀπάντησιν διατελῶ δὲ κτλ.

(Ἐν Φιλιππουπόλει Σεπτέμβριος)

† ὁ Φιλιππουπέλεως Φώτιος

XXXIX

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1895
πρὸς τὰ πατριαρχεῖα αἰτουμένου τὴν ἀποστο-

λὴν τῶν γραμματίων τοῦ ἐκ 4000 εἰκοσαφράγκων εἰκονικοῦ δανείου, ὅπερ συνῆψεν ὁ ἄλλοτε διαχειριστὴς τῆς μονῆς δικαῖος Ἀνθιμος μετὰ τοῦ Ἀντώνωφ, Κοβάτσεφ καὶ λοιπῆς αὐτῶν σπείρας, ὅπως παραδώσῃ αὐτὰ εἰς τὸν ἐπιλαβόμενον τῆς ὑποθέσεως εἰσαγγελέα Φιλιππουπόλεως διαταγῇ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀριθ. 304

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Πρὸ δύο ἡμερῶν ἔλαβον ἐκ μέρους τοῦ Ἀνακριτοῦ Φιλιππουπόλεως κ. Ι. Ποπώφ ἔγγραφον, οὗτινος ἐπισυνάπτω ὧδε πιστὴν μετάφρασιν, δι' οὗ μὲ παρακαλεῖ ὅπως ἐνεργήσω ἀρμοδίως καὶ ἀποσταλῶσιν αὐτῷ τὰ γραμμάτια τῶν 4000 εἰκοσαφράγκων εἰκονικοῦ δανείου, ὅπερ συνῆψεν ὁ τότε διαχειριστὴς τῆς Μονῆς Βατσκόβου δικαῖος Ἀνθιμος μετὰ τῶν Ἀντώνωφ, Κοβάτσεφ καὶ λοιπῆς αὐτῶν σπείρας. Ἀμέως προσεκάλεσα εἰς τὴν Μητρόπολιν μου τὰ τὴν Πατριαρχικὴν Ἐπαρχίαν ἀποτελοῦντα μέλη τῆς ἐν λόγῳ Μονῆς, ἅτινα ἐκ συμφωνοῦ μετ' ἐμοῦ παρακαλοῦσι τὴν Υ.Θ.Π., ὅπως ἀποστείλῃ ἡμῖν τὰ ζητούμενα γραμμάτια. Ἄν καὶ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπάρχουσι περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης καὶ αἱ τοῦ Ἐξάρχου καὶ αἱ ἡμέτεραι Ἐκθέσεις, οὐδὲν ἡττὸν καὶ πρὸς εὐκολίαν τῆς Υ.Θ.Π. καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐκθέτω αὐτὴς ἐν συντομίᾳ τὴν ὑπόθεσιν ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως: «Ὅταν πρὸ τριετίας ὁ τότε τὴν Μ. Βατσκόβου διευθύνων δικαῖος Ἀνθιμος μετὰ τινων τῶν τότε ἰσχυόντων Βουλγάρων Ἀντώνωφ, Κοβάτσεφ καὶ Σας συνῆψεν εἰδικὰ δάνεια 4.000 εἰκοσαφράγκων, ἡ Μ. Ἐκκλησία κατ' αἴτησιν ἡμῶν ἀπέστειλεν ἐνταῖθα Ἐξάρχον τὸν τότε μὲν ἐπόπτην τῶν σχολείων Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δ' ἀρχιεπίσκοπον Κεφαλληνίας Γεράσιμον Δωρίζαν, ὅστις διὰ δαπάνης τριακοσίων εἰκοσαφράγκων κατώρθωσε νὰ λάβῃ ὀπίσω τὰ σχετικὰ ταῦτα γραμμάτια καὶ παραδώσῃ αὐτὰ εἰς τὰ πατριαρχεῖα. Ἡ τότε Βουλγαρικὴ Κυβέρνησις, ἂν καὶ οἱ δράσται τῆς κακοήθους ἐκείνης πράξεως ἦσαν ἐκ τοῦ Κόμματός της, πιεζομένη ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης, προέβη εἰς δῆθεν ἀνακρίσεις, αἵτινες, ὡς εἶδος, εἰς οὐδὲν ἀποτέλεσμα κατέληξαν, ἡ δὲ διαδεχθεῖσα ἐκείνην σημερινὴ Κυβέρνησις συνεχίζουσα τὴν ἀνάκρισιν καὶ τὴν ἐξακριβώσιν, προσφυλάκισε τοὺς ἐνόχους, προτιθεμένη νὰ παραπέμψῃ αὐτοὺς εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον. Ἐπειδὴ δὲ οἱ κακοῦργοι οὗτοι, οἱ ὑπαίτιοι τοσούτων ἡμῖν ἐνταῦθα καταστροφῶν, ὑποθέτοντες ὅτι τὰ ἐν λόγῳ γραμμάτια ἀπωλέσθησαν, ἀρνοῦνται διαρρήδην ὅτι ποτὲ ἐγένοντο τοιαῦτα καὶ κηρύττουσιν ἑαυτοὺς ἀθώους, καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀθώωσεως αὐτῶν κινδυνεύουσι πλεῖσθ' ὅσα ἡμέτερα κοινοτικά κτήματα, καθόσον οἱ ἄθλιοι οὗτοι διαφιλονικοῦσιν ὅτ' ἐμὲν τὰ οἰκόπεδα τῶν ἐν Στενιμάχῳ ἡμετέρων

σχολείων, ὅτε δὲ παρεκκλήσια, εἰς ἃ ἐκκλησιάζονται ἀπ' αἰώνων οἱ ἡμέτεροι, διὰ ταῦτα εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη ὥπως εὐκολύνωμεν τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, καὶ οἱ μὲν κακοῦργοι τιμωρηθῶσιν, ἡμεῖς δὲ εὐρωμεν ἀνακούφισιν τινα ἐκ τῶν συνεχῶν αὐτῶν διωγμῶν. Ὅθεν, παρακαλοῦμεν ὥπως ὅσον τάχος ἀποσταλῶσιν ἡμῖν τὰ ζητούμενα διὰ τὰ περαιτέρω διατελῶ δὲ κτλ.

Τῇ 17 Νοεμβρίου 1895

† Ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος

Τὸ ἔγγραφον τοῦ ἀνακριτοῦ Ι. Ποπῶφ.

Τμῆμα Ι. Ἀρθ. 3237

Ἐν Στενιμάχῳ 14 Νοεμβρίου 1895

Πρὸς τὴν Α. Πανερότητα τὸν Ἑλληνα Μητροπολίτην Φιλιππουπόλεως.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω τὴν Υ. Π. νὰ πράξῃ τὰ δέοντα καὶ μοὶ πέμψῃ ὅσον τάχος τὰ πρωτότυπα τῶν τριῶν Γραμματίων τῶν ἐκδοθέντων κατὰ τὸ 1892 ὑπὸ τοῦ τότε διεσπύοντος τὴν περιουσίαν τῆς Μονῆς Βιτσκόβου δακόντος Ἀνθίμου δικαίου ἐκ 4000 ναπολεονίων, ὧν ἔχω ἀνάγκην ἐν τῇ ἀνακρίσει τῆς ἐπαθέσεως.

Ἀνακριτῆς Ἰωάννης Ποπῶφ.

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου 1895
πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα ἀπαντῶντος αὐτοῖς εἰς τὰς δι' ἐπιστολῆς αἰτηθείσας πληροφορίας πῶς καὶ διατί διὰ τῆς ἀθώωσης τῶν παρασχόντων εἰκονικὸν δάνειον εἰς τὴν μονὴν ἰσχυρῶν ἀντιπολιτευομένων προσώπων διακινδυνεύουσι πλεῖσθ' ὅσα ἡμέτερα κοινοτικὰ κτήματα.

Ἀρθ. 317

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀπὸ α'. ἱσταμένον ἐπιστολὴν, δι' ἧς ἡ Υ. Θ. Π. ζητεῖ τὸ «πῶς καὶ διατί ἐκ τῆς ἀθώωσης τῶν προσώπων περὶ ὧν γράφω ἐν τῷ ἀπὸ 17 παρελθόντος Νοεμβρίου ἐ. ἔ. γραμματί μου, κινδυνεύουσι πλεῖστα ὅσα κοινοτικὰ ἐνταῦθα κτήματα», γνωρίζω Αὐτῇ εὐσεβάστως ὅτι τὰ πρόσωπα ταῦτα, πανίσχυρα ὄντα ἐπὶ Στομπούλωφ, καθόσον τὸ μὲν ἐν ἡτο πρόεδρος τῆς Σοβράνιε, τὸ δ' ἕτερον ἀπολυταρχικώτατος δήμαρχος Στενιμάχου, ἐγένοντο οἱ πρωταῖτιοι τῆς ἀρπαγῆς τριῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῆς ἱερᾶς Πατριαρχικῆς Μονῆς τοῦ Βιτσκόβου, διεξεδίκουν δὲ καὶ τὰ οἰκό-

πεδα, ἐφ' ὧν κεῖνται τὸ Κεντρικὸν Παρθεναγωγεῖον καὶ ἡ Κεντρικὴ τῶν Ἀρρένων Σχολὴ Στενιμάχου, ἐν παρ' αὐτῇ παρεκκλήσιον ὡς ἀνήκοντα εἰς τὴν ἀρπαγείσαν Μονήν, καὶ τὸ πάντων χεῖριστον αὐτὸν τοῦτον τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς ἐν Φιλίππου πόλει Μητροπόλεώς μου, ὡς δῆθεν κτισθέντα παρὰ τῶν Βουλγάρων, ὡς περὶ τούτου ἔγραψα ἐγκαίρως εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, καὶ θὰ ἐξετέλουν ὅλους τούτους τοὺς καταχθονίους αὐτῶν σκοπούς, ἐὰν μὴ ἐπήρχετο ἡ πτώσις τῆς πρῶτης Κυβερνήσεως. Ἐν τούτοις οἱ μισέλληνες οὗτοι καὶ ἄσπονδοι ἐχθροὶ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καταδοκοῦσι τὴν στιγμήν τῆς ἐκτελέσεως τῶν σκοπῶν των, καὶ κηρύττουσι τοῦτο ἀναφανδόν. Εὐτυχῶς, πλὴν ἡμῶν, ἀντιπολιτεύονται καὶ τὴν ἐνεστῶσαν Κυβέρνησιν, ἥτις, θέλουσα νὰ ταπεινώσῃ τὴν ἐπηρμένην αὐτῶν ὄφρυν, ἐνήγαγεν αὐτοὺς ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων διὰ τὰ ἐκ 4000 εἰκροσφράγκων εἰκονικὰ γραμμάτια τοῦ δανείου τούτου. Ἐπειδὴ δὲ οἱ λησται οὗτοι, νομίζοντες ὅτι τὰ ἐν λόγῳ γραμμάτια ἐξηφανίσθησαν, ἀρνοῦνται πάσῃ δυνάμει τὴν ὑπαρξίν τοιούτου δανείου, ἡ εἰσαγγελία διὰ τοῦ γνωστοῦ τῇ Υ. Θ. Π. ἐγγράφου αὐτῆς ζητεῖ ἐπιμόνως τὴν προσαγωγήν τῶν περὶ ὧν πρόκειται Γραμματίων, ὅπως δι' αὐτῶν ἀποδείξῃ τὴν ἐνοχὴν καὶ προβῇ εἰς τὴν δέουσαν καταδίκην. Διὰ ταῦτα παρακαλοῦμεν θερμῶς τὴν Υ. Θ. Π. ὅπως ὅσον τάχος ἀποστείλῃ ἡμῖν τὰ ἐν λόγῳ γραμμάτια διὰ τὰ περαιτέρω.

Τῇ 9 Δεκεμβρίου 1895

Ἐ Φιλίππου πόλεως Φωτίου

XLI

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 14 Δεκεμβρίου 1895
πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα αἰτουμένου αὐτοῖς τὰ
εἰκονικὰ γραμμάτια τῆς μονῆς κατ' αἵτησιν
τοῦ ἀντεισαγγελέως Φιλίππου πόλεως.

Ἀρθ.

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἐπισυνάπτων ὧδε καὶ δεύτερον ἔγγραφον τῆς Εἰσαγγελίας παρακαλῶ θερμῶς, καὶ αὐτοῖς, ὅπως μοι ἀποσταλῶσι τὰ ζητούμενα παρ' αὐτῆς Γραμμάτια. Μὴ ἀφῶμεν Π. Δ. τὴν εὐνοϊκὴν ταύτην δι' ἡμᾶς περίστασιν τοῦ νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὰ ἐνταῦθα κοινοτικὰ καὶ ἐθνικὰ ἡμῶν συμφέροντα διὰ τῆς τιμωρίας τῶν αἰσχροῶν τούτων καὶ ἀσπόνδων ἐχθρῶν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, καθόσον, καταδικαζόμενοι μὲν οὗτοι ἐπὶ ἀτιμία καὶ αἰσχροκερδεῖα θ' ἀπολέσωσι τέλος τὴν ἰσχὺν αὐτῶν ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ δὲν θὰ δύνανται πλέον νὰ βλάψωσιν ἡμᾶς, ἀθωούμενοι δὲ θὰ ἐπανακτίσωνται πρὸς τῇ κινδυνεύουσῃ αὐτῶν ἱερόλῃψι καὶ τὴν προτέραν

αὐτῶν ἰσχύν, καὶ τότε Οὐαὶ ἡμῖν. "Οθεν ἀποδεχόμενος ταχεῖαν καὶ εὐνοϊκὴν ἀπάντησιν διατελῶ κτλ.

Τῇ 14 Δ)βρίου 1895

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος

Τὸ ἔγγραφον τοῦ ἀνακριτοῦ Ποπῶφ

Πρὸς τὴν Α. Π. τὸν "Ελληνα Μητροπολίτην

Δικαστηρίου

"Αρ. 3776 Φιλιππουπόλεως

Δβρ. 13.1895

Κατὰ τὰ ἄρθρα 233 καὶ 236 τοῦ "Οθωμανικοῦ Ποινικοῦ Νόμου εἰς τὸ Ι Τμῆμα ἐκινήθη ἀγωγή ἐναντίον τῶν προσώπων, ἅτινα διὰ καταχρήσεως καὶ αἰσχροκερδεῖας (par abus de confiance et escroquerie) ἠθέλησαν νὰ λάβωσι 4000 ναπολεόντια ἀπὸ τὴν Μ. Βατσκοβου, πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἐξεδόθησαν τέσσαρα εἰκονικὰ Γραμμάτια, εὐρισκόμενα εἰς τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχεῖα. Πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, ἀναγκαίως τῇ Δικαιοσύνῃ, δέον ὅπως τὰ Γραμμάτια ταῦτα παραδοθῶσιν εἰς τὴν δικογραφίαν. Πρὸς ἐπίτευξιν τούτου ἡ Εἰσαγγελία παρακαλεῖ, ὅπως ὑμεῖς μεσιτεύσητε πρὸς ταχέως τὴν παροχὴν αὐτῶν. "Ιδού, διατί, Πανιερώτατε, παρακαλεῖσθε, ὅπως ἐπιμένετε παρὰ τῷ Πατριαρχεῖφ μετὰ παρακλήσεως ὅπως ἀποσταλῶσι τὰ ἐν λόγῳ Γραμμάτια, ἐκδοθέντα παρὰ τοῦ Δ. "Ανθίμου διὰ λογαριασμόν τῆς Μ. Βατσκοβου, ἀνερχόμενα εἰς 80.000 φράγκων. "Η παράδοσις, ὑπὸ τὸν ὅρον ἐπιστροφῆς μετὰ τὴν χρῆσιν αὐτῶν δύναται νὰ γείνη δι' ὑμῶν ἢ δι' οἰουδήποτε ἐν Κωνσταντινουπόλει πρακτορείου. "Εν πάσῃ περιπτώσει ἡ Εἰσαγγελία ἀπεκδέχεται εὐνοϊκὴν ἀπάντησιν.

"Αντισταγγελεὺς Σ. Καζαντζήφ

Δυστυχῶς, δὲν ἐνεκρίθη παρὰ τῶν πατριαρχείων ν' ἀποσταλῶσι τὰ αἰτηθέντα, κατ' ἀκολουθίαν οἱ ἔνοχοι ἠθωώθησαν καὶ Κύριος οἶδε, τί ἐπιφυλάττουσιν οὗτοι εἰς τὸ μέλλον διὰ τοὺς ἡμετέρους ἐν Βουλγαρίᾳ.

† ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος

XLII

"Η διαδεξαμένη τὴν δικτατορίαν τοῦ Σταμπούλωφ συνταγματικὴ κυβέρνησις παρὰ πάσας τὰς ὑποσχέσεις καὶ διαβεβαιώσεις τῶν φιλελευθέρων Κ. Στοίλωφ πρωθυπουργοῦ καὶ Νάτσεβιτς ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πρὸς τὸν μητροπολίτην κ. Φώτιον, ὅτι θὰ σεβασθῇ τὰ δικαιώματα τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου, δὲν ἐπανήγαγε τὴν πνευματι-

κὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἱερὰν μονήν. Δημαγωγούσα καὶ αὕτη ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ὡς φαίνεται, τὴν σύστασιν τοῦ μεροληπτήσαντος θεολόγου καὶ καθηγητοῦ ἐν τῇ ἀνωτάτῃ φιλολογικῇ σχολῇ (Πανεπιστημίῳ) Σοφίας Μ. Δ. Βαλαβάνωφ, ὃν ὥρισεν ὡς ἐπίτροπόν της ἐν τῇ συσταθείσῃ ἐκ συμφώνου πρὸς τὸ πατριαρχεῖον διμελεῖ ἐπιτροπεία, (ἧς τὸ ἕτερον μέλος ἦτο ὁ Ἑλλήν ἐπίτροπος τοῦ πατριαρχείου δικηγόρος Ἀχιλλεὺς Μαυρίδης), πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς μονῆς. Ὁ Βούλγαρος ἐπίτροπος τελευτῶν ἐν τῇ πρὸς τὸν ὑποϊργὸν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1894 μακροσκελεῖ ἐκθέσει του ἔγραφεν αὐτολεξεῖ τάδε:

«Ἡ μονὴ τοῦ Βατοκόβου ἀπῆλaven ἀνεξαρτησίας κεκτημένη ἴδια δικαιώματα ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της ἤδη πρὸ ὀκτὼ αἰώνων. Ταῦτα τὰ δικαιώματα κατεπατήθησαν πολλαῶς ἐπ' ἐσχάτων, πρὸ πάντων ὅμως διὰ τῆς ἀποστολῆς ἡγουμένου ἀπ' εὐθείας ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, εἰλημμένου προσέτι οὐχὶ ἐκ τῆς ἀδελφότητος τῆς μονῆς. Κοίνων ἀμερολήπτως φρονῶ ὅτι πᾶς τις θὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ μονὴ τοῦ Βατοκόβου δικαιούται ν' ἀμύνηται ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων της μεριμνῶσα περὶ τῆς συντηρήσεώς της.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀπόσχισιν τῆς μοναστηριακῆς ἀδελφότητος ἀπὸ τῆς δικαιοδοσίας τοῦ πατριαρχείου καὶ ἀναγνωρίσεως ὑπ' αὐτῆς τῆς δικαιοδοσίας τῆς Βουλγαρικῆς ἐξαρχίας, τοῦτο εἶναι ζήτημα καθαρῶς πνευματικοῦ χαρακτῆρος καὶ ἀρμοδία εἶναι ἡ πνευματικὴ ἀρχὴ νὰ ἐξενέγκῃ ἐπ' αὐτοῦ ὀριστικὴν γνώμην.

Ὡσαύτως πνευματικοῦ χαρακτῆρος εἶναι καὶ ἡ καθαίρεσις τοῦ νεωστί ἐκλεγέντος ἡγουμένου ἀρχιμανδρίτου Ἀκακίου. Καὶ περὶ αὐτοῦ μόνον ἡ πνευματικὴ ἀρχὴ δικαιούται τὰ ἐξενέγκῃ γνώμην. Περιωρίσθην μόνον νὰ εἶπω ἀνωτέρω ὅποια τις προσωπικότης εἶναι ὁ ρηθεὶς ἀρχιμανδρίτης» ¹⁾.

Οὕτω ἡ κυβέρνησις ὡς διοικητικὴ τοῦ τόπου ἀρχὴ ἐνέκρινε τὴν ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος ἐκλογὴν ἀπὸ 19 Ἀπριλίου ὡς ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀκακίου καὶ τὴν ἐπανεκλογὴν αὐτοῦ μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καθαιρέσιν του ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀδελφότητος ἀπὸ 5 Μαΐου, ἅτε ἀπολεσθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς πρώτης ἐκλογῆς, ἐπὶ τῷ νομικῷ διῴσχυρισμῷ ὅτι ἡ μονὴ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της (1084) ἦτο ἀνεξάρτητος τῆς δικαιοδοσίας τοῦ πατριαρχείου καὶ αὐτοδιοικουμένη συμφώνως τῷ τυπικῷ τῷ ὑπὸ τοῦ ἰδρυτοῦ της συντεταγμένῳ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ τὸν ἡγούμενόν της καὶ νὰ διαχειρίζεται τὰ τε κινήτὰ καὶ ἀκίνητα κτήματά της ἄνευ δικαιώματος ξένης ἐπεμβάσεως εἴτε κοσμικῆς

1) Ἰδε, Μ. Β α λ α β ά ν ω φ, ἐκθέσις 1ῆς μονῆς τῆς Πετριτσονιτίσσης, «Θρηκικά», τόμ. IX, ἔτ. 1928, σελ. 165, 17'.

εἴτε πνευματικῆς, πατριαρχικῆς ἢ μητροπολιτικῆς, καὶ περιφραυροῦσα τὰ ἀπ' αἰώνων δικαιώματα τῆς μονῆς τῇ αἰτήσῃ τῆς ἀδελφότητος αὐτῆς ἔθηκε τέρμα εἰς τὴν καταπάτησιν αὐτῶν καὶ τὰς συμβαινούσας ἐκ τούτου ἀταξίας καὶ καταχρήσεις. Ἡ δὲ τοῦ τόπου πνευματικὴ ἀρχή, ἡ ἐξαρχία, ἀπεδέξατο εἰς τοὺς κόλπους τῆς τὸν τε καθαιρεθέντα ἀρχιμανδρίτην Ἀκάκιον ὡς ἡγούμενον καὶ τὴν ἀδελφότητα τῆς μονῆς, ἣτις (πιεζομένη ὡς γνωστὸν ὑπὸ τῶν τοπικῶν διοικητικῶν ἀρχῶν) ἀπαρνηθεῖσα τὸ πατριαρχεῖον καὶ ἀναγνώρισασα τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἐξαρχίας δι' ἰδιαιτέρου πρακτικοῦ ἀπὸ 2ης Μαΐου ἐξητήσατο παρ' αὐτῆς τε καὶ τῆς κυβερνήσεως τὴν ἀναγνώρισιν τῆς νέας τῶν πραγμάτων τῆς μονῆς καταστάσεως.

Καὶ οἱ μὲν ἀποτελοῦντες τὴν ἀδελφότητα τῆς μονῆς μοναχοὶ εἴτε ἐκόντες εἴτε πιεζόμενοι ἰδύναντο ἀναμφισβητήτως ἀπαρνούμενοι τὴν ἐπ' αὐτῶν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ πατριαρχείου ν' ἀναγνώρισωσι τὴν ἐξαρχίαν ἢ καὶ ἄλλην πνευματικὴν ἀρχήν, ἡ δ' ἐξαρχία ἐδικαιοῦτο νὰ προσλάβῃ αὐτούς, ὥσπερ καὶ τὸν καθαιρεθέντα ἀπὸ τοῦ ἱερατικοῦ ἀξιώματος Ἀκάκιον, εἰς τοὺς κόλπους τῆς καὶ ἀποσύρουσα ἀπὸ τῆς μονῆς, ἣτις δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς, νὰ τοποθετηθῇ εἰς ἄλλας μονὰς ἀνηκούσας αὐτῇ οὐδαμῶς ὅμως ἐδικαιοῦτο νὰ ἐπιβάλλῃ χεῖρα εἰς τὴν μονήν, ἣτις ἀνέκαθεν οὐσα Ἑλληνικὴ ἐπαφείθη εἰς τὸ πατριαρχεῖον καὶ διὰ τοῦ σουλτανικοῦ φιρμανίου (1870), δι' οὗ μετὰ τὴν ἀπόσχισιν ἀπὸ τοῦ πατριαρχείου καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Βουλγαρικῆς ἐκκλησίας καθωρίζοντο ὁριστικῶς τὰ θερησκευτικὰ καθιδρύματα, ἀπερ περιήρχοντο ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἐξαρχίας.

Ὁ δὲ διῤυσχυρισμὸς τῆς κυβερνήσεως ὅτι ἡ μονὴ ἀνέκαθεν ἦτο ἀνεξάρτητος τῆς δικαιοδοσίας τοῦ πατριαρχείου καὶ αὐτοδιοίκητος, ἦτο ἀπλοῦν σόφισμα, διότι τὸ τυπικὸν αὐτῆς ἀπὸ αἰώνων ἤδη, πιθανῶς ἀπὸ τῆς πτώσεως ὑπὸ τοὺς Τούρκους τοῦ Βυζαντίου, ἠτόνησεν ἔνεκα τῆς μεταβολῆς τοῦ πολιτικοῦ καθεστῶτος. Ἡ μονὴ διετελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς μητροπόλεως Φιλιππουπόλεως καὶ τῶν κοινοτήτων Φιλιππουπόλεως καὶ Στενιμάχου, ὁ δ' ἐκάστοτε ἡγούμενος αὐτῆς κατὰ τὴν «ἐπικρατήσανσαν ἔκπαιλαι ἀρχαίαν συνήθειαν» οὐ μόνον ἐξελέγετο ἐν τῇ μητροπόλει «κοινῇ ψήφῳ καὶ γνώμῃ τῶν τιμωτάτων προεστώτων Στενιμάχου καὶ Ἀμπελιάνου καὶ θελήσει καὶ γνώμῃ τῶν ἐν τῷ μοναστηρίῳ ὀσιωτάτων πατέρων» ἀλλ' ἔδιδεν εἰς αὐτὴν καὶ λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεώς του διὰ τὸν χρόνον τῆς ἡγοιμενείας του, ὡς μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ ἀκολουθοῦντος πρακτικοῦ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως ἀπὸ 26 Νοεμβρίου 1781.

«Ὁ Φιλιππουπόλεως Κύριλλος ἐπιβεβαίωι

Διὰ τοῦ παρόντος ἀποδεικτικοῦ καὶ ἐμμαρτύρου γράμματος γίνεται

δῆλον ὅτι κατὰ τὴν ἐπικρατήσασαν ἑκπαλαί συνήθειαν συναχθέντες εἰς ἕν μετὰ τῶν ἐντιμοτάτων κληρικῶν καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης μητροπόλεως καὶ τῶν τιμίων προεστώτων καὶ τζορματζήδων τῆς πολιτείας Στενιμάχου καὶ Ἀμπελιάνου ἐπεριλάβαμεν τὸν λογαριασμὸν τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας εἰς τὸ Μπάτσκοβον ἀπὸ τὸν ἡγούμενον κύρ Γρηγόριον διὰ εἴκοσι δύο μῆνας καὶ κοινῇ ψήφῳ καὶ γνώμῃ τῶν ρηθέντων τιμωτάτων κληρικῶν καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ τῶν τιμωτάτων προεστώτων Στενιμάχου καὶ Ἀμπελιάνου καὶ θελήσει καὶ γνώμῃ τῶν ἐν τῷ μοναστηρίῳ ὁσιωτάτων πατέρων ἐψηφίσθη καὶ ἀπεκατέστη διὰ ἡγούμενος τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου ὁ παπᾶ κύρ Μακάριος, ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ὥστε ἔχειν τὴν ἐπιστάσιν τοῦ ἱεροῦ τούτου μοναστηρίου καὶ εἶναι αὐτὸν τέλειον καὶ πληρεξούσιον νοικοκύριον τῶν τε κινητῶν καὶ ἀκινήτων πραγμάτων κτημάτων τε καὶ ἀφιερωμάτων τοῦ ἱεροῦ τούτου μοναστηρίου, ὡς ἄξιος καὶ πιστὸς οἰκονόμος καὶ δεδουκισμένος ἐν ἄλλοις τε καὶ μάλιστα ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ἐν ἣ μέχρι τοῦ νῦν προεστάθη, ὁ γὰρ εἰδὼς προεστάναι τοῦ ἰδίου οἴκου καὶ ἐτέροις οἶδε προϊστασθαι. Διορίσαντες τοὺν καὶ ἀποκαταστήσαντες διὰ ἡγούμενον τὸν ρηθέντα παπᾶ κύρ Μακάριον ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ μοναστηρίῳ ὑπέσχοντο πάντες οἱ ἐν αὐτῷ εὐρισκόμενοι πατέρες, γέροντες καὶ νέοι φυλάττειν καὶ ἀποδοῦναι αὐτῷ τὴν προσήκουσαν εὐλάβειαν καὶ ὑπακοήν, ὡς προεστώτι καὶ γέροντι καὶ μηδένα ἐξέρχεσθαι τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου (κατὰ τὴν ἑκπαλαί συνήθειαν) καὶ οὔτε εἰς Φιλιππούπολιν οὔτε εἰς χωρίον οὔτε εἰς τὸ μετόχιον καταβαίνειν ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης καὶ θελήσεως· ὅστις δὲ ἤθελεν ἐναντιωθῆναι αὐτῷ εἰς καμίαν προσεγγίνην ἢ εἰς ὁποιανδήποτε ἄλλην θέλησιν ἢ θελε φανῆναι ἀπειθήνῃ καὶ παρήκοος, θέλει παιδευθῆναι ἐσχάτως με ἐξωσιν ἀπὸ τοῦ μοναστηρίου διηνεκῶς. Εἰς ἐνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἐμπροσθεν τοῦ πανιερωτάτου καὶ σεβασμωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότη, κυρίῳ κυρίῳ Κυρίλλου, ἐπιβεβαιώσει τῆς αὐτοῦ πανιερότητος καὶ μαρτυρίᾳ τῶν ὑποκάτωθεν ἐντιμοτάτων κληρικῶν καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων καὶ τῶν προεστώτων τοῦ Στενιμάχου καὶ Ἀμπελιάνου καὶ ἐπεδόθη τῷ διαληφθέντι ἡγουμένῳ κύρ Μακαρίῳ. αψπα', Νοεμβρίου κς'.

Σκευοφύλαξ Δαμασκηνὸς ὑπόσχομαι, προηγούμενος Γρηγόριος ὑπόσχομαι, παπᾶ-Ἰωσήφ ὑπόσχομαι, παπᾶ-Καλλίνικος ὑπόσχομαι, παπᾶ-Ἀνανίας ὑπόσχομαι, Κάλλιστρος ὑπόσχομαι, Ἀγάπιος ἱερομόναχος ὑπόσχομαι, παπᾶ-Ἀνθίμος ὑπόσχομαι, Γερμανὸς μοναχὸς ὑπόσχομαι.

ὁ ρήτωρ Δημήτριος μάρτυς, ὁ σκευοφύλαξ Νικόλαος μάρτυς, ὁ

δστιάριος Μιχαλάκις μάρτυς, ὁ Μήτσος παπᾶ-Θεοδοσίου μάρτυς, ὁ δικαιοφύλαξ Δημήτριος μάρτυς, Μαργαρίτης μάρτυς, Δημήτριος τοῦ Μαργαρίτου μάρτυς, Χ' Δόξης μάρτυς, Κομνηνὸς τοῦ Χ' Στέργιου μάρτυς, Μανόλης τοῦ Χαζτῆ Γιακομῆ μάρτυς, Πρίμος τοῦ Παναγιώτου μάρτυς, Χ' Βέτσος μάρτυς, Νάσος μάρτυς, Θεοδόσιος Τόλου μάρτυς, Χ' Διαμαντῆς μάρτυς¹⁾).

Ἡ μονὴ λοιπὸν διετέλει ἀπ' αἰώνων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως καὶ τῶν Ἑλληνικῶν κοινοτήτων Φιλιππουπόλεως καὶ Στενιμάχου καὶ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὃν αἰετοτε ἐμνημόνευεν ἀπὸ ἀνεξαρχήτου γενομένη σταυροπηγιακὴ καὶ πατριαρχικὴ, ἅδηλον ἀκριβῶς πότε, πάντως ὅμως ἀρχομένου τοῦ 17ου αἰῶνος, διότι ἔκτοτε αὕτη καλεῖται οὕτω. Σιγιλλιῶδες πατριαρχικὸν γράμμα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1732, τοῦ Ἰνδικτ. ια' (τ. ἔ. 15 Φεβρ. 1628) συνιστᾷ αὐτὴν ὡς σταυροπηγιακὴν καὶ πατριαρχικὴν εἰς λαϊκοὺς καὶ κληρικοὺς ὀρίζον καὶ τὰς ὑπαγομένας εἰς αὐτὴν ἐκκλησίας καὶ παρεκκλήσια ἐν Στενιμάχῳ καὶ τοῖς περιχώροις. Ὡς ἴδιον κτῆμα τὸ Πατριαρχεῖον ἐπεμβὰν διασφίξει αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἐπαπειλήσαντος αὐτὴν κινδύνου καταστροφῆς. Αἰσθὲν ἄνευ τῆς πατριαρχικῆς ταύτης ἐπεμβάσεως οἱ Τοῦρκοι ἀναμφιβόλως ὥς ἀνεμένετο, θὰ κατέστρεφον τὴν μονὴν ἄρδην πρὸς ἀντεκδίκησιν διὰ τὴν ἀνταρσίαν τοῦ ἡγουμένου τῆς Χριστοφόρου, ὅστις μετὰ τοῦ ἐκ τῶν προκρίτων Στενιμάχου φίλου τοῦ Χατζῆ Πρίμου καὶ ἄλλων ὑψώσεν ἐπὶ τῆς Ροδόπης τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας κατὰ τῆς τυραννίας²⁾. Τοῦτο εἰκάζεται ἐκ δύο τοῦ προειρημένου πατριάρχου πρὸς τὸ ἡγουμενοσυμβούλιον καὶ τοὺς μοναχοὺς τῆς μονῆς ἐπιστολῶν, ὧν ἀντίγραφα ἀπὸ τοῦ 1749 κατὰκείται ὑπ' ἀρ. 338 ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει τοῦ παναγίου Τάφου μετόχιου. Ἐν αὐτοῖς ὁ πατριάρχης ἀπαντῶν μετὰ συμβουλῶν εἰς τὴν αἰτηθεῖσαν ὑπὸ τῶν μοναχῶν βοήθειαν ἔχει τὴν μονὴν ὑπὸ τὴν προνομιούχον προστασίαν του καὶ ὑποδεικνύει ὡς ἡγούμενον τὸν ἐκ τῶν ἀδελφῶν Ναθαναὴλ ἀντὶ τοῦ ἐξαφανισθέντος Χριστοφόρου³⁾. Ὡς πατριαρχικὴ δὲ μνημονεύεται ὡσαύτως καὶ ἐν πατριαρχικοῖς ἐγγράφοις

1) Κώδικος ἱερᾶς μητροπόλεως Φιλιππουπόλεως ἐτῶν 1781—1845, σελ. 9, παλαιᾶς ἀριθμήσεως α'.

2) Μυριόλου 'Αποστολίδου, ὁ Στενιμάχος, Ἀθήναι, 1829, σελ. 23, κ. ἐξ.

3) Louis Petit, Typicon de Grégoire Pacourianos pour le monastère de Pétritzos (Baskovo) en Bulgarie, Paris 1904, σελ. XXVII-XXIX, ἐνθα ἀναδημοσιεύονται ἀμφότεραι αἱ πατριαρχικαὶ ἐπιστολαί.

κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1699, Αὐγουστον τοῦ 1725, Ἰούλιον τοῦ 1742, τὸ 1750 καὶ Μάιον τοῦ 1790 ¹⁾).

Ἄμα τῇ γεννήσει τοῦ ζητήματος τῆς μονῆς, ὅπερ ἔληξεν, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν ἀπώλειαν ταύτης παραχωρηθείσης ὑπὸ τῆς βουλγ. κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐξαρχίαν, ὑπῆρξε γνώμη παρὰ πολλοῖς τῶν Φιλίππουπολιτῶν καὶ Στενιμαχιτῶν ὅτι ἡ εὐθύνη ἐβάρυνεν ἡμᾶς μᾶλλον ἔνεκα ἀκαταλογίστου ἀπρονοησίας καὶ ὀλιγωρίας περὶ τὴν διοίκησιν τῶν κοινῶν ἡμῶν πραγμάτων. Διότι, ἐὰν ἡσκέιτο ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἡ δέουσα ἐποπτεία ἐκαστοτε πρὸς πρόληψιν ἢ καὶ κατάπαυσιν τῆς τε κακῆς διαχειρίσεως τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας καὶ τῶν ἐν τῇ μονῇ ἀταξιῶν καὶ ἀτασθαλιῶν, εἰς ὃ πρὸ πολλοῦ χρόνου ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τῶν μητροπολιτῶν Ἰωακείμ καὶ Φωτίου αὐτὸς ὁ πανίσχυρος τότε δικτάτωρ Σταμπούλφ ²⁾, ἡ κυβέρνησις δὲν θὰ εὑρίσκεν ἀφορμὴν πρὸς ἐπέμβασιν. Ἀλλὰ καὶ πάλιν, ἐὰν τὸ πατριαρχεῖον ἀποφασίσαν ν' ἀποστείλῃ αὐτὸ ἡγούμενον πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶς κειμένων ἀπέστειλε κληρικόν τινα σεβάσιμιον, τίμιον καὶ δεδοκιμασμένον καὶ οὐχὶ τὸν ἐπιβόητον Κύπριον Μακάριον, ἄνδρα ἄνευ ἀγωγῆς καὶ λάτριν τοῦ χρήματος, πολλῶν δὲ χεῖρονα διοικητικῶς τῶν προκατόχων του ἢ ἐὰν ἀνεκάλει τὸν ἀνάστην τοῦτον τοῦ ἱεροῦ προορισμοῦ του Λευίτην ἐγκαίρως, ὡς ὑπεδείχθη αὐτῷ δι' ἐκθέσεων τῶν τε ὑπ' αὐτοῦ ἀποσταλέντων δύο σεβασμιῶν κληρικῶν ὡς ἐξάρχων καὶ τῆς ὑπὸ τῆς μητροπόλεως συσταθείσης ἐκ λαϊκῶν ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας καὶ ἐπέτρεπε τὴν ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος τῆς μονῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ μητροπολίτου ἐκλογὴν τοῦ καταλλήλου ἡγουμένου καθ' ἣν ὑπέβαλεν εἰς αὐτὸ δι' ἀντιπροσωπείας αἰτήσιν ἡ ἀδελφότης αὐτὴ ἀπὸ 13 Φεβρουαρίου 1894 ἢ καὶ ἐὰν κατὰ τὴν τελευταίαν ἔτι ὥραν τὸ πατριαρχεῖον ἀνεγνώριζεν εὐρεθὲν πρὸ τετελεσμένου γεγονότος τὴν ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος ἄνευ τῆς ἀδείας του γενομένην ἐκλογὴν τοῦ Ἀκακίου μοναχοῦ εὐπαιδεύτου, χρηστοῦ, τιμίου καὶ δραστηρίου, ἀπὸ πολλοῦ φιλοδοξοῦντος ὡς μέλους τῆς ἀδελφότητος τὴν ἡγούμενείαν ³⁾ καὶ μὴ καθήρει αὐτὸν τοῦ ἱερατικοῦ ἁξιώ-

1) Γ ε δ ε ω ν Μ. Πατριαρχικοὶ πίνακες, σελ. 613, 624, 626, 643, 672. — Ἴδε καὶ Κ. Μ υ ρ τ. Ἀποστολίδου, περὶ τῆς μονῆς τῆς Πετροντίσεως, «Θρακικά» τόμ. VII, ἔτ. 1936, σελ. 61 § η'.

2) Ἴδε ἀνωτέρω ἐπιστολὴν Φωτίου XXXIV καὶ XXXVIII.

3) Ἐν ἐπιστολῇ τοῦ πρῶην Φιλίππουπόλεως, εἰτα Ἀδριανουπόλεως καὶ συνοδικοῦ, ἀπὸ 5 Ἰουνίου 1885 ἐκ Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν Ἀκάκιον εὐρίσκομένη ἐν πρωτοτύπῳ ἐν τῇ δικογραφίᾳ ὑπ' ἀρ. 21]94 ἐν τῷ ὑπορυγίῳ τῶν ἐξωτερικῶν φέρεται: «...ὅπως γράφω καὶ τῷ κ. Ἀργυροῦ δὲ (προέδρῳ τῆς ἐφοροδημογεροντίας Φιλίππουπόλεως) οἱ ἐκεῖ δηλ. ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πατέρες, εἰσὶν ἐλεύθεροι νὰ ἐκλέξωσιν ὅντινα θέλουσιν ὡς ἡγούμενον, ...Πιθανὸν εἴητοι νὰ διορίσωσιν ὡς ἡγούμενον τὴν ὑμετέραν πανοσιότητα, μολονότι καθ' ἡμετέραν γνώμην καλῶτερον εἶναι τὸ ἔτος τοῦτο νὰ διορισθῇ ὡς ἡγούμενος ὁ Κωνσταντῖος, ἡ δὲ ἡμετέρα πανο-

ματος ὡς παρήκοον, πρᾶγμα, ὅπερ ἔρριψεν αὐτὸν ἐξ ἀπογνώσεως καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὁπαδοὺς του εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐξαρχίας, ἡ κυβερνήσις δὲν θ' ἀνεμειγνύετο εἰς τὰ τῆς μονῆς πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς διασαλευθείσης τάξεως οὐδὲ θὰ ἐδημιουργεῖτο οὕτω ζήτημα πνευματικῆς δικαιοδοσίας τῆς μονῆς παρὰ τῆς ἐξαρχίας, ὅπερ ἐπόμενον ἦτο νὰ καταλήξῃ εἰς βάρος ἡμῶν, τῶν Βουλγάρων ἐποφθαλμιῶντων ἀπὸ τοῦ χρόνου ἤδη τῆς ἐκκλησιαστικῆς των χειραφετήσεως τὰ ἐν τῇ χώρᾳ των Ἑλληνικὰ εὐαγῆ καθιδρύματα.

Ἄλλ' ἡ γνώμη αὕτη διεψεύσθη λίαν ταχέως ὑπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων, διότι ἡ πλουσία μονὴ θὰ κατελαμβάνετο καὶ καλῶς διοικουμένη, ὡς κατελήφθησαν μετ' ὀλίγον χρόνον καὶ ἄλλαι Ἑλληνικαὶ μοναὶ (Καβακλῆ, Βάρνης, Ἀγχιάλου) καὶ ἐκκλησίαι μὴ συντρεχουσῶν τῶν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς κυβερνήσεως συνθηκῶν καὶ μετὰ δώδεκα ἔτη τῷ 1906 πάντα τὰ ἐν Βουλγαρίᾳ εὐαγῆ Ἑλληνικὰ καθιδρύματα καταλυθεῖσιν τῶν Ἑλληνικῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων. Θὰ ἔλειπον μόνον τότε αἱ δικαιολογίαι καὶ τὰ σοφίσματα τῆς κυβερνήσεως παραβιάζουσας διεθνεῖς συνθήκας ἐν συνταγματικῶς διοικουμένῳ κράτει καὶ αἱ φιλολογικαὶ συζητήσεις περὶ τοῦ παλαιοῦ τῆς μονῆς τυπικοῦ καὶ τῆς κατ' αὐτὸ νομίμου ἢ μὴ ἐκλογῆς τοῦ ἡγουμένου καὶ τῆς αὐτοδιαθέσεως τῆς ἀδελφότητος μετὰ τῆς μονῆς ἅμα. Ἡ ἐπὶ τῆς ἐκουσίας μεταναστεύσεως ἀμοιβαίως τῶν ἐκ Βουλγαρίας καὶ Ἑλλάδος ἐθνικῶν μειονοτήτων μεικτὴ ἐπιτροπεία κατὰ τὰς συνθήκας ἀνεγνώρισε τὰ ἐπὶ τῆς μονῆς δικαιώματα τῶν Ἑλλήνων.

Τελευτῶν δ' ἐπισυνάπτω καὶ τὴν πρὸς τὸ πατριαρχεῖον περὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ ἡγουμένου Μακαρίου ἐκθεσιν τῆς Λαϊκῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας, τῆς ὑπὸ τοῦ πατριαρχείου ὀρισθείσης μετὰ τοῦ ἐξάρχου Κυρίλλου, ἥτις μετὰ τῶν προηγουμένων δύο τοῦ μητροπολίτου ἐπιστολῶν ἀποτελεῖ τὸ κάτοπτρον τοῦ χαρακτῆρος τοῦ κληρικοῦ τούτου.

Κ. ΜΥΤΙ. 'Αποστολίδης

XLIII

Ἐκθεσις πρὸς τὸ πατριαρχεῖον περὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς Μακαρίου τῆς ὑπὸ τοῦ πατριαρχείου ἀπὸ 2 Μαρ-

σιότης ὡς ἐπίτροπος· μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ἔτους, ὅποτε πιστεύομεν ὅτι ὁ κύρ Κωνστάντιος δὲν θὰ εἶναι πλέον εἰς κατάστασιν νὰ ἐκτελῇ τὰ ἡγουμενικά του καθήκοντα, ἀλλ' ἄλλος καταλληλότερος τῆς ὑμετέρας πανοσιώητος δὲν θὰ ὑπάρχῃ, τότε νὰ διορισθῇτε ὑμεῖς ἡγούμενος τῆς μονῆς· ἀλλ' ἡμεῖς οὐδὲν ἔχομεν ν' ἀντιτείνωμεν ἐὰν σὰς ἐκλέξωσι τοιοῦτον ἀπὸ τοῦδε...». Ἴδε καὶ Μ. Βαλαβάνω φ ἐνθα ἀνωτ. σελ. 164, 18, 4.

τίου 1894 ὁρισθείσης λαϊκῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας¹⁾).

«Παναγιώτατε Δέσποτα, ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος

Οἱ εὐσεβάστως ὑποσημειούμενοι, διορισθέντες διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. πρωτοκ. 1155 καὶ ἀπὸ 2 Μαρτίου ἐν. ἔ. σεπτῆς πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς ὑπὸ τῆς Ὑ. Θ. Π. καὶ τῆς ἁγίας περὶ Αὐτὴν ἱ. Συνόδου ὡς μέλη ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέλεξιν τῆς διαχειρίσεως τοῦ πανοσιολογιωτάτου ἡγουμένου τῆς σταυροπηγιακῆς ἱ. μονῆς Βατσκόβου κ. Μακαρίου μετέβημεν μετὰ τῆς Α. Π. τοῦ πατριαρχικοῦ ἐξάρχου κ. Κυρίλλου εἰς Στενίμαχον καὶ ἠροῦμεθα τῆς ἀνατεθείσης ἡμῖν ἐντολῆς ἐξετάζοντες ἐπισταμένως τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἡγουμένου καὶ ζητήσαντες παρὰ τε τοῦ ἡγουμένου καὶ ἄλλων προσώπων ἀρμοδίων τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ βιβλία παρουσιάζοντα πολλὰς καταστιχογραφικὰς ἀτελείας δὲν ἐπέτρεπον τὴν μόρφωσιν ἀκριβοῦς καὶ ὁριστικῆς γνώμης περὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τῆς ἱ. μονῆς, ἡ ἐπιτροπὴ θεωρήσασα ἀναγκαίαν τὴν ἀκριβεστέραν κατάστρωσιν τῶν λογαριασμῶν ὑπὸ προσώπου ἐντριβοῦς ἀπεφάσισεν ὁμοφώνως νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐργασίαν αὐτῆς εἰς Φιλιππούπολιν, ἔνθα ἡ εὐρεσις ἱκανῶν λογιστῶν εἶναι εὐχερεστέρα καὶ ἐδήλωσε τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς τῷ ἡγουμένῳ, ὁ ὁποῖος ἔμελλε νὰ παραλάβῃ τὰ βιβλία αὐτοῦ καὶ ἔλθῃ εἰς Φιλιππούπολιν. Ἀλλὰ μάτην ἀνέμενεν ἐν Φιλιππουπόλει τὴν ἀφίξιν τοῦ ἡγουμένου, ὃν ἠναγκάσθη αὕτη διὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς νὰ προ(σ)καλέσῃ. Ἀλλ' οὗτος ἀπήντησεν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐξαγάγῃ τὰ βιβλία ἐκ τοῦ μετοχίου φοβούμενος μὴ στερηθῇ αὐτῶν, τῶν μόνων του ὀπλῶν. Τῇ ἐπομένῃ δὲ προσκλήσει τοῦ προέδρου ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἐπανέλθον ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θέλει νὰ προσαγάγῃ τὰ βιβλία του. Καίτοι δ' ἐπὶ τέλους ἐφάνη πεισθεὶς εἰς τὰς εὐλόγους προτροπὰς τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ φέρῃ τὰ βιβλία αὐτοῦ, ἐν τούτοις ἐκ Στενιμάχου ἀνήγγειλεν ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ γνώμην νὰ μὴ προσαγάγῃ τὰ βιβλία του. Ἡ ἐπιμονὴ αὕτη τοῦ ἡγουμένου ἠνάγκασε τὴν

1) Αὕτη ἡ ἐκθεσις οὕτε ὑπογραφὰς φέρει οὕτε ἡμερομηνίαν, εἶναι δέ, ὡς εἰκάζεται, ἡ πρόχειρος, διότι φέρει καὶ προσθήκας διὰ μαύρης μελάντης, γεγραμμένη ὁλόκληρος διὰ χειρός, ὡς ἐκ τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρος μαρτυρεῖται, τοῦ Σωτηρίου Ἀντωνιάδου ἱατροῦ καὶ προέδρου τῆς ἐφοροδικογεροντίας τότε τῆς κοινότητος Φιλιππουπόλεως. Ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ ἀπετελεῖτο ὑπὸ τεσσάρων λαϊκῶν προσώπων δύο Φιλίππουπολιτῶν, Σ. Ἀντωνιάδου καὶ Ἀχ. Μαυρίδου δικηγόρου, καὶ δύο Στενιμαχιτῶν, Ἀθαν. Ἐπιτρόπου, προέδρου τῆς ἐφορείας τῆς κοινότητος Στενιμάχου καὶ Κωνσταντ. Χ' Νικολάου ὑπὸ τὴν ποσειδρεϊαν τοῦ ἀποσταλέντος πατριαρχικοῦ ἐξάρχου κ. Κυρίλλου.

ἐπιτροπὴν ν' ἀποφασίσῃ ἐν συνεδρείᾳ νὰ φέρῃ εἰς γνῶσιν τῆς 'Υ. Θ. Π. τὰ γεγονότα καὶ ζητήσῃ τὰς ὁδηγίας Αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν τηλεγραφικὴν διαταγὴν τῆς 'Υ. Θ. Π. ὅπως φέρῃ τὰ βιβλία πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, ἐπιμένει ἀρνούμενος καὶ ἐπομένως παρακαλῶν τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἐν τῇ συνεδρείᾳ αὐτῆς τῆς 30 Μαρτίου ἀπεφάσισε νὰ ἐκθέσῃ γενικαῖς γραμμαῖς ἐλλείψει τῶν βιβλίων τὴν γνώμην αὐτῆς, ἣν ἐσχημάτισεν ἐκ τῆς μελέτης τῶν βιβλίων κατὰ τὴν συνεδρείαν αὐτῆς ἐν Στενιμάχῳ.

Ἡ γενικὴ ἐντύπωσις ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν βιβλίων ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ διαχείρισις δὲν ἐγένετο μετὰ τῆς δεούσης φειδοῦς. Τὰ μὲν ἔσοδα παρουσιάζουσιν ἐλλάττωσιν συγκριτικῶς μετὰ τῶν προηγουμένων ἐτῶν, τὰ δὲ ἔξοδα αὖθις παρὰ τὴν ἐκμίσθωσιν ὑποστατικοῦ τινος, οὗτινος ἡ διατήρησις ἀπῆται τὴν ὑπαρξιν καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ καὶ ὑποζυγίων πρὸς καλλιέργειαν τῶν γαιῶν.

Τὰ χρέη τῆς μονῆς οὐ μόνον δὲν ἡλαττώθησαν ἐπὶ τῆς ἡγουμενείας τοῦ κ. Μακαρίου, ἀλλὰ τοῦναντίον καὶ ηὐξήθησαν, καίτοι πολλῶν κτημάτων τῆς Ι. μονῆς τὰ ἐνοίκια προεξοφλήθησαν διὰ 3—5 ἔτη. Πολλὰ δὲ γραμμάτια δι' ὀφειλόμενα ἐνοίκια μελλόντων ἐτῶν προεξοφληθέντα ἐπὶ νεγκὸν σημαντικὰς ζημίας. Οὕτως ἐπὶ παραδείγματι (δ) ἐκμισθωτῆς τοῦ ὑποστατικοῦ ἐνοικιάσας αὐτὸ διὰ 2 ἔτη ἀντὶ 52800 γρ. ἐπλήρωσε μόνον 44000. Ὁ ἐκμισθωτῆς οὗτος ἐνφώκασε δύο μύλους τῆς Ι. μονῆς ἀντὶ 32000 γρ. διὰ 2 ἔτη (1894—1895), ἀπέναντι τῶν ὁποίων ἔδωκε διὰ μὲν τὸ ἥμισυ ποσὸν χρήματα, διὰ δὲ τὸ ἄλλο ἥμισυ γέννημα, ὅπερ ὑπελόγησε πρὸς γρ. 48 τὸ κοιλόν, ἐνῶ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐτιμᾶτο 35—40 γρ. Ὁ αὐτὸς ἐνφώκασε δύο ἄλλους μύλους διὰ τὸ 1896 ἀντὶ γρ. 26000, ἅτινα προεξοφληθέντα ἀπέφερον μόνον 20000. Ἐνῶ δ' ἐν τοῖς βιβλίοις τοῦ ἡγουμένου παρουσιάζεται ὁ ἐκμισθωτῆς ὀφείλων γρ. 3695, προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐδήλωσεν ὅτι οὐ μόνον δὲν ὀφείλει τὸ ποσὸν τοῦτο, ἀλλὰ τοῦναντίον ὅτι ἔχει νὰ λαμβάνῃ περὶ τὰ 10000 γρ.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐξήγαγεν ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν λογαριασμῶν τοῦ ἡγουμένου ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς ἱερᾶς μονῆς εἶναι ἤδη χειρὼν ἐκείνης, ἣν παρέλαβεν ὁ ἡγούμενος· τὰ ἔσοδα παρουσιάζονται ἡλαττωμένα, οὕτω π.χ. ἐκ τῶν βιβλίων φαίνεται ὅτι ἐκ τῶν προσφορῶν, ἐλαίου κτλ. κατὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ καταχραστοῦ Ἀνθίμου διὰ 5 ἔτη σημειοῦνται γρ. 341000 ἤτοι κατ' ἔτος 68000, ἐνῶ ἡ διαχείρισις τοῦ κ. Μακαρίου 19 μηνῶν παρουσιάζει μόνον γρ. 62000, — τὰ δ' ἔσοδα ηὐξημένα. Ἡ κατάστασις δ' αὕτη κατ' ἀνάγκην ἔσται πολλῶν χειρὼν ἐν τῷ μέλλοντι, διότι τὰ μὲν ἔσοδα ἐλαττωθήσονται σπουδαίως διὰ τῆς προεξοφλήσεως τῶν ἐνοικίων πολλῶν ἐτῶν, τὰ δ' ἔσοδα αὖξηθήσονται διὰ τῶν τόκων τῶν χρεῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ φρονεῖ ὅτι, ἐὰν ἐξακολουθήσῃ ὁ τρόπος οὗτος τῆς διαχειρίσεως, ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἱεροῦ τούτου καθιδρύματος καθίσταται προβληματική· διότι οἱ δανεισταὶ καθ' ἑκάστην ἀπαιτοῦντες δικαστικῶς τὰ ὑπὸ τῆς ἱ. μονῆς ὀφειλόμενα αὐτοῖς λαμβάνουσι δικαστικὰς αποφάσεις, δι' ὧν ποιοῦντες κατάσχουν τῶν προσοδοφοροτέρων κτημάτων αὐτῆς ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἀπογυμνοῦσιν αὐτὴν καὶ καθιστῶσιν ἀνίκανον νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς. Αἱ δ' ἐγγύφιοι ἀρχαὶ παριστάμεναι μάρτυρες τῆς τοιαύτης κακῆς διαχειρίσεως τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας ὑποδεικνύουσιν ἐμμέσως τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπεμβάσεως τῆς κυβερνήσεως.

Καθ' ἃ δὲ μανθάνει ἡ ἐπιτροπὴ ὁ ἡγούμενος καὶ συνεδριάζουσες ἔτι αὐτῆς προέβη εἰς ἐνοικίαν μύλων τῆς μονῆς διὰ τὸ 1897 διὰ συμβολαίων ἐπισήμων, διεξάγει δὲ διαπραγματεύσεις μετὰ τινος πρὸς ἐκμίσθωσιν τῶν ἀμέλων δι' ὅλην δεκαετίαν προεξοφλῶν τὸ ἐνοίκιον.

Ἡ διαγωγὴ αὕτη τοῦ ἡγουμένου συνδραζομένη μετὰ τὴν παρακοὴν αὐτοῦ πρὸς τὰς διαταγὰς τῆς μ. ἐκκλησίας ἐπιβάλλει τὴν ἀνάγκην τῆς λήψεως ἀμέσων καὶ δραστηρίων μέσων πρὸς περιστολὴν τῆς καταχρήσεως τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας. Ἡ δ' ἐπιτροπὴ τολμᾷ νὰ ὑποβάλῃ τῇ Ὑ. Θ. Π. καὶ τῇ περὶ Αὐτὴν ἀγία καὶ ἱ. Συνόδῳ τὴν ταπεινὴν αὐτῆς γνώμην, ὅτι δέον ὁ ἡγούμενος κ. Μακάριος ν' ἀνακληθῇ ἀμέσως, διορισθῇ δὲ ἀντικαταστάτης αὐτοῦ ἀνὴρ τίμιος, εὐσεβεὶς καὶ ρέκτης πορέχων ἐχέγγυα περὶ τακτικῆς διαχειρίσεως τῆς ἱ. μονῆς, ὁ ὁποῖος νὰ διοικῇ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ὑπὸ προσώπων ἔκ τε Φιλιππουπόλεως καὶ Στενιμάχου κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθιμον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κατὰ καιροῦς μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως, ἡ ὁποία ὀφείλει νὰ ἐπιτηρῇ τὴν ἐφαρμογὴν κανονισμοῦ ἐκπονηθησομένου ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐπικυρηθησομένου ὑπὸ τῆς μ. Ἐκκλησίας, ἐν ᾧ δέον νὰ προβλεφθῇ καὶ ἡ ἀνάγκη ἡγουμενοσυμβουλίου κατὰ τὰ πρὸ ὀλίγων ἔτι ἔτων ὑφιστάμενα.

Μόνον διὰ τοῦ μέσου τούτου θὰ δυνηθῇ ἡ μονὴ ν' ἀποτίσῃ τὰ ἐπιβαρύνοντα αὐτὴν χρεὴ καὶ ἐκπληρώσῃ τὰς ἱερὰς αὐτῆς ὑποχρεώσεις συνφθὰ τῷ ὑψηλῷ αὐτῆς προορισμῷ.

Τὸ πατριαρχεῖον ἐκάλεσε ταχέως τὸν ἡγούμενον Μακάριον εἰς Κωνσταντινούπολιν, συμφώνως δὲ τῇ συστάσει τῆς ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπείας ἀνέβηκεν εἰς αὐτὴν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως τὴν σύνταξιν νέου κανονισμοῦ τῆς μονῆς καὶ τὴν ἐποπτείαν αὐτῆς. Τοῦτο φαίνεται ἐκ τῆς πρὸς τὸν νομάρχην Φιλιππουπόλεως ἀπὸ 6 Μαΐου καὶ ὑπ' ἀριθ. 326 ἀνακοινώσεως τοῦ μητροπολίτου Φωτίου, ἐχούσης ὥδε: «Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος ἔχω τὴν τιμὴν νὰ φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν ὅτι ἡ Αὐτοῦ παναγότης καὶ ἡ ἱερὰ Σύνοδος διὰ γράμματος ἀπὸ 7 Ἀπριλίου καὶ ὑπ' ἀριθμὸν 1753 διώρισαν ὡς ἐπιτρόπους τῆς μονῆς Βατσκόβου τοὺς κυρίους Ἀντωνιάδην καὶ Ἀχ. Μαυρίδην ἐκ Φιλιππουπόλεως καὶ

τούς κυρίου; Ἀθ. Ἐπιτρόπου καὶ Κωνστ. Χ' Νικολάου ἐκ Στενίμαχου ὑπὸ τὴν ἐμὴν προεδρείαν, ἵνα φροντίῃσι περὶ τῆς καλῆς διευθύνσεως τῆς μονῆς». Ἡ συσταθεῖσα ἐπιτροπεία συνέταξε νέον κανονισμόν τῆς μονῆς ἄνευ τῆς γνώμης τῆς ἐν αὐτῇ ἀδελφότητος, ἣτις πληροφορηθεῖσα τοῦτο καὶ ὅτι πρὸς τούτῳ ἐμελλε νὰ διορισθῇ νέος ἡγούμενος οὐχὶ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀκακίου ὡς ἡγουμένου, ὅθεν ἐπληκολούθησαν τὰ ἐκ τῆς προκειμένης ἐπιστολογραφίας τοῦ μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως Φωτίου γνωστὰ ἤδη ἡμῖν γεγονότα.

1. Δεκεμβρίου 1931.

XLIV—ΠΡΟΣΘΗΚΗ

Ἐπιστολὴ Φωτίου ἀπὸ 13 Φεβρουαρίου 1894 πρὸς τὰ πατριαρχεῖα ἐκθέτοντος τὴν κατάστασιν τῆς μονῆς ἐπὶ τῆς ἡγουμενείας τοῦ Μακαρίου καὶ ὑποδεικνύοντος τί δέον γενέσθαι πρὸς σωτηρίαν τῆς

«Παναγιώτατε Δέσποτα,

Μόλις πρὸ δύο ἡμερῶν ἔλαβον τὴν ἀπὸ 1 ὁδεύοντος ἐπιστολὴν τῆς προσκυνητῆς μοι Αὐτῆς Παναγιότητος, δι' ἣς Αὐτῇ, συνοδικῇ ἐγκρίσει, ἐντέλλεται μοι ἵνα, μελετήσας ἐπισταμένως τὰ δύο ἐν αὐτῇ ἐσωκλειστα, τ. ἔ. τὴν κατὰ τοῦ Ἱ. Γκάνιονγλου διαμαρτυρήσιν τοῦ ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Βατσκόβου καὶ τὴν κατὰ τούτου ἐκθεσιν τοῦ πρώτου, πληροφορήσω τὴν Σ. διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐπειδὴ, Π. Δ., ἡ Σύνοδος μέλλει νὰ κρίνῃ ἐπὶ τῆς προειρημένης ὑποθέσεως βρισζομένη ἐπὶ τῶν ἐμῶν πληροφοριῶν, ἵνα αἱ πληροφορίες αὗται ὧσιν ὅσον τὸ δυνατόν ἀκριβεῖς καὶ ἀμερόληπτοι, ἐσωκλείων κατάλογον ὀνομάτων παρακαλῶ, ὅπως ἐξ αὐτῶν συσταθῇ Ἐπιτροπὴ, ὑπὸ τὴν ἐμὴν ἢ ἄλλου τινὸς προεδρείαν, ἣτις ἐξελέγξασα τὴν διετὴ σχεδὸν διαχείρισιν τοῦ κ. Μακαρίου, συντάξῃ ἀκριβῆ καὶ ἀμερόληπτον Ἐκθεσιν. Ζητῶ δὲ ἵνα ἡ Σύνοδος αὐτῇ διορίσῃ τὴν ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἐξῆς αἰτίαν: ὅτε μετέβην εἰς Στενίμαχον διὰ τὴν τελετὴν τῶν Θεοφανείων, οἱ περισσότεροι τῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ σημαινόντων ἐλθόντες εἰς ἐπίσκεψίν μου ἐξέφραζον μυρίας ὄσας κατηγορίας κατὰ τοῦ ἡγουμένου τῆς Μ. Β. κ. Μακαρίου ἀποκαλοῦντες αὐτὸν κλέπτην, ληστήν, ραδιοῦργον, φαῦλον καὶ τὰ ὅμοια, συνώδευον δὲ τὰς κατηγορίας ταύτας καὶ δι' ἀπειλῶν. Ἵνα περιστείλω τὴν καταφορὰν αὐτῶν ταύτην, ὑπεσχέθην αὐτοῖς ὅτι ὁ ἴδιος ἐξετάσας ἀκριβῶς τὰ πράγματα θὰ ἐνεργήσῃ ἀρμοδίως ὅ,τι δέον γενέσθαι. Συνφθὰ τῇ ὑποσχέσει ταύτῃ, καὶ διότι ἦτο ὁ πρὸς τοῦτο κατάλληλος καιρὸς, διότι ἀείποτε εἰς τοιαύτην ἐποχὴν ἐξελέγχονται οἱ

λῆσμοι τῆς Μ. τοῦ Βατσκοβου, συνέστησα ὑπὸ τὴν ἐμὴν προεδρείαν Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ. κ. Ἀθ. Ἐπιτρόπου, Βασ. Παππαδοπούλου, Γεωρ. Δαλήμη, Ι. Γκάνιογλου, καὶ Ι. Ἀρμοδίου καὶ Χ. Θωμᾶ, ἵνα ἐξελέγξῃ τοὺς λῆσμοὺς τοῦ ἡγουμένου· μόλις ὁμῶς ἤρξατο ἡ ἐξελέγξις μετὰ δύο ἡμερῶν προκαταρκτικᾶς ἐργασίας, καὶ ὁ ἀπότομος τρόπος τοῦ ἡγουμένου ἐπέφερε μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν κ. κ. Ἀθ. Ἐπιτρόπου καὶ Ι. Γκάνιογλου σφοδρὰν ρῆξιν, ἣτις κατέληξεν εἰς ἀμοιβαίας βανεύσεις ὕβρεις καὶ ματαίωσιν τοῦ ἔργου κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ἐπαύριον, διὰ λόγους ὑπηρεσίας, μετέβην προσωρινῶς εἰς Φίλιν, ἔλαβον ἐν αὐτῇ ἀναφορὰν τοῦ ἡγουμένου, δι' ἣς ἐξαίτεται, ἵνα ἀποκλεισθῶσι τῆς Ἐπιτροπῆς οἱ κ. κ. Ι. Γκάνιογλου καὶ Α. Ἐπιτρόπου, ὥς προσωπικοὶ αὐτοῦ ἐχθροί. Ἐάν, Π. Δ., ἡ ἐκκλησία συστήσῃ τὴν παρ' ἐμοῦ ζητουμένην Ἐπιτροπὴν, ὑποβάλλω ~~καταπεινῶς~~ τὴν γνώμην μου ὅτι οὐδαμῶς συμφέρει ν' ἀποκλεισθῶσιν οἱ ἐν λόγῳ κύριοι διὰ λόγους πολλοὺς, τουναντίον μάλιστα συμφέρει ἡ συμμετοχὴ αὐτῶν ἐν τῇ ἐξελέγξει οὐχὶ μόνον διὰ τὴν Μονήν, ἣς τὰ καθέκαστα γνωρίζουσιν οὗτοι κάλλιστον πάντων τῶν λοιπῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἴδιον ἡγουμένον, διότι ἐὰν εἴνε, ὥς κηρύττει οὗτος, ἡ διαχείρισίς του καθαρά, οἱ κ. κ. Ι. Γκάνιογλου καὶ Α. Ἐπιτρόπου πείσαντες ~~ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν~~ ὅτι ἔχουσιν ἄδικον, καὶ αὐτοὶ ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους θὰ πείσωσιν, ἵνα παύσωσι κατηγοροῦντες.

Ἀλλά, Π. Δ., ὁ ἐκ τοῦ πλησίον κρίνων τὰ πράγματα προβλέπει ὅτι ἐν λίαν προσεχεῖ μέλλοντι θὰ καταστραφῇ τὸ ἱερὸν τοῦτο τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας κειμήλιον. Ἡ Μονὴ τοῦ Βατσκοβου, ἡ ἔχουσα περὶ τὰς δισχίλλας σχεδὸν λίρας ἐτήσιον εισόδημα, ἐκ τῆς κακῆς διαχειρίσεως τῶν κατὰ καιροὺς ἡγουμένων, στενάζει ὑπὸ τὸ βάρος χρεῶν ὑπερόγκων· τὸ ἄσυλον τοῦτο τῆς εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς μετεστράφη εἰς καταγῶγιον τῆς ἀτιμίας καὶ τῆς αἰσχροτήτος· κλέπται, δαρμοὶ καὶ πλεῖστα ἕτερα συμβαίνουσιν ἐν αὐτῇ πολλάκις τοῦ ἔτους. Ὅτε πρὸ μηνὸς εὐρισκόμην εἰς Στενίμαχον, ἔλαβον χώραν ἐν τῇ Μονῇ δύο πράξεις, ἡ μὲν αἰσχρὰ καὶ ἀποτροπαιος, ἡ δὲ ἑτέρα βανδαλική, ἀμφοτέραι δ' ἐπιφέρουσαι καθαίρεσιν, καὶ ἐὰν μὴ ἐρρίπτετο ἐπ' αὐτῶν διὰ λόγους εὐνοήτους ὁ πέπλος τῆς ἀποσιωπήσεως θὰ εὐρισκόμεθα καὶ πάλιν πρὸ τετελεσμένου γεγονότος λυπηροῦ. Ἐάν μοι ἐπετρέπετο Π. Δ. ἤθελον ὑποβάλλει εἰς τὴν κρίσιν τῆς ἐκκλησίας τὴν ἐξῆς γνώμην, ἣτις ἐνταῦθα εἴνε γενική, νὰ συστηθῇ τετραμελὴς ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κατὰ καιρὸν Μητροπολίτου, εἰς ὃν νὰ δοθῇ μείζων ἰσχὺς καὶ ἡ κλεῖς τῆς μοναστηριακῆς σφραγίδος καὶ ἄνευ τῆς αἰτήσεως, τῆς ἀδείας καὶ ἐπικυρώσεως αὐτοῦ οὐδὲν ἔγγραφον εἴτε δανείου εἴτε ἐνοικιάσεως ἢ πωλήσεως νὰ ἔχῃ κύρος, πρὸς δὲ τούτῳ νὰ συνταχθῇ κατάλληλος κανονισμός, διότι ἄνευ αὐτοῦ ἢ ἐν λόγῳ Μονὴ θὰ φέρεται καὶ εἰς τὸ μέλλον ὥς πλοῖον ἀνεργάτιστον καὶ ἄνευ πηδαλίου. Διὰ τῶν

μέτρων τούτων καὶ αἱ καταχρήσεις θὰ περιορισθῶσι κατὰ τὸ δυνατόν, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν σκάνδαλα θὰ παύσωσιν ἢ τοῦλάχιστον θὰ ἐλαττωθῶσι, καὶ μέγας ἔπαινος θὰ περιποιηθῇ εἰς τὴν ἀνωτάτην ἡμῶν ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν, ὡς σώσασαν ἀπὸ βεβαίας καταστροφῆς τὸ ἱερὸν τοῦτο τῆς εὐσεβείας σκῆνωμα, ἀπὸ τοῦ ὁποίου οἱ σήμερον αὐτὸ ἐπισκεπτόμενοι ἐξέρχονται ἀποκομίζοντες τὰς χειρίστας τῶν ἐντυπώσεων.

Ταῦτα ἐν ὀλίγοις εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιστολῆς τῆς ὑμ. Α. Π. καὶ κτλ.

13 Φεβρουαρίου 1894

Ὁ Φιλιππουπόλεως Φώτιος

ΤΕΛΟΣ

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α

Ἐν τῇ πρὸς τὸν ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν τῆς ἡγεμονίας τῆς Βουλγαρίας ἐκθέσει τοῦ Μ. Δ. Βαλαβάνωφ, τῇ χωρισθείσῃ καθ' ἡμετέραν ἐκ τῆς Βουλγαρικῆς μετάφρασιν ἐν τοῖς Θροικικοῖς (τόμ. ΙΧ, ἔτος 1938, σελ. 137—166), ἐσφαλμένως τὸ κύριον ὄνομα αὐτοῦ συνεπληρώθη Μιχαήλ ἀντὶ Μάρκος.

Ὁ Μάρκος Δ. Βαλαβάνωφ ἦτο ἐκ τῶν ἑλληνομαθῶν ἐκείνων Βουλγάρων, οἵτινες εἰργάσθησαν δραστηρίως καὶ ἀποτελεσματικῶς ὑπὲρ τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ Βουλγαρικοῦ ἔθνους διὰ τῆς χειραφετήσεως τῆς Βουλγαρικῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς πνευματικῆς τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχείου κυριαρχίας καὶ ἀναγνώσεως οὕτω ἐπισήμως τῆς Βουλγαρικῆς ἐθνότητος ὑπὸ τὴν Ἑξαρχίαν. Ἐλάλει καὶ ἔγραφεν ἀψόγως τὴν Ἑλληνικὴν (καθαρεύουσαν), ὡς πᾶς τις πεπαιδευμένος Ἕλλην, διότι ἔτυχε καὶ τελείας Ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως, πιθανῶς δὲ καὶ μητρικὴν γλῶσσαν εἶχε τὴν Ἑλληνικὴν, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι τῶν ἐπισήμων τῆς γενεᾶς του Βουλγάρων. Γεννηθεὶς ἐν τῇ Κλεισούρᾳ τῆς Μακεδονίας τῷ 1837 ἐφοίτησεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν τῆς γενετείρας του σχολεῖον καὶ κατόπιν εἰσήχθη εἰς τὴν Θεολογικὴν τῆς Χάλκης σχολήν, ἧς ἀποφοιτήσας κατήλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ ἐσπούδασε τὸ δίκαιον, συνεπλήρωσε δὲ κατόπιν τὰς νομικὰς του σπουδὰς ἐν Παρισίοις. Διεκρίθη ὡς δημοσιογράφος, συγγραφεύς, πολιτικὸς καὶ διδάσκαλος. Ἡ σταδιοδρομία αὐτοῦ ἦτο μακρὰ καὶ ἐπιτυχής. Διετέλεσε γραμματεὺς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Βουλγαρικῆς ἐθνικῆς συνόδου καὶ συντάκτης τοῦ ὑπὸ τοῦ αὐτόθι Ἀναγνωστηρίου ἐκδιδομένου ὁμωνύμου περιοδικοῦ (1870—71), ὡς καὶ τῆς πολιτικῆς ἐφημερίδος Βὲκ (Αἰὼν 1874—76). Μετὰ τὴν ἀποτυχῶσαν ἐπανάστασιν τοῦ Ἀπριλίου (1876) καὶ τὰς ἐπακολουθησάσας φρικτὰς τοῦ ἀόπλου Βουλγ. πληθυσμοῦ σφαγὰς περιήλθεν ὡς μέλος ἀντιπροσωπείας μετὰ τοῦ Τσαγκῶφ τὰς πρωτευούσας τῶν μεγάλων Δυνάμεων ἐκ-